

Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

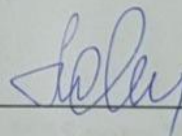
до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи

зі спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування

Тема роботи: «Формування та використання фінансових ресурсів
територіальних громад в умовах воєнного стану»

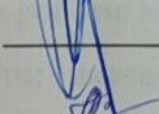
Виконав: студент групи ЗПУА-21

/

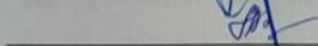
/ Сергієнко Л.М.

Керівник випускної роботи

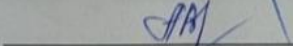
/ д.е.н., професор Іщенко М.І. /

Нормоконтролер

/ к.е.н., доцент Адамовська В.С. /

Завідувач кафедри

/ к.е.н, доцент Адамовська В.С. /

Кривий Ріг
2025 р.

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління
Перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань 28 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 281 – Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав.кафедри МООПУ
Канд. екон. наук, доц. Адамовська В.С.

«20» лютого 2025 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу здобувачу вищої освіти

Сергієнко Людмилі Миколаївні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану»

керівник роботи: Іщенко М.І., д.е.н., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом по КНУ від «20» лютого 2025 року № 133с

2. Строк подання студентом роботи: «10» червня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукова та періодична література з питань формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад, відповідні нормативно-правові акти, офіційний сайт Криворізької міської ради та її виконавчого комітету.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити:

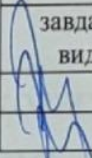
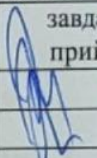
1. Теоретичні основи формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану.

2. Практичні засади формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану.

5. Перелік графічного матеріалу:

15 таблиць, 5 рис., 7 дод.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Іщенко М.І., д.е.н., професор	 17.03	 16.04
Розділ 2	Іщенко М.І., д.е.н., професор	 17.04	 21.05

7. Календарний план:

№ з/п	Етапи роботи	Термін виконання	Позначка про виконання
1	Співбесіда зі здобувачем вищої освіти за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	20.02.2025	Виконано
2	Збір матеріалів до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи	24.02 - 08.03.2025	Виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної (бакалаврської) роботи	10.03 - 15.03.2025	Виконано
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та подання його керівнику	17.03 - 25.04.2025	Виконано
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної (бакалаврської) роботи та подання його керівнику	17.04 - 21.05.2025	Виконано
6	Підготовка вступної частини	22.05.2025	Виконано
7	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	23.05.- 04.06.2025	Виконано
8	Отримання відгуку керівника	16.06.2025	Виконано
9	Попередній захист роботи	05.06.2025	Виконано
10	Захист роботи в ЕК	20.06.2025	

Дата видачі завдання «20» лютого 2025 р.

Студент

(підпис)

Сергієнко Л.М.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Іщенко М.І.

	Стор.
ЗАВДАННЯ НА РОБОТУ	2
РЕФЕРАТ	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	6
ВСТУП	7
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	9
1.1 Сутність та види фінансових ресурсів територіальної громади	9
1.2 Особливості формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану	22
1.3 Аналіз нормативно-правових актів щодо формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад	31
2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	37
2.1 Загальна характеристика Криворізької міської територіальної громади	37
2.2 Аналіз формування та використання фінансових ресурсів Криворізької територіальної громади в умовах воєнного стану	43
2.3 Проблеми та напрями покращення формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану	61
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	85

РЕФЕРАТ

ВР: 72 сторінки, 15 таблиць, 5 рисунків, 49 джерел, 7 додатків

Мета роботи: систематизування напрямів використання фінансових ресурсів територіальних громад та надання пропозицій щодо їх ефективного формування.

Завдання дослідження: розглянути сутність, види, особливості формування та використання ФР територіальної громади; визначити нормативно-правове забезпечення здійснення використання ФР територіальної громади; вивчити особливості формування та використання ФР територіальної громади в умовах воєнного стану; надати загальну характеристику Криворізької міської територіальної громади; здійснити аналіз формування та використання ФР територіальної громади міста Кривого Рогу; визначити основні проблеми та шляхи вдосконалення формування та використання ФР територіальної громади.

Об'єктом дослідження виступає процес формування та використання ФР територіальної громади.

Предметом дослідження при цьому є фінансові ресурси територіальної громади.

Результати дослідження і новизна: сформульовано власне визначення фінансових ресурсів територіальних громад; проведено аналіз формування та використання фінансових ресурсів територіальної громади м. Кривого Рогу; визначено проблеми формування та використанням фінансових ресурсів територіальних громад в Україні і розвинуто науковий підхід до вирішення виявлених проблем.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ, МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ, ВИДАТКИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ ВИДАТКІВ, УПРАВЛІННЯ ВИДАТКАМИ, МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ, ВИДАТКИ РОЗВИТКУ, ПОТОЧНІ ВИДАТКИ, ПРІОРИТЕТИ ФІНАНСУВАННЯ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

1. БКУ – Бюджетний кодекс України
2. ЗУ – Закон України
3. див. – дивись
4. ЗМІ – засоби масової інформації
5. ЖКГ – житлово-комунальне господарство
6. КМР – Криворізька міська рада
7. КМТГ – Криворізька міська територіальна громада
8. КУ – Конституція України
9. МБ – місцеві бюджети
10. МДА – місцеві державні адміністрації
11. Мінфін – Міністерство фінансів України
12. МР – міська рада
13. МС – місцеве самоврядування
14. ОВВ – органи виконавчої влади
15. ОМС – органи місцевого самоврядування
16. ПКУ – Податковий кодекс України
17. ПЦМ – програмно-цільовий метод
18. ТГ – територіальна громада
19. тис. грн. – тисячі гривень
20. ФР – фінансові ресурси

ВСТУП

Актуальність дослідження формування та використання ФР ТГ в умовах воєнного стану в Україні обумовлена глибокими трансформаціями у функціонуванні місцевого самоврядування, викликаними збройною агресією та загостренням соціально-економічної ситуації в державі. Повномасштабна війна змінила пріоритети розвитку ТГ, поставивши в центр уваги не стільки зростання, скільки збереження життєдіяльності на місцях, підтримку критичної інфраструктури, адаптацію до зростаючих гуманітарних потреб населення, а також забезпечення обороноздатності в межах повноважень громад.

У цих умовах питання наповнення місцевих бюджетів, ефективного та раціонального використання ФР, а також пошуку альтернативних джерел фінансування стали не лише управлінським викликом, а й критично важливою умовою для забезпечення стійкості ТГ. Зміни в податковій базі, зростання витрат на соціальну сферу та безпеку, переміщення населення та бізнесу, руйнування інфраструктури формують нову реальність, у якій ТГ змушені діяти, часто в умовах непередбачуваності та обмежених ресурсів.

Водночас, саме в період воєнного стану посилюється значення фінансової автономії ТГ, а також їх здатності самостійно формувати ФР і стратегічно їх використовувати для досягнення максимальної ефективності в короткостроковій і середньостроковій перспективі. Тому дослідження механізмів управління ФР ТГ, адаптованих до умов воєнного часу, набуває ключового значення для розробки нових підходів до місцевого фінансового планування, забезпечення прозорості та підзвітності, а також посилення фінансової спроможності громад у кризових умовах.

Об'єктом роботи являється процес формування та використання ФР ТГ.

Предметом кваліфікаційної роботи визначено фінансові ресурси територіальної громади.

Мета роботи: систематизування напрямів використання фінресурсів територіальних громад та надання пропозицій щодо їх ефективного формування.

Завдання роботи:

- розглянути сутність, види, особливості формування та використання ФР ТГ;
- виявити особливості формування та використання ФР ТГ в умовах воєнного стану;
- визначити нормативно-правове забезпечення формування та використання ФР ТГ;
- надати загальну характеристику Криворізької міської територіальної громади;
- проаналізувати формування та використання ФР Криворізької ТГ;
- визначити основні проблеми та шляхи вдосконалення формування та використання ФР ТГ.

У дослідженні використано такі методи: аналіз статистичних даних для оцінки доходів і видатків ТГ; порівняльний аналіз для вивчення змін у ФР Криворізької громади під час воєнного стану; системний підхід для розуміння взаємозв'язків між джерелами фінансування та їх використанням.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

1.1 Сутність та види фінансових ресурсів територіальної громади

Визначення поняття «фінансові ресурси» різняться залежно від контексту його застосування, оскільки кожна сфера, чи то державне управління, чи бізнес, місцеве самоврядування, публічні фінанси або адміністративний менеджмент мають власну мету, завдання, об'єкти управління та суб'єкти прийняття рішень. У державному управлінні наголос робиться на реалізації владних повноважень і загальнонаціональних програм через централізовані фонди. У публічному управлінні важливим є баланс інтересів різних стейкхолдерів та забезпечення прозорості й підзвітності. У місцевому самоврядуванні – автономія у прийнятті бюджетних рішень, близькість до громадян, що зумовлює іншу логіку розподілу ресурсів. У бізнесі фінансові ресурси пов'язані з прибутковістю, ризиками, ліквідністю та конкурентоспроможністю. Адміністративний менеджмент розглядає ресурси як об'єкти планування, контролю і оперативного управління в межах певної організації [1 – 4]. Відтак, одне й те саме поняття набуває різного змістового наповнення, оскільки виконує різні функції в залежності від цілей управління і форми власності, що згруповано і наочно продемонстровано у табл.1.1.

Таблиця 1.1 – Тлумачення терміну «фінансові ресурси» залежно від сфери застосування

Тлумачення поняття «фінансові ресурси»	Сфера застосування
1	2
«Сукупність грошових доходів і накопичень, що формуються у розпорядженні держави і використовуються для виконання її функцій».	Державне управління
«Система мобілізації, розподілу та використання публічних коштів для реалізації соціально-економічної політики на рівні держави».	Публічне управління

1	2
«Грошові надходження до місцевих бюджетів, які забезпечують фінансову самостійність органів місцевого самоврядування».	Місьцеве самоврядування
«Економічні ресурси підприємства в грошовій формі, що забезпечують його операційну діяльність, інвестиції та фінансову стійкість».	Бізнес
«Грошові засоби, що формуються у бюджетній системі для реалізації функцій органів влади, охорони здоров'я, освіти та інших сфер».	Публічні фінанси
«Сукупність коштів підприємства чи установи, які плануються, розподіляються і контролюються в межах адміністративного процесу».	Адміністративний менеджмент
«Всі грошові потоки, що формуються у суспільстві та використовуються для фінансування розвитку, забезпечення обороноздатності, підтримки стабільності».	Макроекономічне регулювання
«Грошові ресурси, що акумулюються для реалізації інноваційних проєктів, модернізації виробництва та трансферу технологій».	Інноваційний розвиток
«Фінансові інструменти, що використовуються міжнародними організаціями або донорами для підтримки країн, що розвиваються».	Міжнародна технічна допомога
«Капітал у грошовій формі, доступний домогосподарствам для споживання, заощадження або інвестування».	Домогосподарства / мікроекономіка

Джерело: систематизовано за даними джерел [1-9 та ін.]

З урахуванням показаної багатозначності, вважаємо доцільним уточнити поняття «фінансові ресурси територіальної громади» і розуміти під ним цілеспрямовано акумульовані та законодавчо врегульовані публічні і приватні грошові потоки, що перебувають у розпорядженні органів місцевого самоврядування або за їх участі, призначені для забезпечення життєдіяльності, самодостатності, стратегічного розвитку і соціальної згуртованості громади на принципах відкритості, партисипації та фіскальної децентралізації. Таке визначення підкреслює не лише джерела походження та функції ресурсів, але й сучасні принципи управління ними: участь громади, прозорість, стратегічність, локальну ідентичність та фінансову автономію.

Наступним поняттям, яке потребує уточнення є територіальна громада. У різних джерелах її також визначають з урахуванням особливостей сфер застосування. Що відображено в табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Поняття ТГ в різних джерелах

Джерело	Тлумачення
Конституція України	«Територіальна громада - жителі села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міст» [6].
Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»	«Територіальна громада – жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр» [7].
Указ Президента «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні»	«Територіальна громада – спільнота мешканців, жителів населених пунктів (сіл, селищ, міст), об'єднана загальними інтересами власного життєзабезпечення, самостійного, у межах законів, вирішення питань місцевого значення як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування» [8].
Кириленко О., Малиняк Б., Письменний В., Горин В.	«Територіальна громада – це самостійна адміністративно-територіальна одиниця, в якій жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, завдяки добровільному поєднанню інтелектуальних та фінансових ресурсів здійснюють свою життєдіяльність з метою забезпечення власного добробуту та розвитку певної території» [9].

Джерело: [6-9]

В Україні найчастіше використовується визначення ТГ, закріплене в законодавстві, зокрема в Конституції України та Законі «Про місцеве самоврядування в Україні». Адже воно є офіційним, юридично визнаним і служить основою для організації місцевого самоврядування, формування бюджетів громад, виборів депутатів і старост, а також для реалізації різних програм розвитку. Усі державні та місцеві органи, а також суди і контролюючі структури, спираються саме на це визначення під час прийняття рішень. Окрім цього, з 2015 р. в Україні тривав процес децентралізації, результатом якого стало утворення об'єднаних територіальних громад (ОТГ), а пізніше й укрупнених територіальних громад у новій системі адміністративно-територіального устрою. У зв'язку із цим визначення ТГ на практиці стало ще більш актуальним, адже тепер громада є не просто жителями одного населеного пункту, а являється спільнотою кількох населених пунктів, об'єднаних для більш ефективного управління ресурсами, послугами і розвитком території [9].

ФР ТГ мають кілька важливих характеристик, без яких неможливо зрозуміти, як вони функціонують у реальному житті громади. Найважливішими з них є розподільчий, ресурсо-формулюючий і цільовий характер (рис. 1.1).

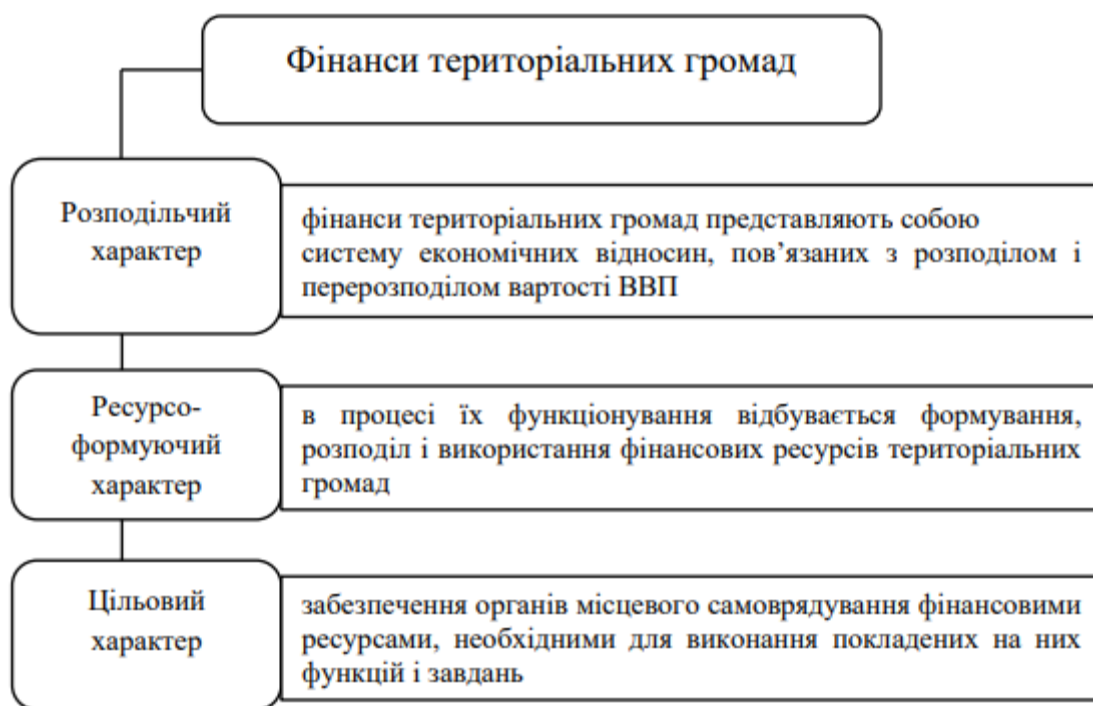

Рис.1.1 – Властивості фінансів ТГ [10]

Почнемо з розподільчого характеру. ФР ТГ не просто накопичуються на рахунках місцевого бюджету, вони постійно розподіляються між різними потребами громади: освітою, охороною здоров'я, благоустроєм, соціальними послугами, ремонтом доріг, підтримкою комунальних підприємств тощо. Рішення про те, як їх розподілити, має приймати місцева влада з урахуванням думки мешканців. У цьому й полягає суть місцевого самоврядування: громада сама вирішує, куди спрямовувати свої гроші. Ресурсо-формулюючий характер ФР ТГ означає, що громада не лише витрачає гроші, а й активно бере участь у їхньому формуванні. Головним джерелом при цьому є місцеві податки і збори (наприклад, податок на нерухомість, єдиний податок для малого бізнесу, акцизи, частка ПДФО тощо), а також надходження з державного бюджету у вигляді дотацій і субвенцій. Крім того, важливу роль можуть відігравати гранти, інвестиції, кошти державно-приватного партнерства. Усе це створює фінансову основу для життєдіяльності громади. Що ж до цільового характеру,

то він проявляється в тому, що кожна гривня з бюджету громади має своє чітке призначення. Наприклад, якщо кошти надійшли як освітня субвенція, вони не можуть бути витрачені на озеленення чи культуру, а лише на освіту. Те саме стосується місцевих програм: якщо депутати ухвалили програму підтримки енергоефективності, то витрати за цією програмою мають бути використані лише на відповідні заходи. Такий цільовий підхід забезпечує прозорість, підзвітність та контроль за ефективністю використання публічних коштів [10].

Джерела ФР ТГ формуються з кількох напрямків, і кожне з них відіграє важливу роль у забезпеченні повноцінного функціонування місцевого самоврядування. Усі надходження до бюджету громади можна поділити на власні, закріплені, трансферти з державного бюджету, а також інші, не бюджетні джерела (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Джерела ФР територіальних громад

Джерела фінансування	Фінансові інструменти
Бюджетні кошти	1. Податкові надходження 2. Фінансування у розрізі реалізації державних цільових програм розвитку та підтримки ТГ
Інвестиції	1. Інвестиційні проекти та програми розвитку 2. Корпоратизація комунальних підприємств
Грантова підтримка	1. Гранти та проектні заявки. 2. Ендавмент-фонди. 3. Краудфандингові платформи.
Кредитні фінансові ресурси	1. Кредити фінансових установ (безоблігаційні позики). 2. Облігаційні позики. 3. Вексельні позики. 4. Казначейські позики. 5. Взаємні позики органів місцевого самоврядування. 6. Кредити міжнародних інституцій.
Міжмуніципальна співпраця	Симбіоз розглянутих основних та альтернативних джерел залучення фінансових ресурсів.

Джерело: [1]

1. Власні доходи громади – ті кошти, які громада збирає самостійно і які залишаються повністю в її розпорядженні. Сюди входять, наприклад:

- єдиний податок (сплачується малим бізнесом, фермерськими господарствами тощо);
- податок на майно, зокрема на нерухомість та землю;
- місцеві збори (туристичний збір, збір за паркування, орендна плата за користування майном комунальної власності);
- надходження від продажу або здачі в оренду комунального майна [10].

Перелічене являє основу фінансової самостійності громади. Чим активніший місцевий бізнес, чим краща робота з комунальним майном, тим більше власних надходжень (табл. 1.4)

Таблиця 1.4 – Доходи ОМС

Податки	Збори та інші платежі	Інші доходи
60% податків на доходи фізичних осіб. 80% екологічного податку. 5% акцизного податку з реалізації підакцизних товарів. 100% єдиного податку. 100% податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної форми власності. 100% податку на майно (нерухомість, земля, транспорт). 10% податку на прибуток підприємств.	Державне мито. Плата за надання адміністративних послуг. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір. Плата за ліцензії та сертифікати на певні види господарської діяльності. Надходження від орендної плати за користуванням майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності. Рентні плати за користуванням надрами, за спеціальне використання води та водних об'єктів, лісових ресурсів. 75 % коштів від відшкодування втрат сільськогосподарської і лісгосподарської продукції. Компенсаційні платежі щодо об'єктів комунальної власності. Інші збори та платежі.	Різноманітні трансферти. Власні надходження бюджетних установ. Надходження в межах програм допомоги і грантів міжнародних фінансових організацій та ЄС. Кошти від реалізації безхазяйного майна, знахідок, спадкового майна. Повернення кредитів, наданих із місцевих бюджетів. Кошти, отримані в процесі державних закупівель. Кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту. Цільові та добровільні внески. Дивіденди, нараховані на акції господарських товариств, у статутному капіталі яких є комунальна власність. Інші доходи.

Джерело: [2] (* - під час воєнного стану 64% ПДФО)

2. Закріплені доходи – це податки, які збирає держава, але частина їх надходить у бюджети громад. Найважливішим тут є 64 % податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), що надходить до бюджету громади, де працює людина.

Окрім нього до закріплених можна віднести частку акцизного податку, яка залишається на місцях (наприклад, від реалізації пального) [10].

3. Державні трансферти представляють собою кошти, які громада отримує з державного бюджету. Вони бувають кількох типів:

- базова дотація: на вирівнювання можливостей між багатшими й біднішими громадами;
- субвенції: цільові кошти на конкретні сфери: освіта, медицина, соцзахист. Наприклад, освітня субвенція фінансує зарплати вчителям, а медична - видатки на первинну медицину;
- інфраструктурні субвенції для громад, які були створені під час децентралізації, особливо в перші роки реформи [10].

Такі трансферти дають змогу громадам забезпечувати базові послуги, навіть якщо власних коштів не вистачає.

4. Інші джерела. Сюди належать кошти, які громада може отримати поза межами державної бюджетної системи:

- гранти від міжнародних організацій і донорів (наприклад, USAID, GIZ, ЄС);
- проєктне фінансування в рамках державно-приватного партнерства;
- добровільні внески, спонсорська допомога, благодійність;
- поворотні кошти (якщо громада бере кредити або залучає інвестиції, наприклад, на будівництво школи чи модернізацію комунальної інфраструктури [11].

Успішні громади активно користуються такими можливостями, бо вони дозволяють реалізовувати великі інфраструктурні чи соціальні проєкти без перевантаження місцевого бюджету [11].

Щоб глибше зрозуміти, звідки беруться ФР ТГ і як вони функціонують, потрібно розглянути їх у контексті структури бюджетної системи України. Адже саме бюджетна система є «каркасом», через який розподіляються і перерозподіляються всі публічні фінанси в державі. Бюджетна система України складається з державного бюджету та місцевих бюджетів, до яких належать

обласні, районні та бюджети територіальних громад [2; 4]. Саме на рівні громад формується основна маса локальних рішень, пов'язаних із повсякденним життям людей, а тому саме там і працює механізм формування та використання ФР ТГ (рис. 1.2).

Рис.1.2 – Склад бюджетної системи [2; 4]

У межах цієї структури місцеві бюджети, зокрема бюджети ТГ, є самостійними, що означає право громади самостійно планувати свої доходи і видатки в межах закону. Водночас, ці бюджети є взаємопов'язаними з державним бюджетом, адже між ними постійно циркулюють фінансові потоки у вигляді міжбюджетних трансфертів (дотацій і субвенцій). Таким чином, держава, з одного боку, делегує громадам повноваження, а з іншого частково фінансує їх реалізацію. Джерела ФР ТГ прямо відображають цю бюджетну ієрархію. Власні надходження – це внутрішній ресурс громади в межах її бюджетного рівня. Закріплені доходи – це, як відомо, результат вертикального розподілу податків між рівнями бюджету (наприклад, 64% ПДФО до громади, а решта йде до державного бюджету). Державні трансферти – це, традиційно, горизонтальні інструменти перерозподілу з верхнього рівня бюджетної системи

до нижчого, що дає змогу вирівнювати фінансові можливості між різними громадами. А проєктне фінансування або гранти, хоча й поза формальною структурою бюджетної системи, інтегруються через спеціальні фонди або програми й теж підпорядковуються загальним правилам публічного фінансового контролю [2; 4].

Комунальні установи відіграють активну роль у формуванні ФР ТГ, оскільки не лише споживають кошти для виконання своїх функцій, а й самі виступають джерелом надходжень до фінансової системи громади. Через надання платних послуг, таких як освітні курси, медичні огляди, оренда приміщень, культурні заходи чи спеціалізоване обслуговування ці установи генерують власні доходи, які можуть спрямовуватися як на покриття власних витрат, так і на підтримку загального бюджету ТГ. Крім того, комунальні заклади беруть участь у реалізації проєктів, що фінансуються за рахунок грантів, благодійних внесків та міжбюджетних трансфертів, фактично розширюючи ресурсну базу ТГ поза межами традиційних податкових надходжень [16]. За комунальним сектором економіки є окремою класифікаційною ознакою у різноманітті видів ФР (табл. 1.5).

Процес формування ФР ТГ є не просто арифметикою надходжень, а складним механізмом, у якому переплітаються економіка, управління, законодавство і навіть емоції людей, які хочуть, щоб їхнє місто або село розвивалося. Все починається з розуміння економічного, демографічного, географічного потенціалу громади. Наприклад, громада, в якій працюють підприємства, активний малий бізнес і розвинене фермерство, має значно більше можливостей наповнювати свій бюджет, ніж депресивна або малонаселена територія. Але навіть у найменшій громаді процес формування ФР починається однаково: з планування [16].

Спочатку місцева влада аналізує, які доходи вона реально може отримати наступного року. Це робиться на основі даних про надходження попередніх періодів, стан економіки, зміни в законодавстві, кількість платників податків.

Оцінюється, скільки можна зібрати з єдиного податку, земельного податку, оренди комунального майна, а також скільки надійде як частка ПДФО [5].

Таблиця 1.5 – Класифікація ФР ТГ

№ п/п	Класифікаційна ознака	Вид фінансових ресурсів
1	За місцем формування	Внутрішні (сформовані на території адміністративно-територіальної одиниці) • Зовнішні (сформовані на іншій території)
2	За рівнем формування і використання	• Централізовані (доходи місцевого бюджету) • Децентралізовані (фінансові ресурси установ, організацій і підприємств комунальної форми власності)
3	За комунальним сектором економіки	• Фінансові ресурси бюджетних установ, які утримуються за рахунок коштів місцевого бюджету • Фінансові ресурси організацій і підприємств комунальної форми власності, які мають змішану систему фінансування • Фінансові ресурси організацій і підприємств комунальної форми власності, які діють на засадах господарського розрахунку
6	За методом мобілізації	• Створені фіскальним методом (доходи по загальному фонду та офіційні трансферти)
7	За місцем аккумуляції	• Доходи по загальному фонду бюджетної установи • Доходи по спеціальному фонду бюджетної установи • Власний капітал • Зобов'язання • Забезпечення наступних витрат і платежів • Доходи майбутніх періодів
8	За економічним призначенням	• Розвиток економіки • Фінансування невиробничої сфери • Соціальний захист та соціальне забезпечення • Державне управління • Резервний фонд • Цільові фонди • Обслуговування боргу

Джерело: [5]

Паралельно враховується, які трансферти передбачено з державного бюджету (наприклад, освітня чи медична субвенція, дотація на вирівнювання). На цьому етапі формування ФР ТГ фактично є проєкцією економічної реальності громади в бюджетну площину. Якщо працює економіка, то очевидно, що будуть надходження. Якщо громада пасивна, не працює з інвесторами, не підтримує місцевий бізнес, то і фінансові ресурси будуть мізерними. Доходи плануються в межах бюджетного процесу, з урахуванням вимог Бюджетного кодексу України. Коли цей проєкт бюджету готовий, його виносять на розгляд депутатів місцевої ради [21].

Другий важливий момент – це прийняття рішень про встановлення ставок місцевих податків й зборів, що є компетенцією саме ради громади. Вони можуть встановити ставку єдиного податку, наприклад, на рівні 5% чи 7% залежно від власної стратегії: стимулювати бізнес чи збільшити доходи. Так само вони вирішують, яку плату встановити за оренду землі, комунальних об'єктів тощо. І тут формується ще один важливий пласт, а саме: свідомо податкова політика громади, яка напряду впливає на формування її фінансового потенціалу [16].

Крім того, окремим рівнем формування являється практична робота з наповнення бюджету. Тобто не достатньо просто спланувати надходження, адже їх треба реально забезпечити. І тут важливими є робота фінансового відділу, взаємодія з податковою, перевірка договорів оренди, контроль за платниками. Часто саме тут втрачаються потенційні ресурси, коли громада не слідкує за боргами, не оновлює нормативно-грошову оцінку землі, не аналізує втрати доходів через «тіньову» економіку [22].

Окрім звичних джерел, громада може формувати свої ресурси через проекти, гранти, співпрацю з донорами. Вони також являються частиною загального бюджету, хоч і не завжди в прямому вигляді. Але такі залучені кошти представляють собою вагомий ресурс, особливо для розвитку. Наприклад, кошти на модернізацію школи, закупівлю медобладнання або відновлення парку часто приходять саме через зовнішнє фінансування, а не з основного бюджету [24].

Узагальнено схему формування ФР ТГ наведено на рис. 1.3.

Краудфандінг у формуванні ФР ТГ є механізмом колективного фінансування, який передбачає добровільне залучення коштів від мешканців, місцевого бізнесу та інших зацікавлених осіб для реалізації конкретних проєктів або ініціатив. Його суть полягає у створенні платформи або кампанії, де описується мета, обсяг необхідних коштів і очікувані результати. Люди можуть робити внески різного розміру, часто через онлайн-сервіси або

спеціальні заходи, а зібрані гроші спрямовуються безпосередньо на реалізацію визначених проєктів [10].

Рис.1.3 – Схема формування ФР ТГ [10]

Такий підхід дозволяє громадам долучити додаткові ресурси поза межами традиційного бюджету, особливо коли бюджетні можливості обмежені. Важливою складовою краудфандінгу є прозорість процесу: інформування донорів про хід реалізації проєкту і звітування про використання коштів, що підвищує довіру та мотивацію для подальшої участі [10].

Процес використання ФР ТГ складається з кількох ключових етапів, які регламентовані законодавством і мають чітку послідовність. Основним документом, що визначає напрямки використання коштів, є місцевий бюджет, який формується щорічно. Першим етапом є планування бюджету громади. До 25 грудня кожного року місцева рада має ухвалити бюджет на наступний рік. У цьому документі відображаються як обсяги прогнозованих надходжень, так і напрями витрат на освіту, медицину, соціальну сферу, розвиток інфраструктури тощо. Бюджет ґрунтується на фінансових розрахунках, програмних цілях громади та очікуваних ресурсах з державного бюджету [25].

Після ухвалення бюджету розпочинається другий етап: розподіл коштів. Виділені в бюджеті асигнування передаються головним розпорядникам коштів: структурним підрозділам виконавчого комітету, комунальним установам, управлінням освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та іншим. Кожен розпорядник отримує фінансування відповідно до затверджених програм і кошторисів [10] (рис. 1.4).

Рис.1.4 – Схема розподілу ФР ТГ [10]

Третім етапом є безпосереднє використання бюджетних коштів. Розпорядники проводять тендери, закупівлі товарів і послуг, фінансують капітальні видатки, здійснюють поточні витрати. При цьому всі дії мають відповідати принципам цільового і ефективного використання публічних коштів, з дотриманням вимог Бюджетного кодексу України та закону про публічні закупівлі [2; 17].

Протягом року здійснюється постійний контроль (четвертий етап). Його проводять як внутрішні органи фінансового контролю громади, так і державні установи (наприклад, Держаудитслужба). Паралельно формується система

зовнішньої звітності перед громадськістю. Рада і виконавчі органи зобов'язані інформувати мешканців про хід виконання бюджету, рівень освоєння коштів і результати досягнутих програм [29].

П'ятий етап: можливе коригування бюджету. Якщо надходження змінилися, з'явилися нові виклики або пріоритети, громада має право вносити зміни до бюджету. Це здійснюється шляхом голосування на сесії місцевої ради, що дозволяє оперативно реагувати на зміни в економічній ситуації чи потреби громади [23].

Завершальним, шостим етапом, є підбиття підсумків бюджетного року. Складається повний звіт про виконання бюджету, в якому відображається, наскільки ефективно і в повному обсязі були використані фінансові ресурси. Цей документ подається у вищі органи фінансового нагляду та оприлюднюється для громадськості. На основі цього аналізу формуються нові підходи до бюджетного планування в наступному році [22].

1.2 Особливості формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану

Планування ФР ТГ в умовах воєнного стану в Україні відрізняється від бюджетного процесу мирного часу і вимагає нових підходів, гнучкості ТА орієнтації на безпекові потреби та елементарне забезпечення життєдіяльності громади. У звичайних умовах місцеві бюджети формуються на основі стратегічного бачення розвитку, з урахуванням середньострокового планування, сталих джерел доходів і прогнозованих видатків. Проте в умовах війни ця модель трансформується у кризову модель виживання, де основна мета у збереженні функціональності інфраструктури, підтримці критичної сфери та забезпечити фізичну безпеку населення [32].

Першою особливістю такого планування є пріоритетність фінансування оборонних і безпекових потреб. Бюджети громад тепер передбачають видатки

на матеріально-технічне забезпечення територіальної оборони, облаштування укриттів, підтримку внутрішньо переміщених осіб, гуманітарні програми, ремонт пошкоджених об'єктів, відновлення комунікацій, забезпечення мінімального функціонування шкіл, лікарень та систем теплопостачання. Формування бюджетів стало надзвичайно орієнтованим на поточну ситуацію, що змінюється практично щодня [43].

Другим важливим аспектом є обмеженість доходної бази. В умовах економічного спаду, переміщення населення, зупинки підприємств і падіння споживання громади втратили значну частину податкових надходжень, зокрема податок на доходи фізичних осіб, який зазвичай є головним джерелом місцевих бюджетів. Це змушує місцеву владу уникати завищених прогнозів і відмовлятися від нереалістичних або довготривалих проєктів [43].

Третя особливість полягає в оперативності і гнучкості планування. Бюджетний процес тепер не має сталої структури: часті зміни до бюджету, перерозподіл коштів, використання резервних фондів і перегляд пріоритетів відбуваються кілька разів протягом року. Сесії місцевих рад збираються позапланово для ухвалення термінових змін, у тому числі щодо залучення допомоги або цільових субвенцій [47].

Четвертий аспект передбачає активну інтеграцію зовнішньої допомоги у планування. В умовах нестачі ресурсів громади дедалі активніше співпрацюють з благодійними фондами, міжнародними організаціями, волонтерами, донорами та державними структурами, які можуть профінансувати або надати необхідні товари та послуги. При цьому, ТГ не лише приймають допомогу, а й проактивно її планують у межах своїх бюджетів, прогнозуючи, під яку програму можна отримати грант або гуманітарну підтримку [18].

П'ята характерна риса криється у посиленні ролі виконавчих структур і військових адміністрацій. У зонах бойових дій або близьких до фронту, де самоврядні органи частково втрачають управлінські можливості, функції ухвалення рішень часто покладаються на військові адміністрації. Зазначене

призводить до централізації певних фінансових повноважень, але водночас дозволяє оперативно реагувати на надзвичайні обставини [3].

У період воєнного стану в Україні відбулося переосмислення місцевої податкової політики, що зумовило появу змін у розмірах ставок і порядку справляння місцевих податків та зборів. Основна причина цих змін полягає в потребі оперативного реагування на виклики війни, економічну нестабільність і необхідність підтримки платників податків, які втратили джерела доходу або зазнали пошкоджень майна [3].

Починаючи з 2022 року, ОМС отримали право змінювати ставки місцевих податків та зборів без застосування стандартних процедур регуляторної політики. Зазначене дозволило ухвалювати рішення про зменшення податкового навантаження, надання пільг або повне звільнення від оподаткування певних категорій платників без затримок, що раніше були пов'язані з проходженням усіх етапів погодження. Однією з найбільш помітних змін стало надання податкових пільг щодо земельного податку та податку на нерухомість для об'єктів, які були пошкоджені чи зруйновані внаслідок воєнних дій. Також ТГ отримали можливість встановлювати нульові ставки для майна, яке перебуває на території з підвищеним рівнем загроз або на тимчасово окупованих територіях. Водночас Податкова служба України підтримує актуальну базу ставок місцевих податків, що регулярно оновлюється відповідно до рішень місцевих рад, що, своєю чергою, дозволяє платникам оперативно дізнаватися про зміни у розмірах платежів або наявні пільги [13].

Після початку повномасштабної війни в Україні також суттєво трансформувалися механізми формування ФР ТГ: якщо в традиційній моделі основу доходів громад становили податки (зокрема ПДФО, єдиний податок, плата за землю) та трансферти з державного бюджету, то в умовах воєнного стану, коли значна частина підприємств зупинилася, а обсяги податкових надходжень скоротилися, критично важливого значення набули зовнішні джерела фінансування, серед яких гранти, міжнародна допомога, донорські проєкти, а також міжмуніципальна співпраця [3].

Громади почали активно шукати альтернативні джерела ресурсів, зокрема через участь у програмах міжнародних партнерів. Наприклад, за підтримки програми U-LEAD with Europe, чимало громад отримали грантове фінансування на облаштування укриттів у школах, закупівлю генераторів, мобільних систем водопостачання та інших засобів забезпечення критичної інфраструктури. Подібні ініціативи не лише покривають поточні витрати, але й частково заміщують дефіцитні бюджетні кошти [11].

Ще одним важливим джерелом стали гранти від Європейського Союзу, Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ), Програми розвитку ООН (UNDP), USAID, урядів Швеції, Данії, Швейцарії та інших партнерів. Так, деякі громади завдяки цим коштам реалізували проєкти з облаштування житла для ВПО, реконструкції пошкоджених адміністративних будівель, впровадження цифрових рішень для обліку потреб населення в кризових умовах. Наприклад, громади Львівщини, прийнявши тисячі внутрішньо переміщених осіб, змогли отримати додаткове фінансування від донорів на розширення соціальних послуг, у т.ч. створення нових місць у дитсадках, закупівлю шкільного обладнання та підтримку місцевих медичних закладів.

Водночас змінився і сам підхід до планування фінансування таких проєктів. Громади стали більш системними у подачі заявок, створюють власні відділи або робочі групи з роботи з донорами, запроваджують локальні стратегії розвитку, які узгоджуються з вимогами грантових програм. З'явилися приклади міжмуніципального партнерства, коли кілька громад можуть об'єднатися для спільної подачі заявки або реалізації регіонального проєкту (наприклад, спільна логістична база, кластерне розміщення переселенців, або закупівля медичного обладнання на кілька громад) [3].

Окрему роль відіграє платформа «Дія.Цифрова громада» та інші електронні сервіси, які дозволяють громадам презентувати свої потреби потенційним донорам, а також демонструвати ефективність використання наданої допомоги [43].

Після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну адміністрування доходів місцевих бюджетів (тобто усі заходи, спрямовані на їх наповнення) також зазнало глибоких змін. ТГ опинилися в ситуації, коли не тільки традиційні механізми бюджетного планування, але й також і фіскального контролю більше не працювали у звичному вигляді. По-перше, багато ТГ через бойові дії або окупацію втратили доступ до своєї території та інформаційних ресурсів. Наприклад, громади Херсонської та частково Запорізької областей не змогли навіть технічно здійснювати облік платників податків або контролювати виконання податкових зобов'язань. У містах як Маріуполь, Рубіжне, Сєвєродонецьк фінансові органи фактично припинили функціонування, а податкові бази були знищені або захоплені.

По-друге, на рівні держави було запроваджено низку рішень, які суттєво вплинули на податкову спроможність громад. Так, у 2022 р. було дозволено добровільну сплату єдиного податку, скасовано деякі перевірки, спрощено умови звітності. З одного боку, ці кроки допомогли бізнесу втриматися, але з іншого було зменшено обсяг обов'язкових надходжень у місцеві бюджети. Наприклад, багато підприємств у Київській області, які зазнали руйнувань у березні 2022 р., тимчасово припинили діяльність і, відповідно, сплату податків, а частина з них переїхала до інших регіонів.

Громади змушені були змінити підхід до адміністрування: із бюрократичного на партнерський. У громадах Львівщини, Івано-Франківщини, Тернопільщини місцеві ради і податкові органи почали вести постійний діалог із бізнесом, закликаючи підтримувати місцеві бюджети шляхом добровільної сплати податків. У Зборівській громаді, до прикладу, місцева влада провела серію відкритих зустрічей із підприємцями, на яких пояснювала, які послуги громада змогла забезпечити завдяки їх податкам: зокрема, прийом переселенців, закупівля пального для комунальної техніки та генераторів для шкіл.

Іншим напрямком стало активне оновлення облікових даних. Громади почали перевіряти, чи всі орендарі комунального майна справно платять,

переглядати договори, виявляти «мертві» площі, які можна здати в оренду. У Полтавській громаді, наприклад, виявили понад 30 об'єктів комунального майна, які раніше не використовувалися, і виставили їх на аукціон через систему «Prozorro.Продажі», що дало додаткові надходження в бюджет [47].

Окрім цього, більш активно запрацювали цифрові електронні сервіси «Є-дата», «Дія», а також портали громад, на яких публікувалися актуальні ставки податків, роз'яснення для платників, іноді навіть готові шаблони заявок на розстрочку чи пільгу. Це дозволило зменшити навантаження на фінансові відділи та оперативно інформувати населення [45].

Важливою зміною стало також зростання ролі міжмуніципального співробітництва. Кілька громад могли об'єднати свої ресурси для спільного адміністрування оренди або податкової бази. Зокрема, в Дніпропетровській області створено спільні підрозділи для моніторингу ефективності землекористування та інвентаризації активів [11].

Під час дії воєнного стану процес використання ФР ТГ так само зазнав кардинальних змін. Те, що раніше планувалося заздалегідь і за чіткими бюджетними правилами, у 2022–2024 рр. перетворилося на оперативне реагування на надзвичайні обставини. Якщо до війни кошти громад спрямовувалися здебільшого на розвиток і модернізацію інфраструктури, освіти, медицини, підтримку місцевого бізнесу, то в умовах повномасштабного вторгнення пріоритети витрат кардинально змінилися. Передусім ТГ були змушені різко перерозподілити свої бюджети на забезпечення першочергових потреб: безпеки, евакуації, підтримки внутрішньо переміщених осіб, закупівлі пального, генераторів, техніки, будівельних матеріалів тощо. Наприклад, у Бучанській громаді Київської області одразу після деокупації основну частину бюджету спрямували не на планові проєкти, а на розчищення завалів, закупівлю тимчасового житла та відновлення водо- і електропостачання.

ТГ, які стали тиловими хабами, як-от Мукачівська, Тернопільська чи Кам'янець-Подільська, почали витрачати значні ресурси на прийом і розміщення переселенців, облаштування притулків, підтримку місцевих

лікарень, які приймали поранених або хворих з інших регіонів. У цих випадках багато витрат не передбачалися в початкових бюджетах, тому місцеві ради терміново переглядали програми соціального захисту та створювали нові механізми видатків [45].

Значну частину видатків почали погоджувати в прискореному порядку. У деяких випадках рішення приймалися на позачергових засіданнях рад чи виконавчих комітетів щотижня, а іноді й щодня. Наприклад, у Чернівецькій громаді бюджетні асигнування на закупівлю мобільних укриттів для шкіл затвердили менше ніж за добу після звернення управління освіти [47].

Очевидна особливість у посиленій увазі до оборонних потреб. У багатьох громадах почали виділяти кошти з бюджету на підтримку місцевих батальйонів тероборони, закупівлю бронежилетів, будівництво бліндажів, ремонт техніки для військових частин. Так, у Дніпровській громаді було виділено понад 50 млн грн на зміцнення укріплень та підтримку добровольчих формувань [47].

Разом із цим з'явився новий напрям використання ФР ТГ, котрий включає співфінансування проєктів відновлення в межах міжнародної технічної допомоги. Наприклад, Львівська громада частково фінансувала ремонт гуртожитків для переселенців спільно з UNDP, а в Чернігові коштом міського бюджету добудовували пошкоджені об'єкти водопостачання у партнерстві з USAID.

Важливо, що змінився сам підхід до управління видатками. Він став більш публічним і відповідальним. У багатьох громадах (як, наприклад, у Хмельницькому чи Сумах) почали системно публікувати на сайтах не лише рішення про витрати, а й короткі пояснення: чому ті чи інші витрати були важливими саме зараз, як вони пов'язані з воєнними викликами. Це дало змогу зберегти довіру жителів до місцевої влади навіть у складних умовах [48].

У табл. 1.6. представлена порівняльна таблиця, яка відображає ключові відмінності у процесах формування та використання ФР ТГ до та під час дії воєнного стану.

Таблиця 1.6 - Порівняльна таблиця, яка відображає ключові відмінності у процесах формування та використання ФР ТГ до та під час дії воєнного стану

Критерій	До 24.02.2022 р.	Під час воєнного стану (з 24.02.2022)
Планування бюджету	Проводилося відповідно до Бюджетного кодексу та середньострокових стратегій розвитку громад.	Перейшло до оперативного, кризового планування з фокусом на невідкладні потреби та мінімізацію ризиків.
Джерела формування доходів	Місцеві податки і збори, трансферти з держбюджету, доходи від оренди, прибуток КП, проєктне фінансування.	Різде зменшення надходжень через втрату бізнесу, добровільну сплату податків, збільшення ролі донорських та грантових коштів.
Податкова дисципліна	Переважає стабільна, базувалася на обов'язковості сплати податків і наявності податкових перевірок.	Часткова добровільність, тимчасове скасування штрафів і перевірок, залежність від добросовісності бізнесу.
Роль державних трансфертів	Чітко регламентовані дотації вирівнювання, освітні та медичні субвенції.	Посилення залежності від центрального бюджету, цільове фінансування на критичні потреби та оборону.
Використання коштів	Переважає на розвиток — інфраструктура, соціальні програми, благоустрій.	Перерозподіл на потреби безпеки, допомогу ВПО, укриття, підтримку тероборони та відновлення пошкодженого майна.
Процедури витрачання	Згідно з річним планом, із проходженням тендерних процедур і обов'язковим громадським обговоренням.	Спрощені процедури, екстрені закупівлі, позачергові рішення місцевих рад.
Прозорість використання	Встановлені процедури звітності, проте не всі громади вели публічну комунікацію щодо бюджету.	Зросла роль публічних звітів, онлайн-прозорості, необхідність пояснювати рішення для збереження довіри жителів.
Роль міжнародної допомоги	Обмежена кількість донорських проєктів, переважно в межах стратегії розвитку.	Гранти, гуманітарна та технічна допомога стали ключовим інструментом підтримки життєдіяльності громад.
Участь громадськості	Через бюджети участі, слухання, дорадчі органи при органах влади.	Менше формальної участі, більше запитів на швидке інформування і волонтерську взаємодію з владою.
Організація фінансового управління	Стандартна робота фінансових відділів, дотримання графіків, наявність персоналу.	Робота в умовах нестабільності, скорочення кадрів, релокація структур, цифровізація управління.

Слідом за тими глибокими змінами, які відбулися у плануванні та використанні фінансових ресурсів територіальних громад під час воєнного стану, до процесу осмислення й удосконалення цих механізмів активно долучилися науковці. Реалії, з якими зіткнулися громади в умовах

повномасштабної війни, показали, що традиційні бюджетні підходи більше не відповідають викликам часу, а отже, потребують нового теоретичного осмислення та методологічної адаптації. Саме тому фахівці з публічних фінансів, регіональної економіки та державного управління почали активно розробляти пропозиції щодо вдосконалення бюджетного процесу, посилення фінансової спроможності громад та зміцнення фіскальної автономії на місцях. Зокрема, в науковому середовищі почали формуватися ідеї щодо впровадження кризового та сценарного бюджетного планування, що враховуватиме не лише базовий прогноз надходжень, а й ризики скорочення доходів або форс-мажорні потреби. Також порушувалося питання розробки нових методик оцінювання податкового потенціалу громад з урахуванням внутрішньо переміщених осіб, руйнування інфраструктури та втрати частини ресурсів. Крім того, науковці ініціювали дискусії про доцільність створення стабілізаційних фондів громад, які дозволили б накопичувати кошти в мирний час для використання у надзвичайних ситуаціях. Також обґрунтовувалася необхідність перегляду міжбюджетних трансфертів, зокрема механізмів дотацій вирівнювання з урахуванням того, що громади в прифронтових зонах потребують додаткової допомоги незалежно від їхньої формальної фінансової спроможності. У ряді наукових публікацій наголошується на важливості розвитку партнерств між громадами, залучення проектного фінансування та інституційного посилення місцевих фінансових служб. Водночас акцент робиться на посиленні фінансової прозорості, цифровізації обліку та публічного моніторингу використання коштів, особливо у випадках, коли громади отримують допомогу від міжнародних донорів [28; 45].

Цікавим підходом відрізняється робота [3] із пропозиціями стратегій плануванні ФР (табл. 1.7).

З огляду на суттєві трансформації у формуванні та використанні ФР ТГ в умовах воєнного стану, доцільним є перехід до аналізу нормативно-правового забезпечення, яке регламентує ці процеси.

Таблиця 1.7 – Стратегії планування ФР ТГ в умовах воєнного стану

Назва стратегії	Зміст заходів
Пріоритетність витрат та адаптивне бюджетування	Виділення фінансових ресурсів на найважливіші потреби, такі як безпека, охорона здоров'я, соціальний захист та забезпечення життєво необхідних послуг. Регулярний перегляд та коригування бюджетних планів відповідно до змін в умовах воєнного конфлікту, що дозволяє оперативно реагувати на нові виклики та потреби.
Створення резервних фондів	Створення резервних фондів для непередбачених витрат, які можуть виникнути внаслідок воєнних дій, таких як евакуація населення, відновлення зруйнованої інфраструктури або надання гуманітарної допомоги. Забезпечення цільового використання резервних фондів для ефективного вирішення найгостріших проблем.
Диверсифікація джерел доходів	Перегляд і оптимізація ставок місцевих податків і зборів для збільшення доходів, зокрема запровадження тимчасових податків на підтримку воєнних зусиль. Активна співпраця з міжнародними організаціями, фінансовими інституціями та донорами для отримання грантів та технічної допомоги.
Використання інноваційних фінансових інструментів	Випуск облігацій для залучення додаткових коштів на фінансування відновлювальних проєктів. Залучення приватного капіталу та експертизи для реалізації інфраструктурних проєктів через механізми державно-приватного партнерства.
Фінансове прогнозування та аналітика	Використання аналітичних інструментів для прогнозування фінансових потоків та оцінки можливих ризиків. Регулярний моніторинг фінансових показників і подання звітності про виконання бюджетів для оперативного прийняття управлінських рішень.
Підтримка економічної активності	Запровадження програм підтримки малого та середнього бізнесу, включаючи податкові пільги, гранти та кредити на відновлення. Інвестування в програми перекваліфікації та зайнятості для підтримки населення та зменшення соціальної напруженості.

Джерело: [3]

1.3 Аналіз нормативно-правових актів щодо формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад

У період дії воєнного стану в Україні нормативно-правове регулювання процесів формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад зазнало змін, спрямованих на оперативну адаптацію до надзвичайних умов. Основу правового поля становить Конституція України та Бюджетний кодекс, який визначає загальні принципи формування, розподілу й використання бюджетів усіх рівнів, включно з місцевими. Однак у зв'язку з воєнними діями, ключову роль у регулюванні цих процесів почали відігравати тимчасові рішення: закони, постанови Кабінету Міністрів та підзаконні акти, що були ухвалені з урахуванням воєнної ситуації [13; 14; 15; 36 та ін.].

Так, Законом України «Про правовий режим воєнного стану» передбачено можливість зміни порядку управління державними і комунальними ресурсами, що стало підґрунтям для подальших рішень уряду щодо перегляду бюджетних процедур [13]. Закон України №2115-IX «Про Державний бюджет України на 2022 рік» (та відповідні бюджети 2023, 2024 і 2025 років) містив окремі положення, які визначали нові підходи до міжбюджетних трансфертів, скорочення фінансування не першочергових видатків і концентрацію коштів на обороні, безпеці та гуманітарній підтримці. У свою чергу, Законом України №2142-IX, ухваленим у березні 2022 року, було запроваджено суттєві податкові зміни: зокрема, спрощення адміністрування податків, можливість добровільної сплати єдиного податку, тимчасове скасування штрафів та перевірок, що сукупно вплинуло на дохідну частину місцевих бюджетів [14]. КМУ також ухвалив низку постанов, які мали прямий вплив на механізми використання фінансових ресурсів громад. Наприклад, Постанова КМУ №590 від 9 червня 2021 року «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» [15] дозволила головним розпорядникам здійснювати перерозподіл коштів між бюджетними програмами без погодження з Верховною Радою, що забезпечило більшу гнучкість і швидкість реагування. Оновлені редакції цієї постанови передбачали також тимчасове спрощення закупівель відповідно до нагальних потреб громад. У березні 2022 р. уряд затвердив механізм цільового спрямування державної субвенції для громад, які зазнали найбільших втрат або прийняли значну кількість переселенців. Це був важливий крок для перерозподілу фінансових ресурсів на користь постраждалих регіонів. Окрему увагу слід приділити нормативним актам, що стосуються міжнародної допомоги. Постанова КМУ №153 від 5 лютого 2023 року врегулювала порядок обліку гуманітарної та технічної допомоги, яка надходить до громад, та її інтеграції в місцеві бюджети. Це дозволило громадам офіційно включати підтримку донорів у структуру своїх ресурсів, проводити її розподіл прозоро й відповідально. Також протягом 2022–

2024 рр. Міністерство фінансів видало низку роз'яснень та інструктивних листів щодо особливостей формування місцевих бюджетів в умовах війни, у тому числі із залученням коштів міжнародної технічної допомоги та грантів. Принципові зміни, що відбулися за період дії воєнного стану показано в табл. 1.8.

Таблиця 1.8 – Принципові зміни щодо ФР ТГ під час військового стану

№	Зміст зміни в управлінні МБ у військовий час
1	2
1	Внесення змін до місцевого бюджету приймається виконавчими комітетами відповідних місцевих рад, місцевими державними адміністраціями, військово-цивільними адміністраціями або військовими адміністраціями за поданням місцевих фінансових органів без ухвалення відповідного рішення Верховною Радою Автономної Республіки Крим, відповідною місцевою радою.
2	Перерозподіл видатків бюджету і надання кредитів з бюджету за бюджетними програмами, включаючи резервний фонд бюджету, додаткові дотації та субвенції, у межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, а також збільшення видатків розвитку за рахунок зменшення інших видатків здійснюється без погодження відповідною комісією місцевої ради.
3	Виконавчі комітети відповідних місцевих рад, місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації або військові адміністрації можуть приймати рішення про перерахування коштів з місцевого бюджету державному бюджету з метою відсічі збройної агресії РФ проти України.
4	Передача коштів між місцевими бюджетами можлива без укладання договору.
5	Проекти місцевих бюджетів затверджуються рішеннями виконавчих комітетів відповідних місцевих рад чи розпорядженнями місцевих державних адміністрацій, військово-цивільних адміністрацій або військових адміністрацій.
6	Перевірки Державною аудиторською службою щодо виконання місцевих бюджетів не проводяться, а розпочаті перевірки зупиняються (Постанова КМУ від 11 березня 2022 р. № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»).
7	Дозволено перевищення обсягу резервного фонду бюджету понад 1% обсягу видатків загального фонду відповідного бюджету (відповідно до абзацу шостого частини першої пункту 22 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України).
8	Виділення коштів з резервного фонду бюджету здійснюється за рішенням місцевої державної адміністрації, військової адміністрації, виконавчого органу відповідної ради (Тимчасовий порядок виділення та використання коштів з резервного фонду бюджету в умовах воєнного стану затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2022 р. № 175).
9	Скасована заборона здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти.
10	В умовах воєнного стану стаття 55 Кодексу (Захищені видатки) не застосовується (Підпункт 1 пункту 22 розділу VI «прикінцеві та перехідні положення» Кодексу).
11	Перерахування реверсної дотації до державного бюджету з місцевих бюджетів територій, на яких введено воєнний стан, Казначейством не здійснюється (пункт 22 Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. № 590).

1	2
12	Фінансування добровольчих формувань тероборони: з метою чіткого розмежування видатків та кредитування за головними розпорядниками коштів місцевого бюджету Міністерством фінансів України наказом від 20.09.2017 № 793 «Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету» (далі – Наказ) затверджено Типову програмну класифікацію видатків та кредитування місцевого бюджету.
13	Підтримка внутрішньопереміщених та/або евакуйованих осіб: з метою здійснення видатків з місцевих бюджетів для підтримки внутрішньопереміщених та/або евакуйованих осіб у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні Типову класифікацію видатків місцевих бюджетів доповнено такими позиціями: 3230 – видатки, пов'язані з наданням підтримки внутрішньопереміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні (1070); 8755 – допомога внутрішньопереміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету (1070).
14	Платежі, які містять відомості, що становлять державну таємницю, незалежно від суми разового платежу здійснюються на підставі платіжних доручень без подання підтвердних документів.
15	Акцизний податок з пального (13,44%) у першому півріччі 2022 році буде надходити до бюджетів місцевого самоврядування відповідно до часток на основі продажів у другому півріччі 2021 року (постанова КМУ від 09 березня 2022 р. № 246).
16	Для покриття витрат місцевих бюджетів, понесених на оплату комунальних послуг, спожитих у будівлях (приміщеннях) комунальної форми власності, у яких розміщено тимчасово переміщених осіб на безоплатній основі з резервного фонду державного бюджету надається відповідна компенсація місцевим бюджетам.

Джерело: [16]

Основні нормативно-правові акти, які унормовують формування і використання ФР ТГ наведені в дод. А. Так, У БКУ загальний фонд і спеціальний фонд бюджету - це дві складові, які відрізняються за джерелами надходжень, цільовим призначенням коштів та порядком їх використання (рис. 1.5).

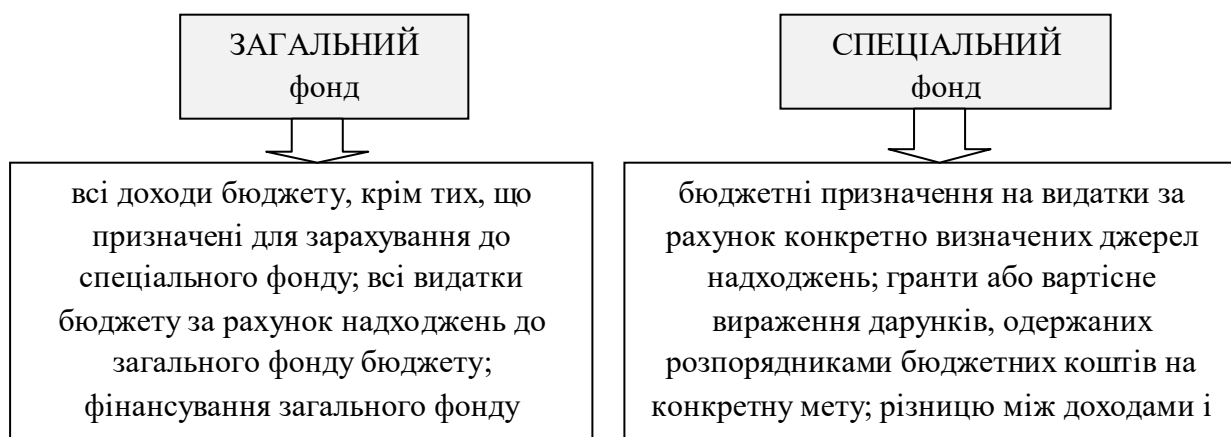

Рис. 1.5 – Склад бюджету [17]

Відповідно до Бюджетного кодексу України, видатки бюджету поділяються на кілька основних видів залежно від їх економічного змісту, функціонального призначення та цільового спрямування. Такий поділ допомагає чітко структурувати бюджетні ресурси й забезпечити прозорість і контроль за їх використанням [17].

Найперше, усі видатки поділяються на поточні та капітальні. Поточні видатки - це ті витрати, які забезпечують щоденне функціонування бюджетної сфери. Сюди входять заробітна плата працівників бюджетних установ, нарахування на зарплату (пенсійні та інші внески), оплата комунальних послуг і енергоносіїв, закупівля медикаментів, продуктів харчування, витратних матеріалів, поточний ремонт тощо. Поточні видатки необхідні для того, щоб органи державної влади, школи, лікарні, соціальні служби та інші бюджетні установи могли нормально працювати [17]. Капітальні видатки - це витрати, пов'язані з інвестиційною діяльністю. Це, наприклад, будівництво або реконструкція об'єктів інфраструктури (шкіл, лікарень, доріг, мостів), придбання обладнання, техніки, інші довгострокові вкладення, які формують матеріальну базу на багато років. Капітальні видатки фінансуються зазвичай за рахунок спеціального фонду або цільових субвенцій [17].

За функціональною ознакою видатки також класифікуються за напрямками державної політики: освіта, охорона здоров'я, культура, соціальний захист, оборона, громадський порядок, житлово-комунальне господарство, транспорт, економічна діяльність тощо. Це дозволяє зрозуміти, скільки коштів іде на ту чи іншу сферу [17].

Видатки розвитку - це частина бюджету, яка спрямовується на створення, оновлення або розширення матеріально-технічної бази держави або територіальних громад. На відміну від поточних видатків, що забезпечують щоденну діяльність, видатки розвитку орієнтовані на майбутнє — вони формують основу для економічного зростання, підвищення якості життя населення, модернізації інфраструктури та покращення надання публічних послуг [17]. У воєнний час видатки розвитку можуть частково скорочуватись

або переорієнтовуватись (до прикладу, з будівництва нових об'єктів на відновлення зруйнованої інфраструктури або на забезпечення потреб територіальної оборони). Але навіть у кризових умовах ці видатки залишаються надзвичайно важливими, адже саме вони закладають фундамент для повоєнного відновлення і сталого розвитку.

Таким чином, формування та використання ФР ТГ в Україні зазнало суттєвих змін, продиктованих необхідністю оперативного реагування на загрози безпеці, соціально-економічну нестабільність та масштабні гуманітарні виклики. Теоретичні підходи до формування фінансового потенціалу громад, які в мирний час спиралися на плановість, збалансованість бюджету та розвиткові програми, нині трансформуються у напрямі забезпечення гнучкості, пріоритетності критичних видатків і посиленого контролю за ефективністю використання кожної гривні. ФР ТГ у таких умовах перестали бути лише інструментом розвитку. Вони стають фактором стійкості та адаптивності громад до кризових ситуацій. Основними засадами є максимально раціональне використання власних і залучених ресурсів, концентрація на забезпеченні життєдіяльності населення, підтримці обороноздатності та швидкому відновленні інфраструктури. Воєнний стан також виявив слабкі місця в теоретичних підходах до фінансової децентралізації, зокрема, недостатню автономність у критичних ситуаціях та надмірну залежність громад від трансфертів. Це вимагає переосмислення ролі місцевих бюджетів не лише як фінансового інструмента, а як основи безпеки і стабільності на рівні базових одиниць адміністративно-територіального устрою.

2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2.1 Загальна характеристика Криворізької міської територіальної громади

Криворізька міська територіальна громада (далі – КМТГ) одна з найбільших і найпотужніших громад України, розташована в Криворізькому районі Дніпропетровської області. Вона є прикладом великого промислового центру, який успішно адаптувався до умов децентралізації та викликів воєнного часу [19].

Громада була офіційно утворена 25 жовтня 2020 року в межах реформи децентралізації. До її складу входить місто Кривий Ріг - адміністративний центр, а також п'ять сільських населених пунктів: села Авангард, Гірницьке, Коломійцеве, Новоіванівка та Тернуватий Кут. Загальна площа громади становить 431,9 км², а чисельність населення - понад 615 тисяч осіб [19].

М.Кривий Ріг один із ключових промислових центрів України, відомий своїм гірничо-металургійним комплексом. Тут розташовані великі підприємства, такі як «АрселорМіттал Кривий Ріг» та «Криворіжсталь», які забезпечують значну частину надходжень до місцевого бюджету. Завдяки цьому громада має високий рівень фінансової самодостатності та є одним із найбільших платників реверсних дотацій в Україні [19].

Громада активно впроваджує інноваційні підходи до управління. Зокрема, реалізується проєкт «Громадський бюджет», який дозволяє мешканцям безпосередньо впливати на розподіл частини бюджетних коштів. Також впроваджено електронні сервіси, такі як «Картка криворіжця» та геопортал міста, що підвищують прозорість та ефективність управління [19].

КМТГ активно розвиває міжнародні зв'язки. Вона має партнерські відносини з містами Ханьдань (Китай), Люблін (Польща), Кошице

(Словаччина) та Мішкольц (Угорщина), що сприяє обміну досвідом та реалізації спільних проєктів [19].

В умовах воєнного стану громада зосереджує зусилля на забезпеченні безпеки мешканців, підтримці внутрішньо переміщених осіб та відновленні інфраструктури. Зокрема, реалізується проєкт децентралізації системи теплопостачання для закладів охорони здоров'я, що дозволяє забезпечити стабільне тепло- та енергопостачання в умовах надзвичайних ситуацій [19].

Економіка КМТГ залишається однією з найпотужніших в Україні, незважаючи на виклики, пов'язані з воєнним станом. Місто, відоме своєю гірничо-металургійною промисловістю, продовжує відігравати ключову роль у національній економіці [19].

Станом на 2024 рік, Кривий Ріг посідає друге місце в Дніпропетровській області за рівнем доходів, поступаючись лише Дніпру. Загальний обсяг доходів бюджету громади склав 9,2 млрд грн, з яких власні доходи становили 7,8 млрд грн, а офіційні трансферти 1,4 млрд грн. Основним джерелом надходжень залишається податок на доходи фізичних осіб (ПДФО), частка якого в загальному фонді бюджету становить 46%. Проте, через законодавчі зміни, які передбачають спрямування ПДФО з доходів військовослужбовців до державного бюджету, місто втратило близько 1,6 млрд грн доходів [18].

У КМТГ існує чітко структурована система органів місцевого самоврядування, що безпосередньо беруть участь у формуванні та використанні фінансових ресурсів громади. Ці структури виконують ключові функції з планування, адміністрування, контролю та звітування про виконання місцевого бюджету, а також розробки та реалізації програм соціально-економічного розвитку [19]:

1. Криворізька міська рада. Це головний представницький орган місцевого самоврядування, що затверджує бюджет громади, приймає рішення про місцеві податки і збори, затверджує цільові програми розвитку, визначає пріоритети у використанні коштів. Саме міська рада ухвалює рішення про

перерозподіл коштів між головними розпорядниками бюджетних коштів, а також погоджує проекти програм, що фінансуються з бюджету;

2. Виконавчий комітет Криворізької міської ради. Цей орган відповідає за практичну реалізацію рішень ради та щоденне управління фінансово-господарською діяльністю громади. Зокрема, виконавчий комітет готує проєкт бюджету, організовує виконання затвердженого кошторису, контролює цільове використання коштів, готує звіти про виконання бюджету, координує діяльність підпорядкованих установ;

3. Департамент фінансів виконкому Криворізької міської ради. Цей структурний підрозділ відіграє центральну роль у плануванні, виконанні та контролі за фінансовими потоками громади. Його функції включають складання проєкту міського бюджету, моніторинг надходжень до бюджету та видатків, контроль за дотриманням бюджетного законодавства, підготовку бюджетних звітів, взаємодію з Державною казначейською службою та обласним фінансовим управлінням. Департамент також координує бюджетний процес з головними розпорядниками коштів та аналізує ефективність витрачання коштів у рамках бюджетних програм;

4. Департамент економіки виконкому Криворізької міської ради (дод. Г). Цей департамент відповідає за стратегічне планування соціально-економічного розвитку громади. Він готує аналітичні матеріали, розробляє прогнози доходів, програми розвитку економіки, формує рамки для інвестиційної політики, залучення донорських коштів та участі у грантових проєктах. Його діяльність має безпосередній вплив на формування дохідної частини бюджету через стимулювання економічного зростання;

5. Державна податкова служба у місті Кривому Розі. Хоча вона є центральним органом виконавчої влади, місцеві її підрозділи мають безпосередній стосунок до наповнення бюджету громади, оскільки забезпечують адміністрування податків і зборів, які зараховуються до місцевого бюджету. Це стосується, зокрема, податку на доходи фізичних осіб (ПДФО), єдиного податку, податку на майно, земельного податку та туристичного збору;

6. Управління комунальної власності, відділ оренди та приватизації майна. Ці структури відповідають за ефективне управління майном громади, зокрема за здачу в оренду або продаж об'єктів комунальної власності, що також є джерелом доходів місцевого бюджету. Їхня робота важлива для формування спеціального фонду бюджету;

7. Департамент капітального будівництва та управління благоустрою. Вони є розпорядниками коштів на видатки розвитку. Через них реалізуються інфраструктурні проекти, фінансуються ремонти, реконструкції, модернізація закладів освіти, медицини, культури, а також благоустрій міського середовища. Ці департаменти відповідають за реалізацію цільових бюджетних програм розвитку міста;

8. Головні розпорядники бюджетних коштів у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури. Ці структури (відповідні департаменти та управління) беруть участь у формуванні кошторисів установ, підготовці бюджетних запитів, звітуванні про використання бюджетних ресурсів і забезпечують цільове використання фінансів у своїй галузі. Вони є відповідальними виконавцями бюджетних програм. Згідно з рішенням міськради №4312 від 24 грудня 2019 р. «Про затвердження структури виконавчих органів Криворізької міської ради, загальної чисельності апарату міської ради та її виконавчих органів» [19] (із змінами) штатний розпис виконкому виглядає наступним чином – табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Структура виконавчих органів КМТГ (скорочено)

№	Найменування	Чисельність, осіб
1	2	3
1	Апарат міської ради і виконкому	22
2	Управління бухгалтерського обліку, планування та звітності	15
3	Управління організаційно-протокольної роботи	36
4	Адміністративно-господарчий відділ	45
5	Архівний відділ	22
6	Відділ з питань державного архітектурно-будівельного контролю	12

1	2	3
7	Відділ з питань енергоменеджменту та впровадження енергозберігаючих технологій	5
8	Інспекція з благоустрою	15
9	Департамент адміністративних послуг	105 (у тому числі адміністраторів – 70)
10	Департамент регулювання містобудівної діяльності та земельних відносин	51
11	Департамент розвитку інфраструктури міста	71
12	Департамент соціальної політики	51
13	Департамент фінансів	47
14	Управління екології	14
15	Управління комунальної власності міста	23
16	Управління по роботі зі зверненнями громадян	11
17	Управління розвитку підприємництва	17
18	Управління інформаційно-комунікаційних технологій	18
19	Управління з питань реєстрації	23
20	Управління капітального будівництва	25
21	Управління транспорту та телекомунікацій	17
22	Управління електронної комунікації з громадою «Контакт-центр 1520»	25

Джерело: [19]

9. Контрольно-ревізійна служба (внутрішній аудит). В рамках органів місцевого самоврядування діє внутрішній контроль за цільовим використанням бюджетних ресурсів. Створені відділи внутрішнього аудиту здійснюють перевірки дотримання бюджетної дисципліни, ефективності та законності витрачання коштів;

10. Громадські дорадчі структури. Це, зокрема, бюджетні комісії, громадські ради, робочі групи з реалізації «Громадського бюджету». Вони мають консультативний характер, однак посилюють громадський контроль за бюджетним процесом і дозволяють залучати мешканців до прийняття рішень, пов'язаних із використанням коштів [19].

Найбільш вагому роль у формуванні та використанні ФР КМТГ відіграє Департамент фінансів, який є ключовим структурним підрозділом виконавчого

комітету міської ради. Саме через цю установу проходить весь процес бюджетного планування, контролю за виконанням бюджету, розподілу фінансових коштів і звітності перед вищими органами влади [19].

Департамент фінансів відповідає за формування проєкту міського бюджету, де враховуються як доходи, що надходять від податків, зборів, трансфертів, так і видатки на соціальні, інфраструктурні, оборонні та інші потреби громади. Спочатку фахівці департаменту аналізують економічну ситуацію в громаді, оцінюють потенціал наповнення бюджету, беруть до уваги чинне законодавство та нормативні акти, а також специфіку воєнного стану, що значною мірою впливає на структуру доходів і видатків [19].

Після узгодження з іншими департаментами, структурними підрозділами міської ради та врахування пріоритетів громади, Департамент фінансів готує остаточний проєкт бюджету, який подається на затвердження міській раді. Після ухвалення бюджету розпочинається процес контролю за виконанням планових показників - департамент щомісяця моніторить надходження та видатки, перевіряє своєчасність та повноту сплати податків і зборів, а також ефективність використання коштів, зокрема на соціальні програми, розвиток інфраструктури чи підтримку бізнесу [19].

Особливу увагу приділяють правильному розподілу ресурсів між загальним та спеціальним фондами бюджету, оскільки це забезпечує прозорість фінансових потоків і можливість чітко відслідковувати цільове використання коштів. В умовах воєнного стану Департамент фінансів також координує процеси отримання та використання додаткових трансфертів із державного бюджету, грантів і міжнародної допомоги, що мають суттєве значення для забезпечення стабільності громади [19].

Крім того, цей підрозділ активно працює над удосконаленням системи внутрішнього фінансового контролю, впровадженням нових електронних сервісів для автоматизації процесів планування і звітності, що підвищує оперативність прийняття управлінських рішень [19].

2.2 Аналіз формування та використання фінансових ресурсів Криворізької територіальної громади в умовах воєнного стану

За даними звітів про виконання бюджетів КМТГ за 2023-2024 р. проаналізуємо джерела ФР. Розпочнемо із надходжень. Повна інформація представлена в дод. Е-Ж і скорочено у табл.2.2.

Таблиця 2.2 – Надходження бюджету КМТГ (укрупнено), 2023-2024 рр.

Показники бюджету Криворізької міської територіальної громади	Уточне ний план на 2023 рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Відхилення
		загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку		загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2023 рік									
податкові надходження	7 984 613,4	7 954 663,4	29 950,0	0,0	8 193 062,8	8 161 508,6	31 554,2	0,0	208 449,4
неподаткові надходження	257 307,0	77 842,0	179 465,0	0,0	266 947,1	86 467,7	180 479,4	0,012	9 640,1
доходи від операцій з капіталом	7 612,5	0,0	7 612,5	7 612,5	11 056,7	0,8	11 055,9	11 055,9	3 444,2
усього доходів власних та закріплених:	8 249 532,9	8 032 505,4	217 027,5	7 612,5	8 472 289,5	8 247 977,1	224 312,4	11 055,9	222 756,6
субвенції, дотації, одержані з інших бюджетів	1 398 199,3	1 222 301,9	175 897,4	175 897,4	1 373 657,4	1 222 213,8	151 443,6	151 443,6	-24 541,9
Разом доходів:	9 647 732,2	9 254 807,3	392 924,9	183 509,9	9 845 946,9	9 470 190,9	375 756,0	162 499,5	198 214,7

2024 рік									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
податкові надходження	8 459 848,0	8 435 898,0	23 950,0	0,0	8 535 806,5	8 505 399,2	30 407,3	0,0	75 958,5
неподаткові надходження	457 997,8	92 391,0	365 606,8	0,012	481 075,0	108 810,6	372 264,4	0,012	23 077,1
доходи від операцій з капіталом	17 652,5	0,0	17 652,5	17 652,5	23 591,9	7,5	23 584,4	23 584,4	5 939,4
усього доходів власних та закріплених:	8 935 498,3	8 528 289,0	407 209,3	17 652,5	9 040 979,0	8 614 217,3	426 761,7	23 584,4	105 480,6
субвенції, дотації, одержані з інших бюджетів	1 995 421,2	1 591 552,8	403 868,4	377 739,0	1 888 112,7	1 484 254,9	403 857,8	377 728,4	-107 308,5
Разом доходів:	10 930 919,5	10 119 841,8	811 077,7	395 391,5	10 929 091,7	10 098 472,2	830 619,5	401 312,8	- 1 827,9

Джерело: [19]

Аналіз надходжень до бюджету КМТГ за 2023 р. демонструє переважно позитивну динаміку виконання планових показників, що свідчить про ефективне функціонування системи доходів місцевого бюджету, незважаючи на загальну макроекономічну нестабільність в Україні.

Податкові надходження склали 8 193,1 млн грн, що більше, ніж було заплановано на 208,4 млн грн (2,6%). Найвагомішу частку у їх структурі традиційно становить ПДФО, виконання якого склало 4 366,7 млн грн, що перевищує план на 57,0 млн грн. Це свідчить про стабільність надходжень з цього джерела та найбільше – про підвищення зарплат через мобілізацію до

ЗСУ. Надходження від податку на прибуток підприємств комунальної власності продемонстрували перевищення плану на 70,2%, що свідчить про кращі фінансові результати їх діяльності.

Рентна плата за користування надрами, а також усі категорії акцизного податку також були перевиконані, зокрема, рентна плата - на 18,7 млн грн (22,6%), а сумарне перевиконання за трьома видами акцизів склало 16,9 млн грн. Місцеві податки в цілому дали перевищення на 91,1 млн грн, особливо суттєве зростання були характерними для надходжень від податку на майно, включаючи орендну плату, податок на нерухомість та транспортний податок. Значні відхилення спостерігалися щодо податку на нерухомість, сплаченого фізичними особами, який було перевиконано майже у 12 разів щодо деяких позицій, що може свідчити про зростання реєстрації та оподаткування майна.

Неподаткові надходження також були перевиконані - на 9,6 млн грн або 3,7%, досягнувши рівня 266,9 млн грн. Однак у структурі цього блоку наявні як позитивні, так і негативні явища. Зокрема, суттєве недоотримання спостерігалось за статтею частини чистого прибутку комунальних підприємств, де відбулося фактичне повернення коштів (-861,2 тис. грн), що потребує окремого аналізу причин. Разом з тим, позитивна динаміка була зафіксована за статтями адміністративних штрафів, орендної плати та доходів від державного мита.

Доходи від операцій з капіталом зросли на 3,4 млн грн і становили 11,1 млн грн, що переважно зумовлено суттєвим перевиконанням за статтею відчуження комунального майна (перевищення у 5,0 млн грн), хоча надходження від продажу землі не досягли плану (відхилення склало 1,57 млн грн).

Загальні власні та закріплені доходи КМТГ у 2023 р. склали 8 472,3 млн грн, що перевищує план на 222,8 млн грн (2,7%). У структурі міжбюджетних трансфертів (дотацій і субвенцій) спостерігалось недовиконання на 24,5 млн грн або на 1,8%, зокрема в частині бюджету розвитку. Це могло бути пов'язано з перерозподілом або несвоєчасним перерахуванням з державного бюджету.

Загалом доходи бюджету громади за 2023 рік становили 9 846,0 млн грн, що на 198,2 млн грн (2,1%) більше плану. Таким чином, бюджет Криворізької міської ТГ у частині доходів демонструє стійке фінансове становище, перевиконання за ключовими податковими статтями, однак потребує додаткової уваги до динаміки неподаткових надходжень, доходів від реалізації майна та ефективності міжбюджетних трансфертів.

За результатами аналізу надходжень міського бюджету за 2024 р. спостерігається позитивна динаміка порівняно з 2023 р. за більшістю статей, хоча деякі джерела доходів виявилися нижчими за планові показники. Загальний обсяг доходів (власних та закріплених) становив 9 040,98 млн грн, що перевищує уточнений план на 105,48 млн грн, або приблизно на 1,2%. Якщо ж порівняти із 2023 роком, де фактичні надходження становили 8 935,5 млн грн, то приріст у 2024 році становить близько 1,2%, що свідчить про помірне зростання дохідної бази бюджету.

Основу бюджетних надходжень традиційно склали податкові надходження, які становили 8 535,81 млн грн. Найбільшу частку забезпечив податок на доходи фізичних осіб, надходження від якого зросли до 3 688,1 млн грн, перевищивши план на 43,1 млн грн. Цей приріст є показником стабільного зростання зарплат або збільшення кількості зайнятого населення.

Натомість деякі статті показали недовиконання плану. Наприклад, податок на прибуток підприємств і фінансових установ комунальної власності приніс лише 16,3 млн грн при запланованих 26,6 млн грн, що свідчить або про скорочення прибутків комунальних підприємств, або про зменшення їхнього податкового навантаження. Також спостерігається недонадходження по орендній платі з фізичних осіб та транспортному податку з юридичних осіб.

Серед місцевих податків приріст зафіксовано за статтями податку на майно, зокрема по податку на нерухомість від фізичних осіб та юридичних осіб, а також по єдиному податку, який приніс на 10,4 млн грн більше від запланованого.

Неподаткові надходження перевищили план майже на 23,1 млн грн, що зумовлено суттєвим зростанням по статтях штрафів, інших надходжень та коштів за шкоду довкіллю. Особливо вражаючим є виконання по надходженнях за шкоду навколишньому середовищу, де зафіксовано перевиконання на понад 5,5 млн грн. Також зросли надходження від оренди комунального майна і держмита.

Доходи від операцій з капіталом зросли з 17,65 млн грн до 23,59 млн грн, що на 5,94 млн грн більше запланованого, причому левову частку забезпечили кошти від відчуження майна комунальної власності. Проте варто зазначити, що продаж земельних ділянок приніс лише 473,7 тис. грн, при плані понад 2 млн грн, що може свідчити про зниження попиту на земельні ресурси або про ускладнення в процедурі їх продажу.

Водночас величина міжбюджетних трансфертів (дотації та субвенції) у 2024р. скоротилася на 107,3 млн грн порівняно з планом, що також варто враховувати у контексті загального фінансового балансу.

Тож, загальні доходи бюджету за 2024 р. становили 10 929,1 млн грн, що майже відповідає плановому показнику 10 930,9 млн грн. Приріст до 2023 р. мінімальний: всього на 1,8 млн грн, що фактично є на рівні статистичної похибки. Це може свідчити про стабільність, але також і про обмежений потенціал зростання бюджету в поточних соціально-економічних умовах.

Аналізуючи джерела ФР не можна не торкнутися питання фінансування бюджету. Вихідні дані розглянемо за 2024 р. (табл. 2.3).

Фінансування бюджету КМТГ у 2024 році має комплексну структуру, що відображає як боргові операції, так і активні трансакції в межах бюджетної системи. Загальний обсяг фінансування становив 1 370 044,7 тис. грн, причому фінансування здійснювалося як за рахунок внутрішніх джерел, так і зовнішніх запозичень.

Таблиця 2.3 – Фінансування бюджету КМТГ у 2024 р.

Найменування згідно з класифікацією фінансування бюджету	Усього	Загальний фонд	Спеціальний фонд:	
			разом	у тому числі бюджет розвитку
1	2	3	4	5
Фінансування за типом кредитора				
Внутрішнє фінансування	912 175 500,57	-820 165 204,15	1 732 340 704,72	1 732 340 704,72
Фінансування за рахунок зміни залишків коштів бюджетів	912 175 500,57	-820 165 204,15	1 732 340 704,72	1 732 340 704,72
На початок періоду	937 368 050,90	887 772 190,03	49 595 860,87	6 830 896,05
На кінець періоду	25 192 550,33	16 167 473,42	9 025 076,91	0,00
Інші розрахунки	0,00	33 739 887,91	-33 739 887,91	0,00
Передача коштів із спеціального до загального фонду бюджету	0,00	33 739 887,91	-33 739 887,91	0,00
Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)	0,00	-1 725 509 808,67	1 725 509 808,67	1 725 509 808,67
Зовнішнє фінансування	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00
Позики, надані міжнародними фінансовими організаціями	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00
Одержано позик	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00
Загальне фінансування	1 370 044 703,57	-362 296 001,15	1 732 340 704,72	1 732 340 704,72
Фінансування за типом боргового зобов'язання				
Фінансування за борговими операціями	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00
Запозичення	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00
Зовнішні запозичення	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00
Середньострокові зобов'язання	457 869 203,00	457 869 203,00	0,00	0,00

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5
Фінансування за активними операціями	912 175 500,57	-820 165 204,15	1 732 340 704,72	1 732 340 704,72
Зміни обсягів бюджетних коштів	912 175 500,57	-820 165 204,15	1 732 340 704,72	1 732 340 704,72
На початок періоду	937 368 050,90	887 772 190,03	49 595 860,87	6 830 896,05
На кінець періоду	25 192 550,33	16 167 473,42	9 025 076,91	0,00
Інші розрахунки	0,00	33 739 887,91	-33 739 887,91	0,00
Передача коштів із спеціального до загального фонду бюджету	0,00	33 739 887,91	-33 739 887,91	0,00
Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)	0,00	-1 725 509 808,67	1 725 509 808,67	1 725 509 808,67
Загальне фінансування	1 370 044 703,57	-362 296 001,15	1 732 340 704,72	1 732 340 704,72

Найбільшу частку в структурі фінансування посідало внутрішнє фінансування, що становило 912 175,5 тис. грн. Водночас у розрізі загального фонду зафіксовано від'ємне значення –820 165,2 тис. грн, що зумовлено переказом значної суми (1 725 509,8 тис. грн) із загального фонду до спеціального, зокрема до бюджету розвитку. Це пояснюється мобілізацією коштів на капітальні видатки через трансформацію структури бюджетних ресурсів. Відтак фінансування за активними операціями мало компенсаторний характер і переважно обслуговувало внутрішню переорієнтацію ресурсів без залучення нових надходжень.

У структурі активних операцій (які тотожні за обсягом із внутрішнім фінансуванням) основним джерелом стали залишки коштів бюджету на початок звітного періоду. Ці залишки становили 937 368,1 тис. грн, з яких 887 772,2 тис. грн належали загальному фонду, а 49 595,9 тис. грн - спеціальному, зокрема 6830,9 тис. грн - бюджету розвитку. Станом на кінець періоду залишки зменшилися до 25 192,6 тис. грн, що свідчить про майже повне використання наявних ліквідних бюджетних ресурсів для фінансування запланованих програм.

Зовнішнє фінансування становило 457869,2 тис. грн і повністю складалося з позик, наданих міжнародними фінансовими організаціями. Кошти було зараховано до загального фонду бюджету, що вказує на цільове спрямування на поточні витрати, а не на капітальні проекти. Залучення зовнішніх запозичень мало середньостроковий характер і не супроводжувалося обслуговуванням короткострокових боргових зобов'язань.

Тож вся сума спеціального фонду (1 732 340,7 тис. грн) повністю сформована через внутрішні джерела, з яких левову частку становили кошти, перераховані з загального фонду. Це свідчить про те, що капітальні інвестиції у 2024 році фактично фінансувалися не за рахунок зовнішніх позик, а за рахунок перерозподілу ресурсів між частинами бюджету.

Надалі розглянемо кредитування бюджету КМТГ у 2024 р.(табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Кредитування бюджету КМТГ у 2024 р.

Найменування головного розпорядника коштів місцевого бюджету/відповідально го виконавця, найменування бюджетної програми згідно з Типовою програмною класифікацією видатків та кредитування місцевого бюджету	Надання кредитів				Повернення кредитів				Кредитування, усього			
	загаль ний фонд	спеціальний фонд		разом	загаль ний фонд	спеціальний фонд		разом	загаль ний фонд	спеціальний фонд		разом
		усього	у тому числі бюджет розвитку			усього	у тому числі бюджет розвитку			усього	у тому числі бюджет розвитку	
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту виконкому Криворізької міської ради	0,00	143 000,00	0,00	143 000,00	0,00	-143 000,00	0,00	-143 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Департамент у справах сім'ї, молоді та спорту виконкому Криворізької міської ради	0,00	143 000,00	0,00	143 000,00	0,00	-143 000,00	0,00	-143 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла		143 000,00	0,00	143 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	143 000,00	0,00	143 000,00
Повернення пільгових довгострокових кредитів, наданих молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-143 000,00	0,00	-143 000,00	0,00	-143000,00	0,00	-143000,00

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Департамент фінансів виконкому Криворізької ради	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00
Департамент фінансів виконкому Криворізької ради	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00
Надання коштів для забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00
Усього	0,00	38 084 503,00	37 941 503,00	38 084 503,00	0,00	-143 000,00	0,00	-143 000,00	0,00	37 941 503,00	37 941 503,00	37 941 503,00

Аналізуючи структуру кредитування бюджету КМТГ, відображену у поданій таблиці, можна зробити висновок про обмежений, але структуровано визначений характер бюджетних кредитних операцій у 2024 р., які здійснювались виключно за рахунок спеціального фонду. Загальний обсяг наданих кредитів становив 38 084 503,00 грн, при цьому всі кошти було профінансовано із спеціального фонду бюджету. Жодного фінансування з загального фонду на цілі кредитування не передбачалося. Бюджет розвитку в межах спеціального фонду був головним джерелом фінансування, забезпечивши 37 941 503,00 грн, або понад 99% від загальної суми кредитування.

У кредитній діяльності доцільно виділити два основні напрями:

1) пільгове кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян на будівництво, реконструкцію або придбання житла. За цією програмою було виділено 143 000,00 грн, однак протягом звітного періоду відбулося також повернення такої ж суми (-143 000,00 грн). Це означає, що обсяг виданих пільгових довгострокових кредитів за звітний період повністю компенсований надходженням від погашення відповідних кредитних зобов'язань. У підсумку, ця стаття не вплинула на чисте кредитування бюджету;

2) надання коштів для забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників відповідно до програм кредитування під місцеві гарантії, яке здійснював Департамент фінансів виконкому КМР. За цим напрямом було використано 37 941 503,00 грн спеціального фонду, які повністю надані з бюджету розвитку. Водночас повернення таких коштів у межах цього періоду не зафіксовано, що свідчить про їх використання в рамках довгострокових зобов'язань, ймовірно, з відтермінованими графіками погашення або під державні чи муніципальні гарантії.

Загальна сума чистого кредитування (надані кредити мінус повернення) становила 37 941 503,00 грн, тобто всі обсяги чистого фінансування спрямовано на забезпечення виконання місцевих гарантійних зобов'язань, а не на пряме споживче кредитування населення чи підприємств.

Надалі розглянемо використання ФР. Розпочнемо із аналізу витрат бюджету КМТГ (див. дод. Е-Ж), що укрупнено відображено в табл. 2.5.

Упродовж 2023–2024 рр. бюджетні витрати КМТГ характеризували як структурні особливості, так і динамічні зміни, що відображають соціально-економічні пріоритети міста та адаптацію до актуальних викликів, пов'язаних із воєнним станом, інфраструктурними потребами, підтримкою критичних галузей і вимогами регіонального розвитку. У 2023 р. загальний обсяг видатків бюджету КМТГ становив 10,906 млрд грн, тоді як фактично було освоєно 10,160 млрд грн, у зв'язку із чим рівень виконання плану становив близько 93,2%, що свідчить про часткове невиконання запланованих витрат, передусім у розрізі спеціального фонду. У 2024 р. уточнений план бюджету був амбітнішим – понад 12,27 млрд грн, однак фактичні видатки становили 10,996 млрд грн, що також вказує на відставання від запланованих обсягів більш ніж на 1,27 млрд грн.

Видатки на державне управління зросли з 334,7 млн грн у 2023 р. до 410,1 млн грн у 2024р. Проте фактичне освоєння залишалось дещо нижчим за планові показники, а відхилення у 2024 р. становило понад 10,6 млн грн. Основна частина цих витрат припадала на загальний фонд, що фінансує діяльність органів місцевого самоврядування, утримання апарату управління, адміністративні послуги та заходи з цифровізації.

Сфера освіти залишилася найвитратнішою статтею бюджету громади. Так, у 2023 р. її потреби забезпечувалися на рівні понад 3,19 млрд грн, а вже у 2024р. планова сума перевищила 3,84 млрд грн. У структурі витрат спостерігається зростання питомої ваги спеціального фонду, що свідчить про посилення капітального фінансування освітньої інфраструктури: на будівництво, реконструкцію, ремонт шкіл, придбання обладнання. Так, у 2024р. планові видатки бюджету розвитку в межах освіти становили 231,1 млн грн, а виконані лише 142,4 млн грн, що характеризує наявність затримок реалізації капітальних проєктів або їх часткове перенесення.

Таблиця 2.5 – Витрати бюджету КМТГ (укрупнено), 2023-2024 рр.

2023 рік										
Код	Показники бюджету Криворізької міської територіальної громади	Уточнений план на рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Відхилення
			загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку		загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0100	Державне управління	334 757,9	323 611,5	11 146,4	10 811,0	319 206,5	310 506,2	8 700,3	8 405,9	-15 551,4
1000	Освіта	3 191 259,0	3 074 744,4	116 514,6	40 036,5	3 074 357,8	2 973 719,5	100 638,3	30 138,7	-116 901,2
2000	Охорона здоров'я	625 395,9	469 196,5	156 199,4	155 810,4	514 369,0	409 606,0	104 763,0	104 374,0	-111 026,9
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	811 825,1	781 026,1	30 799,0	0,0	748 635,2	718 476,8	30 158,4	0,0	-63 189,9
4000	Культура і мистецтво	179 463,1	169 134,1	10 329,0	4 608,0	169 398,1	160 461,9	8 936,2	4 103,4	-10 065,0
5000	Фізична культура і спорт	158 812,4	154 862,9	3 949,5	192,9	146 466,9	143 342,3	3 124,6	184,8	-12 345,5
6000	Житлово-комунальне господарство	929 166,9	740 912,1	188 254,8	185 146,1	867 554,9	692 877,0	174 677,9	171 569,2	-61 612,0
8000	Інша діяльність	843 706,2	177 519,6	666 186,6	602 147,2	756 943,1	127 706,0	629 237,1	572 606,5	-86 763,1
8200	Громадський порядок та безпека	503 789,6	103 284,5	400 505,1	400 497,2	457 779,3	84 091,5	373 687,8	373 679,8	-46 010,3
8340	Охорона навколишнього природного середовища	64 031,5	0,0	64 031,5	0,0	56 622,6	0,0	56 622,6	0,0	-7 408,9
8410	Фінансова підтримка засобів масової інформації	24 159,4	24 159,4	0,0	0,0	23 985,4	23 985,4	0,0	0,0	-174,0
8700	Резервний фонд	128 192,5	10 342,5	117 850,0	117 850,0	119 373,7	1 523,7	117 850,0	117 850,0	-8 818,8

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
9000	Міжбюджетні трансфери	879 214,9	781 128,2	98 086,7	98 086,7	833 168,0	769 163,8	64 004,2	64 004,2	-46 046,9
9150	Інші дотації з місцевого бюджету	281 399,9	281 399,9	0,0	0,0	281 399,8	281 399,8	0,0	0,0	-0,1
9770	Інші субвенції з місцевого бюджету	27 297,7	22 221,4	5 076,3	5 076,3	26 245,3	21 169,0	5 076,3	5 076,3	-1 052,4
9800	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	184 132,0	91 121,6	93 010,4	93 010,4	142 747,4	83 819,5	58 927,9	58 927,9	-41 384,6
	УСЬОГО ВИДАТКІВ:	10 905 791,6	8 990 902,1	1 914 889,5	1 626 770,4	10 160 145,2	8 539 920,6	1 620 224,6	1 376 912,1	-745 646,4
8000	Інша діяльність	610,0	0,0	610,0	0,0	561,4	0,0	561,4	0,0	-48,6
	РАЗОМ ВИТРАТ БЮДЖЕТУ:	10 906 401,6	8 990 902,1	1 915 499,5	1 626 770,4	10 160 706,6	8 539 920,6	1 620 786,0	1 376 912,1	-745 695,0
2024 рік										
0100	Державне управління	410 065,0	391 428,9	18 636,1	7 380,3	399 432,0	381 011,8	18 420,2	7 237,6	-10 633,0
1000	Освіта	3 847 594,8	3 432 223,3	415 371,5	231 165,6	3 633 048,3	3 344 578,4	288 469,9	142 446,0	-214 546,5
2000	Охорона здоров'я	733 002,6	429 817,3	303 185,3	301 857,5	629 196,8	410 760,0	218 436,8	217 109,0	-103 805,8
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	959 996,6	937 531,1	22 465,5	2 586,4	947 594,0	925 800,4	21 793,6	2 506,6	-12 402,6
4000	Культура і мистецтво	194 501,6	182 588,7	11 912,9	6 141,5	178 130,9	167 463,2	10 667,7	5 462,8	-16 370,7
5000	Фізична культура і спорт	209 427,4	188 247,0	21 180,4	7 848,4	195 896,4	180 632,2	15 264,2	7 720,6	-13 531,0
6000	Житлово-комунальне господарство	1 890 028,7	1 814 063,4	75 965,3	75 688,3	1 792 578,7	1 721 992,0	70 586,7	70 309,7	-97 450,0
7130	Здійснення заходів із землеустрою	475,3	475,3	0,0	0,0	430,2	430,2	0,0	0,0	-45,1

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7300	Будівництво та регіональний розвиток	220 038,8	0,0	220 038,8	220 038,8	133 545,7	0,0	133 545,7	133 545,7	-86 493,1
8000	Інша діяльність	1 071 051,0	591 371,7	479 679,3	455 679,3	607 593,7	159 597,6	447 996,1	441 314,2	-463 457,3
8200	Громадський порядок та безпека	590 576,5	145 844,5	444 732,0	444 732,0	539 142,1	106 720,5	432 421,6	432 421,6	-51 434,4
8230	Інші заходи громадського порядку та безпеки	10 568,7	9 022,8	1 545,9	1 545,9	9 085,1	7 552,9	1 532,2	1 532,2	-1 483,6
8240	Заходи та роботи з територіальної оборони	580 007,8	136 821,7	443 186,1	443 186,1	530 057,0	99 167,6	430 889,4	430 889,4	-49 950,8
8340	Охорона навколишнього природного середовища	33 500,0	700,0	32 800,0	8 800,0	14 138,5	638,0	13 500,5	6 818,6	-19 361,5
8410	Фінансова підтримка засобів масової інформації	27 364,7	27 364,7	0,0	0,0	26 914,8	26 914,8	0,0	0,0	-449,9
8600	Обслуговування місцевого боргу	3 700,2	3 700,2	0,0	0,0	3 345,3	3 345,3	0,0	0,0	-354,9
8700	Резервний фонд	388 499,0	388 499,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-388 499,0
9000	Міжбюджетні трансферти	626 701,8	547 562,6	79 139,2	79 139,2	573 252,5	544 862,1	28 390,4	28 390,4	-53 449,3
9150	Інші дотації з місцевого бюджету	311 129,9	311 129,9	0,0	0,0	311 067,1	311 067,1	0,0	0,0	-62,8
9770	Інші субвенції з місцевого бюджету	157 319,8	157 319,8	0,0	0,0	157 291,6	157 291,6	0,0	0,0	-28,2
9800	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	104 759,1	25 619,9	79 139,2	79 139,2	51 561,7	23 171,3	28 390,4	28 390,4	-53 197,4
	УСЬОГО ВИДАТКІВ:	12 271 936,3	9 760 457,9	2 511 478,4	2 086 878,7	10 996 459,0	9 052 179,0	1 944 280,0	1 582 200,5	-1 275 477,3
8000	Кредитування бюджету	37 941,5	0,0	37 941,5	37 941,5	-395,9	0,0	-395,9	0,0	-38 337,4
	Фінансування бюджету (дефіцит (+), профіцит (-))	1 370 044,8	-359 383,9	1 729 428,7	1 729 428,7	66 971,4	-1 046 293,2	1 113 264,6	1 180 887,7	-1 303 073,4

Охорона здоров'я зазнала істотної зміни у структурі фінансування: якщо у 2023 р. загальна сума видатків становила 625,4 млн грн, то в 2024 році передбачалося вже 733 млн грн, із суттєвим зростанням частки спеціального фонду. Так, у 2024 р. понад 303 млн грн планувалося спрямувати на капітальні видатки, зокрема модернізацію медичних закладів, обладнання, енергозбереження. Однак фактичні витрати за цими статтями зупинилися на рівні 218,4 млн грн. Це може характеризувати як відтермінування проєктів, так і зменшення обсягів робіт.

У сфері соціального захисту та забезпечення витрати зросли з 811,8 млн грн у 2023 р. до 960 млн грн у 2024 р. Основні ресурси концентрувалися у загальному фонді та були спрямовані на адресну допомогу, підтримку малозабезпечених, компенсації пільговикам і оплату соціальних послуг. Частка спеціального фонду у структурі залишалася мінімальною (близько 2,3 % у 2024р.). Водночас практично повне виконання видатків за загальним фондом свідчить про високу пріоритетність та незмінну потребу у соціальній підтримці населення.

Культурна сфера фінансувалася помірковано: обсяги витрат у 2023 р. склали 179,5 млн грн, тоді як у 2024 р. планувалося 194,5 млн грн. Видатки розвитку на реконструкцію будинків культури, модернізацію технічного оснащення залишалися незначними і сягали біля 5–6 млн грн на рік, що характеризує обмеженість ресурсів у цій сфері. Аналогічна ситуація спостерігалася і в галузі фізичної культури та спорту, при чому у 2024 р. було передбачено 209,4 млн грн, з яких фактично витрачено 195,9 млн грн, а відхилення у сфері капітальних витрат знову становило понад 5 млн грн, що, ймовірно, пов'язано з незавершеними проєктами спортивної інфраструктури.

Найбільший обсяг видатків, окрім освіти, припадав на житлово-комунальне господарство. У 2023 році загальні витрати сягнули 929,2 млн грн, тоді як у 2024 р. плановий показник перевищив 1,89 млрд грн. Такий стрибок пов'язаний зі збільшенням фінансування капітального ремонту мереж водопостачання, каналізації, утримання доріг, благоустрою та

енергомодернізації житлового фонду. При цьому мало місце недофінансування: із запланованих 75,9 млн грн спеціального фонду в 2024 р. освоєно лише 70,6 млн грн. У 2023 р. видатки розвитку сягнули майже 185 млн грн, що вказує на важливість інфраструктурних заходів у структурі бюджету КМТГ.

Різке зростання зафіксовано в напрямку «Інша діяльність»: у 2024 р. видатки в цьому розділі перевищили 1 млрд грн, тоді як у 2023 р. сягали 843,7 млн грн. До даного напрямку включаються витрати на підтримку місцевих програм, транспорт, інформаційні системи, енергозбереження, а також інвестиційні заходи. Проте фактичне освоєння за цією статтею в 2024 р. було значно нижчим: 607,6 млн грн, що характеризує нестабільність у реалізації програм або складнощі з державними субвенціями.

У 2024 р. на цілі безпеки та громадського порядку було передбачено сукупно понад 1,18 млрд грн, включаючи заходи територіальної оборони. Найбільшу частку склали капітальні витрати, пов'язані з укріпленням оборонної інфраструктури, логістичним забезпеченням, захистом критичних об'єктів. Однак фактичне виконання залишилося на рівні близько 90 %, що може вказувати на тривалість тендерних процедур або зменшення поставок.

Видатки на охорону навколишнього природного середовища у 2023 р. були на рівні 64 млн грн, але вже у 2024 р. зменшилися до 33,5 млн грн. Причому фактично реалізовано лише 14,1 млн грн, що відображає низьку пріоритетність екологічної політики у кризовий період. Натомість фінансова підтримка ЗМІ залишалася стабільною: біля 24–27 млн грн.

Окремої уваги заслуговують міжбюджетні трансферти. У 2023 р. їх загальний обсяг перевищив 879 млн грн, тоді як у 2024 році зменшився до 626,7 млн грн. Водночас із місцевого бюджету держбюджету спрямовувалися субвенції на реалізацію державних регіональних програм: понад 184 млн грн у 2023 р. та 104,8 млн грн у 2024 р. Фактично ж ці трансферти скоротилися до 142,7 млн грн і 51,6 млн грн відповідно, що демонструє зменшення взаємодії на користь централізованих рішень.

Загальний аналіз виконання бюджету дозволяє висновувати, що основні труднощі з виконанням плану спостерігаються в частині капітальних витрат спеціального фонду, що можна пояснити як об'єктивними бар'єрами (тендерні процедури, подорожчання матеріалів, безпекова ситуація), так і недосконалістю бюджетного планування. Водночас зростання видатків на оборону, ЖКГ, освіти і охорону здоров'я свідчить про адаптацію місцевої фінансової політики до умов війни й акцент на підтримці життєво важливих сфер функціонування КМТГ.

2.3 Проблеми та напрями покращення формування та використання фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану

Як було показано у попередніх параграфах даної кваліфікаційної роботи, основними джерелами наповнення місцевих бюджетів є ПДФО, єдиний податок від підприємців, акцизи. Однак в умовах війни тисячі підприємств припинили роботу або скоротили обсяги виробництва. Відомо, що у прифронтових районах Харківщини та Донеччини підприємства або зруйновані, або евакуйовані. Люди масово втрачають роботу, а отже, зникають податкові надходження. В окремих громадах доходи бюджету скоротилися вдвічі, а то й більше.

У мирний час основні витрати громади передбачають фінансування освіти, медицини, інфраструктури, благоустрою. Тепер значна частина ФР ТГ іде на речі, які держава раніше не перекладала на громади: забезпечення військових, закупівля дронів, генераторів, бронежилетів, облаштування укриттів. Наприклад, Львівська громада витратила сотні мільйонів гривень на підтримку Сил оборони, при чому це фінресурси, які могли піти на школи, дороги чи ЖКГ. В інших громадах ці ФР взагалі стали єдиним видом капітальних видатків.

Ті громади, куди масово приїхали ВПО (Івано-Франківська, Тернопільська, Чернівецька) раптово отримали додаткове навантаження на школи, дитсадки, лікарні, соціальні програми. Але при цьому не отримали автоматично більше грошей. Держава намагається компенсувати витрати субвенціями, але часто з запізненням або в недостатньому обсязі.

У багатьох громадах зруйновано або окуповано об'єкти, які давали постійний дохід, зокрема, можна відзначити залізничні вузли, промислові підприємства, логістичні центри. Якщо взяти Маріуполь чи Попасну, то їх бюджети до війни були одними з найпотужніших у регіонах. На сьогодні вони вже не існують як економічні системи. Громади на звільнених територіях залишилися без власної бази для наповнення бюджету.

Частина працівників місцевого самоврядування мобілізована, частина виїхала за кордон або в безпечніші регіони. У громадах, які зазнали обстрілів, навіть знайти бухгалтера або фінансиста стає проблемою. Відомо, що в деяких селищах Харківщини, після деокупації, не було кому фізично вести облік бюджету.

Воєнний стан змінює законодавство щомісяця: скасовують акцизи, запроваджують податкові пільги, змінюють правила використання субвенцій. У результаті громади не знають, як планувати бюджет хоча б на 3–6 місяців уперед. Зокрема, у 2023 р. кілька разів змінювалися умови щодо сплати податку на землю на окупованих територіях, що, своєю чергою, викликало плутанину, хто кому і скільки винен.

У більшості ТГ повністю заморожено капітальні видатки: будівництво шкіл, дитсадків, водогонів. Усі кошти йдуть або на захист, або на базове утримання. Так, у 2021 р. громада могла профінансувати ремонт ЦНАПу, дороги, школи, а в 2024р. максимум – оплатити комуналку, зарплати і забезпечити підтримку ВПО та ТРО.

Необхідність оперативних рішень і ризик обстрілів впливає на недотримання процедур публічного обговорення бюджету. Це створює простір для нецільового використання фінресурсів або неефективних рішень. Були

випадки, коли кошти витрачалися на речі, що дублювали державні закупівлі, а на критичні потреби коштів уже не залишалося.

Фінансова автономія, яка була ключовою ідеєю децентралізації, під час воєнного стану зменшилася. ТГ часто чекають на субвенції, гранти або гуманітарну допомогу. Наприклад, деякі громади отримують до 60% усіх ресурсів не від податків, а через гуманітарні або бюджетні програми. Проте донорські кошти є тимчасовим явищем, а тому ТГ не можуть будувати на цьому стабільну фінансову політику.

Через інфляцію та зростання цін, заплановані витрати вже через кілька місяців стають недостатніми. Те, що на початку року можна було закупити за 100 тисяч, у середині року вже коштує 150 тисяч. Це призводить до постійного перегляду кошторисів, зривів тендерів і зростання заборгованості.

Варто підкреслити, що вищеназвані проблеми накладаються одна на одну і створюють ситуацію, при якій ТГ не можуть нормально планувати розвиток, бо змушені жити «з дня на день», реагуючи лише на кризи. Такий підхід представляє реальну загрозу не лише для виживання окремих ТГ, але і для стійкості держави в цілому. Тому потрібні пропозиції щодо їх подолання, які згруповані в табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Пропозиції щодо покращення формування та використання ФР ТГ

Проблема	Напрямок вирішення
1	2
1. Різне падіння доходів до місцевих бюджетів	Запровадження цільових державних трансфертів для компенсації втрат; створення пільгових умов для релокації бізнесу до громад; стимулювання зайнятості на місцевому рівні через підтримку малого бізнесу.
2. Перенаправлення коштів на невластиві для громад функції (підтримка війська, укриття тощо)	Законодавче врегулювання розмежування відповідальності між державою та громадами; збільшення цільових субвенцій на потреби територіальної оборони та критичної інфраструктури.
3. Дефіцит коштів через утримання ВПО	Розширення державних програм підтримки громад, що приймають ВПО; створення довгострокових механізмів співфінансування соціальних послуг; формування додаткових фінансових стимулів (наприклад, дотацій на ВПО в розрахунок на особу).

1	2
4. Втрата інфраструктури, яка генерує доходи	Програми державної і міжнародної допомоги для відновлення об'єктів місцевої економіки; створення спецфондів підтримки економічного відновлення деокупованих територій; стимулювання інвесторів через пільги.
5. Відтік спеціалістів з фінансової та управлінської сфери	Віддалене навчання та перекваліфікація місцевих кадрів; створення мобільних фінансово-адміністративних груп; цифровізація фінансових процесів, що знижує залежність від фізичної присутності працівників.
6. Відсутність прогнозованості та чітких правил	Стабілізація податкового та бюджетного законодавства; підготовка довгострокових бюджетних орієнтирів навіть в умовах війни; розробка методичних рекомендацій для громад з адаптивного бюджетного планування.
7. Падіння капітальних інвестицій	Створення державних програм співфінансування пріоритетних інфраструктурних проєктів; залучення коштів міжнародних фінансових інституцій; використання механізмів державно-приватного партнерства (ДПП).
8. Порушення бюджетного процесу і слабка прозорість	Відновлення практики публічних звітів, навіть в онлайн-форматі; автоматизація бюджетного контролю; створення системи моніторингу за участі громадськості та волонтерських об'єднань.
9. Посилення залежності від держави та донорів	Розвиток внутрішніх джерел доходів: муніципальні підприємства, місцеві збори, податки на нерухомість; вдосконалення податкового адміністрування; запровадження інструментів бюджетної автономії з елементами відповідальності.
10. Інфляційне знецінення бюджетів	Індексація бюджетних показників у процесі формування кошторисів; гнучкі процедури коригування закупівель і цінових лімітів; запровадження коротших бюджетних циклів (наприклад, поквартальне планування).

Падіння доходів місцевих бюджетів можливо частково компенсувати через введення цільових трансфертів із держбюджету, які враховуватимуть втрати громад у розрізі галузей, видів податків і фактичного зменшення надходжень. Мінфін міг би запровадити спеціальні стабілізаційні дотації для громад, де зниження ПДФО перевищує певний поріг. Крім того, має працювати національна програма із релокації бізнесу, де громади, які приймають підприємства, отримують компенсацію за створення умов: приміщення, комунікації, дозвільну підтримку. Паралельно варто стимулювати зайнятість через створення комунальних підприємств, залучення місцевих жителів до відновлювальних робіт, що теж поверне податкові надходження.

Проблему перенаправлення ФР ТГ на невласиві для місцевого самоврядування функції, як-от забезпечення підрозділів ЗСУ, слід вирішувати через формалізацію джерел фінансування оборони. Зокрема, держава може закріпити окремі субвенції на потреби територіальної оборони, укриття, захист цивільного населення — тобто те, що в умовах війни все одно лягає на місцеві бюджети. Доцільно створити спеціальні фонди безпеки при громадах, наповнювані за рахунок бюджетів різних рівнів, коштів донорів і бізнесу. Це дозволить уникнути зменшення видатків на освіту чи медицину.

Щодо дефіциту коштів через утримання ВПО, потрібне запровадження справедливої формули нарахування трансфертів, прив'язаної до кількості зареєстрованих переселенців. Тобто якщо громада прийняла 20 тисяч ВПО, вона має автоматично отримати дотацію на додаткові витрати: навчання дітей у школах, медичне обслуговування, розселення, соціальні послуги. До цього варто додати прозорий механізм компенсацій комунальних витрат за розміщення ВПО в комунальних установах. Також можна дозволити громадам у співпраці з міжнародними організаціями створювати житло соціального призначення або використовувати незадіяні об'єкти для тимчасового проживання.

Задля вирішення проблеми втрати інфраструктури, яка приносила дохід, треба стимулювати відновлення економіки через програми державної підтримки бізнесу, пільгові кредити для МСП, швидке відновлення логістики й енергетики. Тут важливу роль відіграє Державне агентство відновлення — воно має координувати разом із громадами проекти реконструкції критичних об'єктів. Потрібні і пільги для бізнесу, який готовий повертатися чи інвестувати в постраждалі громади: податкові канікули на 2–3 роки або компенсація частини витрат за рахунок бюджетів розвитку.

Проблему кадрового голоду в місцевих органах влади можна частково вирішити через підтримку цифровізації управління: перехід на хмарні бухгалтерські системи, електронний документообіг, автоматизацію звітності. Це знижує потребу в присутності фахівців у громаді фізично. Одночасно

потрібно проводити віддалене навчання для нових працівників, які можуть швидко опанувати базові функції через онлайн-курси (найбільш доцільно), які організовують профільні асоціації. Також можна створити міжмуніципальні мобільні команди фінансистів чи адміністраторів, які тимчасово підсилюють слабкі громади.

Відсутність прогнозованості у бюджетному плануванні можна пом'якшити, якщо Мінфін почне надавати громадам регулярні орієнтири, серед яких щоквартальні макрофінансові прогнози і доповнені рекомендації щодо сценарного планування бюджету. Крім того, варто закріпити стабільність у податкових правилах принаймні на рік уперед, уникати частих змін ставок і преференцій без попереднього погодження з Асоціацією міст України. Також ТГ мають отримати більше повноважень у плануванні коротких бюджетних циклів, щоб легше реагувати на нестабільність [48].

Падіння капітальних інвестицій можна частково компенсувати за рахунок створення нових державних програм співфінансування пріоритетних інфраструктурних об'єктів, як-от водопроводи, укриття, дороги. Для цього можуть бути створені конкурсні фонди, куди громади подають заявки з власним спів фінансуванням, як це раніше було у ДФРР. Також слід залучати кошти міжнародних фінансових організацій: ЄБРР, Світового банку та інших, котрі мають досвід роботи з українськими ТГ. Плюс активізувати державно-приватне партнерство: громади мають отримати методичну та юридичну допомогу для підготовки інвестиційних проєктів.

Задля відновлення прозорості бюджетного процесу ТГ мають навіть в умовах війни дотримуватись базових принципів звітності: регулярні онлайн-презентації змін до бюджету, звіти у відкритих системах, таких як "Є-дата", комунікація з громадськістю через сайти та соціальні мережі. Варто створити спрощені формати для швидкого моніторингу витрат, доступні для громадян. Тут можуть допомогти волонтерські фінансові аудитори чи громадські організації, які здійснюють незалежний моніторинг.

Залежність від держави і донорів варто зменшувати за рахунок активізації внутрішніх ресурсів. ТГ можуть переглянути ставки місцевих податків (наприклад, на нерухомість), навести лад з обліком комунального майна, підвищити ефективність роботи муніципальних підприємств. Також важливо розвивати механізми економічного самозабезпечення, наприклад, створення локальних бізнес-кластерів, залучення громад до логістичних або агропромислових проєктів.

Інфляційне знецінення бюджетів потребує гнучких процедур. Бюджети потрібно планувати з урахуванням індексацій, а також передбачати можливість коригування кошторисів без повторного затвердження на сесії. Це дозволить адаптуватися до змін цін. Доцільно перейти на коротші цикли планування. Зокрема, розробку поквартальних або піврічних бюджетів розвитку з можливістю перегляду у випадку суттєвих цінових коливань. Держказначейству доцільно спростити механізми внесення змін до кошторисів у період форс-мажорів [11].

Окрім того, для вирішення проблем доцільно скористатися зарубіжним досвідом. Однак, у літературі, переважно висвітлений досвід фінансових відносин у мирний час (табл. 2.7).

У контексті війни в Україні вкрай важливо не лише «латати дірки» у фінансах ТГ, а й дивитися, як подібні виклики долали в інших країнах, при чому не обов'язково у точно таких самих умовах, але в ситуаціях великої кризи, збройного конфлікту, масштабних руйнувань або глибокої економічної нестабільності. І тут є багато прикладів, які можна адаптувати саме для нашого середовища.

Можна звернути увагу на досвід Балканських країн після воєн 1990-х років. У Боснії і Герцеговині, Хорватії та Косово активно використовувалися так звані «муніципальні реконструкційні фонди», які формувалися на основі спів фінансування, при якому частину дає держава, частину місцевий бюджет, частину – донори. Але найважливіше: у громадах було право самостійно визначати, куди саме йдуть кошти: на житло, водопровід, школи. Для України

це може бути дієвим механізмом, тому громадам варто дозволити створювати подібні фонди цільового призначення, але при цьому максимально прозоро публікувати всі витрати [11].

Таблиця 2.7 – Зарубіжний досвід фінансових відносин у ТГ

Країна	Територіальний устрій	Фінансові відносини
Франція	Основною територіальною одиницею вважається комуна, яка є найнижчою (базовою) адміністративно-територіальною одиницею, її органом влади є муніципальна рада, що очолюється мером.	Комуни мають право розпоряджатися фінансовими ресурсами на власний розсуд з метою реалізації власних повноважень. Серед обмежень лише щодо збалансованості бюджету комуни. Високий пріоритет інвестиціям, заради них дозволяється державою виникнення боргів комуни.
Польща	У 1990 році був прийнятий Закон «Про територіальне самоврядування» (який з 1999-го отримав назву «Про самоврядування в гміні»), який започаткував трансформацію місцевих органів влади. Реформа запровадила виборні місцеві уряди тільки на муніципальному рівні (гміни).	Фінансові відносини здійснюються на принципах сформованого вільного ринку (тобто передбачено формування ринкової економіки на приватній власності). Польща запровадила систему, де кожна територіальна громада може залучати кошти до свого бюджету, зокрема як власні надходження, так і державні трансферні платежі.
Німеччина	Основною одиницею політично-територіальної організації земель Німеччини служать громади. Існує самоврядування громадських союзів. У ФРН понад 500 повітів. Існує додаткова ланка влади між повітом і центральною владою, а саме урядовий округ.	Фінансове забезпечення діяльності громад та повітів реалізується за допомогою акумулювання надходжень від муніципалітетів чи завдяки спеціальним державним дотаціям. Важливу роль відіграють місцеві податки та збори. Часто такі податки перерозподіляються муніципалітетом в земельний фонд громади чи повіту
Румунія	Адміністративно-територіальною одиницею першого рівня є жудець. Найближчим та подібним він є до повіту у ФРН. Важливим є те, щоб уряд децентралізованої системи мав змогу надавати державні послуги, які є менш дорогими чи більш якісними, або «ближче до вподобань громадян», ніж ті, що надаються централізованою системою.	Місцеві органи влади співфінансують частину інвестиційних, ремонтних та фундаментальних витрат. Також у 2010 році місцева поліція замінила комунальну, але створення та функціонування покриваються з місцевого бюджету. У 2011 році були озвучені важливі новини щодо відповідальності місцевих органів влади щодо організації, функціонування та фінансування шкіл у сенсі децентралізації компетенції (Закон №1/2011). Основне фінансування шкіл здійснювалося з державного бюджету, виходячи з нормативів витрат на одного учня. Інші витрати, відповідно додаткове та додаткове фінансування, надавались у комбінованому порядку з державного та місцевих бюджетів

Джерело: [11]

У Польщі після вступу до ЄС, а особливо у східних воєводствах, де були найбільш гнітні, дуже добре спрацювала модель локальних інвестиційних програм, які формуються знизу. Громада самостійно пропонує проєкт, а держава чи донори додають фінансування за чіткими критеріями. Важливо, що громади мали розроблені інвестиційні паспорти, тобто готували обґрунтовані, прораховані проєкти на 3–5 років. В Україні це теж можливо зробити. Навіть у період війни варто не лише «гасити пожежі», а й мислити стратегічно, готувати пакети проєктів, які потім можна швидко подати на конкурси міжнародної допомоги [11].

Відомо, що Колумбія багато років жила в умовах збройного протистояння. Там вдалося запуснути механізми громадського бюджетування в умовах конфлікту, де мешканці обирають пріоритети витрат навіть у постраждалих районах. Це не просто про демократію, а про ефективність: коли громада сама вирішує, що важливіше і є пріоритетом: ремонт школи чи нове укриття. Зазначене має мінімізувати ризики нецільового використання. Українським ТГ варто поступово повертати навіть у складних умовах елементи партисипації, хоча б в онлайн-форматі або через опитування.

Окремо слід згадати Ізраїль. В умовах постійної воєнної загрози значна частина місцевих витрат передбачена на безпеку, але вони покриваються через мішані бюджети, коли держава покриває, наприклад, 70% витрат на укриття чи мобільні госпіталі, а громада – решту. Таке співфінансування дозволяє не витрачати всі ФР ТГ лише на оборонні потреби. Це міг би бути варіант для України, розробити чіткий норматив, скільки має покривати держава, скільки громада, а решта через міжнародну технічну допомогу.

Окрім цього, з європейського досвіду доречно імплементувати інструменти податкової мотивації для бізнесу, який працює у постраждалих громадах. Наприклад, у Словаччині та Румунії діють податкові знижки для підприємств, які інвестують у депресивні регіони. В Україні можна було б запровадити зниження місцевих ставок податку на нерухомість чи землю на кілька років для компаній, які створюють нові робочі місця саме у громаді, де

йде відбудова. ТГ, у свою чергу, отримають більше ПДФО, а не втратять все на податках на майно.

Тож українські ТГ не мають чекати команд зверху, а варто переосмислювати власну роль як точок відновлення, підприємливості та планування. Світовий досвід показує: навіть у найважчих умовах ТГ можуть стати не жертвами війни, а осередками відновлення за умови, якщо отримають інструменти, фінансову гнучкість, довіру і підтримку на старті.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, варто зазначити, що до понятійного осмислення ФР ТГ немає єдиного підходу. Узагальнено ними розуміють сукупність грошових коштів, які акумулюються в межах певного адміністративно-територіального утворення та спрямовуються на забезпечення життєдіяльності громади, реалізацію місцевої політики, підтримку інфраструктури та соціального захисту. З урахуванням показаної багатозначності, у роботі уточнено поняття «фінансові ресурси територіальної громади»: цілеспрямовано акумульовані та законодавчо врегульовані публічні і приватні грошові потоки, що перебувають у розпорядженні органів місцевого самоврядування або за їх участі, призначені для забезпечення життєдіяльності, самодостатності, стратегічного розвитку і соціальної згуртованості громади на принципах відкритості, партисипації та фіскальної децентралізації. Показано, що до основних видів ФР ТГ належать податкові надходження, неподаткові доходи, трансферти з державного бюджету, а також власні надходження комунальних підприємств та інші джерела. У мирний час формування фінансової бази ТГ значною мірою залежить від рівня економічної активності на її території, а також від ефективного управління фінансовими потоками.

В умовах воєнного стану процес формування та використання ФР ТГ зазнає суттєвих трансформацій. Передусім це проявляється в зміні пріоритетів фінансування, зосередженні на підтримці обороноздатності, забезпеченні базових соціальних послуг, розширенні витрат на цивільний захист та відновлення критичної інфраструктури. Одночасно громади стикаються зі зменшенням податкових надходжень через зниження ділової активності, вимушене переміщення населення та знищення виробничих потужностей. У таких умовах особливої ваги набуває ефективність використання доступних ресурсів, гнучкість бюджетної політики та здатність оперативно реагувати на нові виклики.

Нормативно-правова база, що регулює фінансове забезпечення територіальних громад, включає Бюджетний кодекс України, Податковий кодекс, законодавчі акти про місцеве самоврядування, а також спеціальні нормативні документи, прийняті у зв'язку з введенням воєнного стану. Вони встановлюють особливості бюджетного процесу, розширюють повноваження ОМС в частині перерозподілу коштів, надають можливість спрощеного фінансування першочергових потреб. Проте нормативна база потребує постійного оновлення відповідно до швидко змінюваної ситуації та викликів, пов'язаних із безпековими ризиками та гуманітарною кризою.

На прикладі КМТГ було розглянуто специфіку практичної реалізації фінансової політики в умовах воєнного стану. Як одне з найбільших індустріальних міст країни, Кривий Ріг зазнав як економічного тиску, так і зростання потреб у бюджетному фінансуванні соціального спрямування. Аналіз показав, що громада зберігає відносну стабільність бюджету за рахунок державної підтримки, оптимізації витрат, раціонального використання резервів та залучення додаткових джерел, зокрема благодійної та міжнародної допомоги. Разом з тим, відзначено значне навантаження на місцевий бюджет, пов'язане з допомогою внутрішньо переміщеним особам, забезпеченням функціонування об'єктів критичної інфраструктури, ліквідацією наслідків обстрілів. Виявлено, що бюджетна політика КМТГ у 2024 р. була зосереджена на внутрішній мобілізації ресурсів і цільовій підтримці бюджету розвитку, що супроводжувалося вичерпанням наявних залишків та значним внутрішньобюджетним трансфером. Зовнішні запозичення мали другорядне значення, однак забезпечували певну фінансову стабільність загального фонду. Бюджетна політика КМТГ у сфері кредитування у 2024 р. акцентувалася на інституційне забезпечення зобов'язань за місцевими гарантіями, тоді як соціальне житлове кредитування молоді залишалося в межах обмеженого й самопокривного механізму. Це свідчить про раціональне управління кредитними ризиками та прагнення не створювати дефіцитні джерела фінансування у рамках спеціального фонду бюджету.

Виявлено, що уточнений план фінансування бюджету на 2024р. передбачав дефіцит у розмірі 1 370 044,8 тис. грн, із яких 359 383,9 тис. грн припадали на загальний фонд, а 1 729 428,7 тис. грн на спеціальний фонд, що повністю становив бюджет розвитку. Ключове джерело фінансування дефіциту планувалося саме через спеціальний фонд у межах капітальних видатків або інвестиційного спрямування. Фактичне виконання бюджету за 2024р. виявилось суттєво іншим. У підсумку бюджет не тільки не мав запланованого дефіциту, а сформував профіцит у розмірі 66 971,4 тис. грн. Така зміна відбулася внаслідок того, що загальний фонд дав значний профіцит у 1 046 293,2 тис. грн, тоді як спеціальний фонд був профінансований на 1 113 264,6 тис. грн, з яких 1 180 887,7 тис. грн - фактичне виконання бюджету розвитку. Відхилення між планом і виконанням становило -1 303 073,4 тис. грн, що характеризувало істотне недовикористання або переоцінку потреб у фінансуванні дефіциту бюджету при плануванні. Таким чином, фактична ситуація кардинально відрізнялася від прогнозованої: очікуваний дефіцит трансформувався у профіцит, що може бути результатом перевиконання доходів, недофінансування запланованих видатків або комбінації обох чинників.

Серед основних проблем формування та використання ФР у період воєнного стану варто виділити зниження доходної бази, обмежений доступ до інвестицій, недостатній рівень діджиталізації управлінських процесів, а також потребу в більшій автономії місцевих бюджетів. Напрями удосконалення передбачають поглиблення міжмуніципального співробітництва, розвиток цифрових інструментів фінансового моніторингу, активізацію роботи з донорами, а також посилення державної підтримки через гнучкі бюджетні механізми. В умовах тривалого протистояння збройній агресії ключовим залишається завдання збереження фінансової спроможності громад як основи їх стійкості, соціальної згуртованості та перспективи відновлення в післявоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковальова О.М., Бурлака О.Є. Аналіз проблематики управління фінансовим забезпеченням розвитку територіальних громад у розрізі оцінки їх інвестиційного потенціалу. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2021. № 5 (57). С. 55-62.
2. Бюджетний кодекс України. Режим доступу: [https:// zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua)
3. Довженко, В. А., Першко, Л. О., & Сус, Ю. Ю. (2024). Планування фінансових ресурсів територіальних громад в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*, (13). <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-13-02-02>
4. Березівський П. Модель аграрної економіки пореформеного періоду. *Аграрна економіка*. 2008. Т.1, № 1–2. С. 32–38.
5. Острогляд (Лісовська) О. Класифікація фінансових ресурсів місцевого самоврядування. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/04/253.pdf>
6. Конституція України [Електронний ресурс]: закон: [прийнято Верховною Радою 28 черв. 1996 р.] : офіц. текст : станом на 01.01.2020// Офіційний сайт ВРУ. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс]: закон: [прийнято Верховною Радою 21 трав. 1997 р.] : офіц. текст : станом на 03.08.2023 // Офіційний сайт ВРУ. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80.#Text>
8. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні [Електронний ресурс]: указ: [видано Президентом України 22.07.1998 р. №810/98] : офіц. текст : станом на 28.05.2006 // Офіційний сайт ВРУ. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98.#Text>

9. Кириленко О. Управління фінансами територіальних громад: теорія і практика. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 280 с.
10. Коломієц М. Управління фінансовими ресурсами територіальної громади за матеріалами Іванівської сільської ради Вінницької області: каліф. робота. Хмельницький: Хмельницький національний університет. 2023. 75 с. Режим доступу: <https://elar.khmnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c15e15aa-18a7-43b1-833f-ed451bf18af0/content>
11. Джурик Х.Б. Фінанси територіальних громад: дис. на здоб. наук. ступ. доктора філософії зі спец. 072 - Фінанси, банківська справа та страхування. Львів: 072 - Фінанси, банківська справа та страхування. 2022. 208 с. Режим доступу: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2022/radaphd/20374/disdzhuryk.pdf>
12. Державна податкова служба України. Зведена інформація про розмір та дату встановлення на відповідних територіях ставок місцевих податків і зборів, а також про встановлені податкові пільги, які будуть діяти у 2025 році. Режим доступу: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatki-ta-zbori/stavki-mistsevih-podatkov-ta-zboriv/dnipropetrovska-oblast/zvedena-informatsiya-2025/>
13. Закон України № 389-VIII від 12.05.2015 «Про правовий режим воєнного стану». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/389-19>
14. Закон України №2142-IX від 24.03.2022 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text>
15. Постанова КМУ №590 від 9 червня 2021 року «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/590-2021-p#Text>
16. Децентралізація в Україні: офіційний сайт. Режим доступу:

<https://decentralization.gov.ua/news/15475>

17. Бюджетний кодекс України. Верховна Рада України; Закон від 08.07.2010. №2456-VI. (зі змінами та доповненнями). Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
18. Могуров В. Проект бюджету Кривого Рогу на 2024 рік: куди планують витратити кошти громади депутати. 2023. Режим доступу: https://krivbass.city/news/view/proekt-byudzhetu-krivogo-rogu-na-2024-rik-kudi-planuyut-vitratiti-koshti-gromadi-deputati?utm_source=chatgpt.com
19. Криворізька міська рада: офіційний сайт. Режим доступу: <https://kr.gov.ua/>
20. Роменська К.М. Зарубіжний досвід удосконалення використання фінансових ресурсів органами місцевого самоврядування. 2011. С. 82-89
21. Спасів Н.Я., Хопчан В.М., Хопчан М.І. Місцеві бюджети України: законодавчі колізії та правове поле функціонування. *Інноваційна економіка*. 2012. №6(32). С. 233-239
22. Сторонянська І.З., Бенівська Л.Я. Ефективність використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів: проблемно-орієнтований аналіз. *Стратегічні пріоритети*. 2014. №1 (30). С. 84-90.
23. Варцаба В. І., Мулеса Е. В. Реалізація фінансової децентралізації: виклики та досягнення громад. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28–2. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/28_2_2018/21.pdf.
24. Ганзицька Т. С., Козін В. В. Місцеві бюджети в контексті фінансової децентралізації. *Науковий вісник Херсонського національного університету. Юридичні науки*. 2017. Вип. 1. С. 22–26.
25. Сунцова О. О. Місцеві фінанси: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
26. Тварковська Л.І. До питання щодо науково-теоретичного визначення поняття “територіальний устрій держави”. *Держава і право: зб. наук. пр. Юридичні і політичні науки*. К. 2010. Вип. 48

- 27.Телешун С. О. Конституційно-правова відповідальність в умовах формування засад громадянського суспільства. *Зб. наук. пр. КНУВС*. 2008. № 1. С. 15–18.
- 28.Телешун С. О. Нові політичні реалії і процес формування засад громадянського суспільства. *Політичний менеджмент*. 2008. № 1(28). С. 3–8.
- 29.Тимошенко О. В. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування в умовах фінансової незалежності територіальних громад. *Економіка та держава*. 2010. №1. С. 72-74
- 30.Титаренко О. Р. Публічна політика та демократія: Сучасний вимір (політико-філософський аналіз). *Трибуна*. 2008. № 9. С. 12–15.
- 31.Участь громадськості у процесі прийняття рішень на місцевому рівні: навчально-методичний посібник. ДП «Укртехінформ». Київ, 2013. 250 с.
- 32.Хомутенко А. В. управління державними фінансами: теорія та методологія : дис. докт. ек. наук : 08.00.08. Одеса, 2019. 146 с.
33. Чернюк Л.Г. Методи планування місцевих бюджетів як основи розбудови соціальної інфраструктури. *Ефективна економіка*. 2013. №3.
- 34.Шатило О.А. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування». ЖДТУ, 2014. 51 с.
- 35.Шульц Е.П. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*. 2016. Т.21. Вип. 7-2 (49). С. 160-163.
- 36.Про затвердження державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 рр.: Постанова Кабінету міністрів України № 67 від 28.08.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
- 37.Сухарська Л. В. Аналіз стану фінансового забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад у сучасній Україні. URL: <http://www.e-ratr.academy.gov.ua/pages/dop/19/les/fb4bab59-69c4-415d-b4b0-cac93834d1ba.pdf>.
- 38.Євдокімова М.О. Є 13 Місцеві фінанси: навч. посібник. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Харків, 2014. 343 с.

39. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: навч. посібник / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська, М.І. Мельнік. К.: Алерта, 2011. 328 с.
40. Вступ до бюджетного кодексу: навч. посібник. Мод. 1 / С.І. Мельник, Ф. Щербина, Дж. Хансен [та ін.]. К.: Міленіум, 2001. 144 с.
41. Волохова І.С. Проблеми розподілу видаткових повноважень між рівнями влади України. *Економіка України*. 2013. №8. С. 55–64.
42. Кравченко В.І. Фінанси місцевого самоврядування України: проблеми становлення (1989-2001). К.: КМ Асадетіа, 2001. 460 с.
43. Богдан Т. Фінансово-економічні наслідки війни. 31 березня 2023. URL: https://lb.ua/blog/tetianabohdan/550614_finsovoeekonomichni_naslidki.html
44. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади. Асоціація міст України / Кириленко О. та інші. Київ : ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 396 с.
45. Слатвінська М.О. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування: домінанти формування та резерви нарощування. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Випуск 82. С. 104–108.
46. Патицька Х.О. Фінансова децентралізація як основа формування самодостатніх територіальних громад. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4412>
47. Карлін М.І., Проць В.І., Проць Н.В. Фінансове забезпечення органів місцевого самоврядування: концептуалізація, практика та пріоритети: монографія. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. 260 с.
48. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування : навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування / О. І. Карий, Я. В. Панас ; Асоціація міст України. К., ТОВ «ПДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 176 с.
49. Проць В. І. Система фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 31. С. 126–130. URL: http://bses.in.ua/journals/2018/30_2_2018/24.pdf

ДОДАТОК А

Основні нормативно-правові акти, які унормовують формування і
використання ФР ТГ

Нормативний акт	Основні положення
1	2
Конституція України (28.06.96 р., зі змінами та доповненнями)	Відображені основні права органів місцевого самоврядування, пов'язані з їх фінансовим забезпеченням, а саме: – затвердження місцевих бюджетів; – контроль за виконанням місцевих бюджетів; – запровадження місцевих податків і зборів.
Бюджетний кодекс України (22.06.01р., 08.07.2010р., зі змінами та доповненнями)	У Кодексі визначено більш чітке розмежування доходів і видатків місцевих бюджетів. Податки і збори та інші доходи місцевого бюджету визначаються зарахованими до місцевого бюджету з дня зарахування відповідно на єдиний казначейський рахунок та рахунки, відкриті в установах банків державного сектору, і не можуть акумулювати на рахунок органів, що контролюють справляння надходжень бюджету. Зазначається що таке склад закріплених та регулюючих доходів МБ. Також, Бюджетним кодексом розмежовуються доходи, залежно від того чи включаються вони до розрахунку міжбюджетних трансфертів. В БКУ визначається структура МБ до яких відносять: республіканський бюджет АР Крим; обласні; міські; районні; <u>районні в містах; селищні; сільські бюджети.</u>
Податковий Кодекс України № 1200-VII, зі змінами та доповненнями	Регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.
Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» (21.05.97 р., зі змінами та доповненнями)	У Законі визначається система та гарантії місцевого самоврядування в Україні, а фінансова незалежність самоврядування забезпечується місцевими бюджетами, які створюються відповідно до бюджетної системи країни.
Закон України «Про Державний бюджет України»	Затверджує розміри доходів, видатків, бюджетні призначення головним розпорядникам коштів Державного бюджету України на 2025 рік у розрізі відповідальних виконавців за бюджетними програмами, розподіл видатків на забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя та інше.
Закон України «Про місцеві державні адміністрації» (17.05. 2001р., зі змінами та доповненнями)	Місцева державна адміністрація є місцевим органом виконавчої влади і входить до системи органів виконавчої влади. Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою. У Законі встановлені повноваження у галузях соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів, управління майном, приватизації,

ДОДАТОК Б

Особливості оподаткування місцевих податків і зборів та їх елементи

Ставки	Об'єкт оподаткування	Платники
Плата за землю		
Земельного податку Встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад		Власники земельних ділянок, земельних часток (паїв); землекористувачі.
Не більше 3 % НГО	Земельні ділянки, нормативну грошову оцінку яких проведено	
Не більше 1 % НГО	Землі загального користування	
Не менше 0,3 % та не більше 1 % НГО	Сільськогосподарські угіддя	
Не більше 12 % НГО	Земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні СГ (крім державної та комунальної власності)	
Не більше 5 % НГО одиниці площі ріллі по області	Земельні ділянки, розташовані за межами населених пунктів, нормативну грошову оцінку яких не проведено	
Не менше 0,3 % та не більше 5 % від НГО одиниці площі ріллі по області	Сільськогосподарські угіддя	
Орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності	Земельна ділянка, надана в оренду	Орендар земельної ділянки.
Розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума: не може бути меншою розміру земельного податку , встановленого для відповідної категорії земельних ділянок на відповідній території; не може перевищувати 12 % НГО; може перевищувати 12 % НГО, у разі визначення орендаря на конкур. засадах; для пасовищ у населених пунктах, яким надано статус гірських, не може перевищувати розміру земельного податку ; для баз олімпійської, паролімпійської та дефлімпійської підготовки, перелік яких затверджується КМУ, не може перевищувати 0,1 % НГО.		

Продовження додатку Б

Єдиний податок				
Критерії	I група (фізичні особи)	II (фізичні особи)	III (фіз.особи, юр.особи)	IV (фізичні особи, юридичні особи)
Річний дохід	до 1 млн грн	до 5 млн грн	до 7 млн грн	Юр. особи, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75% Фіз. особи, підприємці, які провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до ЗУ "Про фермерське господарство" за умови виконання сукупності таких вимог: здійснюють виключно вирощування, відгодювання сільськогосподарської продукції, збирання, вилов, переробку такої власновирощеної або відгодованої продукції та її продаж; провадять господарську діяльність (крім постачання) за місцем податкової адреси; не використовують працю найманих осіб; членами фермерського господарства такої фізичної особи є лише члени її сім'ї у визначенні частини другої статті 3 Сімейного кодексу України; площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у власності та/або користуванні членів фермерського господарства становить не менше двох гектарів, але не більше 20 гектарів.
Право наймати працівників	Не мають	Не перевищує 10 осіб	Без обмежень	Фізичні особи - не мають право використовувати працю найманих осіб Юридичні особи без обмежень
Ставки податку	Фіксована до 10% прожиткового мінімуму	Фіксована до 20% МЗП	3% доходу, у разі сплати ПДВ 5% доходу, у разі несплати ПДВ	Розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та становить (у відсотках бази оподаткування) (Об'єктом оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у власності сільськогосподарського товаровиробника або надана йому у користування, у тому числі на умовах оренди. Базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи для сільськогосподарських товаровиробників є нормативна грошова оцінка одного гектара сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножа-

Продовження додатку Б

				тей, пасовищ і багаторічних насаджень), з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року відповідно до порядку, встановленого ПКУ. Базою оподаткування податком для платників єдиного податку четвертої групи для земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ) є нормативна грошова оцінка ріллі в Автономній Республіці Крим або в області, з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного за станом на 1 січня базового податкового (звітного) року відповідно до порядку, встановленого ПКУ): для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) - 0,95; для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,57; для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) - 0,57; для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,19; для земель водного фонду - 2,43; для сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту, - 6,33
--	--	--	--	---

Транспортний податок		
Ставка	Об'єкт оподаткування	Платники
Встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25 000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування	Легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 375 розмірів МЗП, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.	Фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі, що є об'єктами оподаткування.

Продовження додатку Б

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки				
Ставки	Об'єкт оподаткування	База оподаткування	Пільги	Платники
Встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, в залежності від місця розташування (зональності) та типів об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує до 1,5% розміру МЗП за 1 кв.м. загальної площі; додатково за кожну квартиру (її частку) площею понад 300 кв.м та будинок (його частку) понад 500 кв.м - 25000 гривень.	Житлова та/або нежитлова нерухомість, у тому числі їх частка	Для об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток – сумарна загальна площа таких об'єктів Для об'єкта/об'єктів нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток - загальна площа кожного з таких об'єктів	60 кв.м.- для квартири/квартир; 120 кв.м. – для житлового будинку/будинків; 180 кв.м. – для різних типів об'єктів	Фізичні особи
			Не передбачено	Юридичні особи

Збір за місця для паркування транспортних засобів		
Ставка	Об'єкт оподаткування	Платники
Встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 м2 площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі до 0,075 % МЗП, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.	Об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених ст.30 ЗУ "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні". Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.	Юр. особи, їх філії (відділення, представництва), фіз. особи – підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної або міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад організовують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

Продовження додатку Б

Туристичний збір			
Ставки	База справляння	Податкові агенти та місця проживання (ночівлі)	Платники
Встановлюється за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, за кожну добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі) (готелі, кемпінги, мотелі, гуртожитки для приїжджих, хостели, будинки відпочинку, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, пансіонати та інші заклади готельного типу, санаторно-курортні заклади; житловий будинок, прибудова до житлового будинку, квартира, котедж, кімната, садовий будинок, дачний будинок, будь-які інші об'єкти, що використовуються для тимчасового проживання (ночівлі)), у розмірі до 0,5 % - для внутрішнього туризму та до 5% - для в'їзного туризму від розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, для однієї особи за одну добу тимчасового розміщення	Базою справляння збору є загальна кількість діб тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі) (готелі, кемпінги, мотелі, гуртожитки для приїжджих, хостели, будинки відпочинку, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, пансіонати та інші заклади готельного типу, санаторно-курортні заклади; житловий будинок, прибудова до житлового будинку, квартира, котедж, кімната, садовий будинок, дачний будинок, будь-які інші об'єкти, що використовуються для тимчасового проживання (ночівлі))	Справляння збору може здійснюватися з тимчасового розміщення у таких місцях проживання (ночівлі): готелі, кемпінги, мотелі, гуртожитки для приїжджих, хостели, будинки відпочинку, туристичні бази, гірські притулки, табори для відпочинку, пансіонати та інші заклади готельного типу, санаторно-курортні заклади; житловий будинок, прибудова до житл. будинку, квартира, котедж, кімната, садовий будинок, дачний будинок, будь-які інші об'єкти, що використовуються для тимчасового проживання (ночівлі). справляння збору може здійснюватися податков. агентами: а) юр. особами, філіями, відділеннями, іншими відокремленими підрозділами юр. осіб згідно з <u>п.п.268.7.2</u> п. 268.7 цієї статті, фіз.особами—підприємцями, які надають послуги з тимчасового розміщення осіб у місцях проживання (ночівлі), визнач. п.п.268.5.1 цієї статті; б) квартирно-посередницькими організаціями, які направляють неорганізованих осіб з метою їх тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), визначених п.п."б" п.п. 268.5.1 п.268.5 цієї статті, що належать фіз.особам на праві власності або на праві користування за догов. найму; в) юр. особами, які уповноважуються сільською, селищною, міською радою або радою ОТГ, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, справляти збір на умовах договору.	Громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної, міської ради або ради ОТГ, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, про встановлення туристичного збору, та тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі) (готелі, кемпінги, гуртожитки для приїжджих, хостели, будинки відпочинку, турбази, гірські притулки, табори для відпочинку, пансіонати та інші заклади готельного типу, санаторно-курортні заклади; житловий будинок, прибудова до житлового будинку, квартира, котедж, кімната, садовий будинок, дачний будинок, будь-які інші об'єкти, що використовуються для тимчасового проживання (ночівлі))

ДОДАТОК В

Нормативи зарахування доходів до МБ

Код класифікації доходів	Перелік платежів	Бюджет міста Києва	Обласні бюджети	Бюджети міст обласного значення	Бюджети ОТГ	Районні бюджети	Бюджети міст районного значення	Селищні та сільські бюджети
ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД								
ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ								
110100	Податок та збір на доходи фізичних осіб	40%	15%	60%	60%	60%	-	-
110200	Податок на прибуток (крім податку на прибуток підприємств державної та комунальної власності)	10%	10%	-	-	-	-	-
110202	Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
130101	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування	50%	50%	-	-	-	-	-
130102	Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)	100%	-	100%	100%	-	100%	100%
130201	Рентна плата за спеціальне використання води (крім рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення)	50%	50%	-	-	-	-	-
130202	Рентна плата за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення	100%	-	100%	100%	-	100%	100%
130301	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення	25%	25%	-	-	-	-	-
130302	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин місцевого значення	100%	-	100%	100%	-	100%	100%

130700	Плата за використання інших природних ресурсів		100%	100%	-	-	-	-	-
140400	Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів		100%	-	100%	100%	-	100%	100%
140219, 140319	Частина акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального		13.44%	-	13.44%	13.44%	-	13.44%	13.44%
МІСЦЕВІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ									
180100	Податок на майно	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	100%	-	100%	100%	-	100%	100%
		плата за замілю	100%	-	100%	100%	-	100%	100%
		транспортний податок	100%	-	100%	100%	-	100%	100%
180500	Єдиний податок		100%	-	100%	100%	-	100%	100%
180200	Збір за місця для паркування транспортних засобів		100%	-	100%	100%	-	100%	100%
180300	Туристичний збір		100%	-	100%	100%	-	100%	100%
НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ									
210103	Частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до бюджету		згідно з рішенням відповідної місцевої ради						
210500	Плата за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
210809, 210811, 210815	Адміністративні штрафи та інші санкції		100%	-	100%	100%	-	100%	100%
220102	Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності та сертифікати, що видаються виконавчими органами місцевих рад і місцевими органами виконавчої влади		-	100%	100%	100%	100%	100%	100%
220103	Адміністративний збір за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань		100%	-	100%	100%	100%	100%	100%

[illegible]

Продовження дод. В

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ								
Код класифікації доходів	Перелік платежів	Бюджет міста Києва	Обласні бюджети	Бюджети міст обласного значення	Бюджети ОТГ	Районні бюджети	Бюджети міст районного значення	Селищні та сільські бюджети
210108	Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є майно комунальна власність	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
241700	Кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	100%	-	100%	100%	-	100%	100%
310300	Кошти від відчуження майна, що перебуває в комунальній власності	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
330100	Кошти від продажу землі несільськогосподарського призначення що перебувають у державній власності	90%	-	90%	90%	-	90%	90%
330100	Кошти від продажу землі несільськогосподарського призначення що перебувають у комунальній власності	100%	-	100%	100%	-	100%	100%

Додаток
до рішення міської ради
26.08.2016 № 813

ПОЛОЖЕННЯ
про фінансове управління (перейменоване на Департамент фінансів)
виконкому Криворізької міської ради

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Фінансове управління виконкому Криворізької міської ради (надалі – Управління) є самостійним структурним підрозділом виконавчого комітету міської ради, створюється та ліквідується відповідно до ст. 54 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішенням міської ради у межах затвердженої нею структури за пропозицією міського голови та реєструється в порядку, визначеному Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» й іншими нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність неприбуткової організації.

1.2. Управління підзвітне й підконтрольне Криворізькій міській раді, підпорядковане її виконавчому комітету та міському голові, а з питань здійснення повноважень щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства підконтрольне Міністерству фінансів України та департаменту фінансів Дніпропетровської обласної державної адміністрації; є юридичною особою; має реєстраційні рахунки в управлінні Державної казначейської служби України у м. Кривому Розі Дніпропетровської області, печатку із зображенням Державного герба України й своїм найменуванням, штампи і бланки зі своїм найменуванням; інші реквізити юридичної особи.

1.3. Управлінню забороняється розподіл отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), працівників (крім оплати їх праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

1.4. Управління має право передачі активів одній або кільком виключно неприбутковим організаціям відповідного виду чи зарахування до доходу бюджету в разі припинення юридичної особи (ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення).

1.5. Управління в діяльності керується Конституцією України, законами України, Податковим та Бюджетним кодексами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, антикорупційним законодавством, рішеннями міської ради, її виконавчого комітету, розпорядженнями міського голови, а в межах делегованих повноважень – декретами, постановами й розпорядженнями Кабінету Міністрів України, розпорядженнями голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації з питань, віднесених до відання Управління, нормативно-правовими актами, що регламентують бюджетні відносини й фінансово-господарську діяльність бюджетної установи, ДСТУ ISO 9001:2009, ДСТУ ISO/IEC 27001:2010, Настановами щодо якості, про-тидії корупційним загрозам та інформаційної безпеки виконкому міської ради, Регламентами Криворізької міської ради та виконавчого комітету Криворізької міської ради, Інструкцією з діловодства в органах місцевого самоврядування та цим Положенням.

II. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ

Основними завданнями Управління є:

2.1. Реалізація державної бюджетної політики на території міста.

2.2. Складання проекту міського бюджету та подання його на схвалення виконавчому комітету міської ради та затвердження міській раді.

2.3. Організація та виконання разом з головними розпорядниками бюджетних коштів роботи із запровадження програмно-цільового методу в бюджетному процесі згідно із

законодавством України.

2.4. Щоквартальне подання виконавчому комітету міської ради та міській раді звітів про хід і результати виконання бюджету.

2.5. Підготовка пропозицій щодо фінансового забезпечення заходів со-ціально-економічного розвитку в місті.

2.6. Розроблення пропозицій щодо удосконалення методів фінансового й бюджетного планування та фінансування витрат.

2.7. Здійснення контролю за використанням коштів розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів.

2.8. Забезпечення загальної організації та управління коштами бюджету міста, координація діяльності учасників бюджетного процесу з питань виконання бюджету.

2.9. Оптимізація доступу суб'єктів господарювання та громадян до інформаційних ресурсів міста, віднесених до компетенції Управління, шляхом підвищення рівня їх відкритості за рахунок створення нових можливостей і зручностей, забезпечення зворотного зв'язку, удосконалення існуючої системи електронної взаємодії міської влади й бізнесу.

2.10. Забезпечення права громадян на доступ до публічної інформації та надання безоплатної первинної правової допомоги з питань, віднесених до компетенції Управління.

2.11. Участь у реалізації заходів з мобілізаційної підготовки та мобілізації.

III. ОБОВ'ЯЗКИ УПРАВЛІННЯ

Управління в межах наданих йому повноважень зобов'язане:

3.1. У встановленому порядку організовувати роботу, пов'язану зі складан-ням проекту міського бюджету, за дорученням керівництва виконкому міської ради визначати порядок і терміни подання відділами, управліннями, іншими виконавчими органами міської ради матеріалів для підготовки проекту бюджету та прогнозних розрахунків коштів, що передаються з міського до районних у місті бюджетів або для виконання спільних проектів, складати проект міського бюджету й подавати його на схвалення виконавчому комітету міської ради та затвердження міській раді.

3.2. Ураховувати соціально-економічні показники розвитку міста при складанні проекту міського бюджету.

3.3. Складати зведення затверджених міською та районними у місті радами бюджетів, що входять до складу бюджету міста, здійснювати контроль за його виконанням.

3.4. Доводити відповідно до рішення міської ради про міський бюджет відомості про обсяги бюджетних асигнувань до головних розпорядників бюджетних коштів.

3.5. Складати звіти про використання бюджетних призначень, установлених рішеннями міської ради про міський бюджет.

3.6. Складати розпис бюджету, за яким виконується міський бюджет, протягом бюджетного періоду забезпечувати відповідність розпису встановленим бюджетним призначенням.

3.7. Перевіряти правильність складання й затвердження кошторисів бю-джетних установ і організацій, що повністю або частково фінансуються з міського бюджету.

3.8. Забезпечувати фінансування видатків з міського бюджету через управ-ління Державної казначейської служби України у м. Кривому Розі Дніпропет-ровської області відповідно до затверджених у бюджеті призначень.

3.9. Здійснювати за обґрунтованим поданням головних розпорядників перерозподіл видатків за економічною класифікацією в межах загального обсягу бюджетних призначень міського бюджету відповідно до законодавства.

3.10. Контролювати правильність проведення виплат і відшкодувань коштів за рахунок міського бюджету відповідно до діючого законодавства.

3.11. Аналізувати стан власних надходжень установ, організацій і підприємств, що фінансуються з міського бюджету, готувати пропозиції щодо вишукування додаткових джерел фінансових ресурсів.

3.12. Розглядати баланси, звіти про виконання міського бюджету та інші фінансові звіти, подані управлінням Державної казначейської служби України у м. Кривому Розі Дніпропетровської області, здійснювати аналіз виконання міського бюджету та складати проекти рішень про внесення змін і доповнень до показників міського бюджету й подавати їх на схвалення виконавчому комітету міської ради та затвердження міській раді.

3.13. Систематизувати й аналізувати планові та звітні показники щодо виконання міського й районних у місті бюджетів, готувати матеріали на засідання міської ради та її виконавчого комітету про результати виконання бюджету за відповідний квартал і звітний рік.

3.14. Забезпечувати оприлюднення інформації про бюджет згідно з вимогами Бюджетного кодексу України та Закону України «Про доступ до публічної інформації».

3.15. Прогнозувати на поточний період і перспективу обсяг доходної частини бюджету, аналізувати стан виконання доходів бюджету й заборгованості перед бюджетами усіх рівнів за участю органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, з урахуванням звітних даних управління Державної казначейської служби України у м. Кривому Розі Дніпропетровської області, статистичних даних.

3.16. Готувати та подавати міській раді офіційні висновки про перевиконання чи недовиконання доходної частини загального фонду міського бюджету для ухвалення рішення про внесення змін до нього.

3.17. Здійснювати розробку, відстеження результативності дій регуляторних актів – рішень міської ради, готувати проекти рішень з урахуванням пропозицій щодо наслідків базового, повторного, періодичного відстежень їх дії, змін та доповнень до них відповідно до чинного законодавства України.

3.18. Організовувати роботу з підготовки документів на проведення розрахунків з пільг і субсидій населенню.

3.19. Готувати документи для отримання позик на покриття тимчасових касових розривів, здійснювати їх облік, контроль за використанням і своєчасним поверненням.

3.20. За дорученням виконкому міської ради розглядати звернення та готувати пропозиції управлінню економіки виконкому міської ради для ухвалення рішень виконкомом міської ради про виділення коштів з резервного фонду міського бюджету.

3.21. Організовувати своєчасний якісний розгляд заяв і скарг громадян, установ та організацій, уживати заходів щодо усунення причин їх виникнення.

3.22. Нести відповідальність за дії або бездіяльність на кожній стадії бюджетного процесу.

3.23. Надавати допомогу фінансовим органам виконкомів районних у місті рад в питаннях ефективного використання бюджетних коштів.

3.24. Забезпечувати інформаційну підтримку ресурсів, розміщених на порталі «Криворізький ресурсний центр», що за змістом належать до компетенції Управління; удосконалювати їх структуру та зміст, будувати взаємозв'язки з іншими ресурсами; розвивати нові напрями інформаційної відкритості у сфері бюджету, регуляторної діяльності та підприємництва.

IV. ПРАВА УПРАВЛІННЯ

Управління має право:

4.1. Готувати проекти рішень міської ради та її виконавчого комітету, розпоряджень міського голови з питань, віднесених до його компетенції.

4.2. У встановленому порядку та в межах наданої компетенції призупиняти бюджетні асигнування відповідно до статті 117 Бюджетного кодексу України, уживати заходів до розпорядників і одержувачів бюджетних коштів за вчинені ними бюджетні правопорушення, передбачені статтею 118 Бюджетного кодексу України.

4.3. Відповідно до річного та квартальних планів роботи й за дорученням міського голови, міської ради та її виконавчого комітету здійснювати контрольні заходи в

управліннях, відділах, інших виконавчих органах міської ради та район-них у місті рад, на підприємствах, установах і організаціях, що перебувають у комунальній власності міста, пов'язані із зарахуванням і використанням бю-джетних коштів, а також отримувати необхідні відомості з питань, що виникають у процесі контрольних заходів.

4.4. Брати участь з урахуванням вимог чинного законодавства України в розгляді матеріалів про надання окремим платникам пільг з податків та платежів, що надходять до міського бюджету, готувати відповідні пропозиції з цього питання.

4.5. Брати участь у судових засіданнях у межах наданих повноважень та в спосіб, визначений законодавством України.

4.6. Одержувати в установленому порядку від управлінь, відділів, інших виконавчих органів міської ради та районних у місті рад, податкових інспекцій і управлінь Державної казначейської служби міста, контролюючих органів, підприємств, установ та організацій, що перебувають у комунальній власності міста, інформацію, документи й матеріали для складання проекту міського бюджету, проведення аналізу про його виконання та підготовки відповідного звіту.

4.7. Отримувати бюджетні призначення відповідно до рішення міської ради про міський бюджет та складати звіти про їх використання.

4.8. Брати участь у розробці пропозицій з питань упровадження місцевих податків і зборів на території міста й підготовці проектів рішень міської ради та її виконавчого комітету щодо встановлення розмірів ставок місцевих податків, зборів та інших платежів.

4.9. Погоджувати подання щодо повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету податків, зборів, платежів та інших доходів бюджету.

4.10. Розміщувати тимчасово вільні кошти міського бюджету на вкладних (депозитних) рахунках у банках відповідно до вимог чинного законодавства України.

4.11. У встановленому порядку готувати матеріали для здійснення місцевих запозичень та надання місцевих гарантій. Вести оперативний облік місцевого та гарантованого міською радою боргу.

4.12. Залучати фахівців управлінь, відділів, інших виконавчих органів міської ради та районних у місті рад, підприємств, установ і організацій (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до його компетенції.

4.13. Проводити в установленому порядку наради, семінари, конференції з питань, що належать до його компетенції.

4.14. Уносити пропозиції щодо вдосконалення роботи відділів, штатного розпису та чисельності Управління.

4.15. Надавати пропозиції відносно внесення змін до законодавчих і нормативних документів з питань формування та виконання місцевих бюджетів.

4.16. Користуватися комп'ютерною технікою та відповідними програмними засобами, архівними документами виконавчого комітету міської ради для забезпечення в процесі діяльності виконання покладених на нього завдань і функцій.

4.17. Здійснювати адміністрування розділів портала «Криворізький ресурс-ний центр» або їх частин, де розміщуються інформаційні ресурси, що за змістом належать до його компетенції.

V. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ УПРАВЛІННЯ

5.1. Управління організовує роботу відповідно до перспективного й поточного планів, що затверджуються рішеннями виконкому міської ради, його щомісячних календарних планів основних заходів, які затверджуються міським головою, річного плану роботи, що затверджується заступником міського голови відповідно до розподілу обов'язків та квартальних планів роботи, які затверджуються начальником Управління.

5.2. Прийом на роботу працівників Управління здійснюється відповідно до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» розпорядженням міського

голови на конкурсній основі чи за іншою процедурою, передбаченою чинним законодавством України.

5.3. Управління очолює начальник. На час його тимчасової відсутності обов'язки виконує один із заступників начальника Управління.

5.4. Начальник Управління:

5.4.1 здійснює керівництво його діяльністю, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Управління завдань, законність прийнятих ним рішень;

5.4.2 визначає обов'язки працівників Управління та контролює їх виконання;

5.4.3 сприяє працівникам Управління в підвищенні їх професійного рівня;

5.4.4 видає в межах наданих повноважень накази, організовує та контролює їх виконання;

5.4.5 формує кадровий резерв на посадових осіб Управління;

5.4.6 є розпорядником коштів відповідно до рішення про міський бюджет, несе персональну відповідальність за ефективне та цільове їх використання;

5.4.7 має право укладати договори на розміщення тимчасово вільних коштів міського бюджету на вкладних (депозитних) рахунках банку та погашення заборгованості суб'єкта господарювання перед міським бюджетом за виконання гарантійних зобов'язань;

5.4.8 уносить пропозиції міському голові щодо:

5.4.8.1 структури Управління;

5.4.8.2 підбору та розстановки кадрів;

5.4.8.3 присвоєння посадовим особам чергових рангів;

5.4.8.4 заохочення працівників за результатами роботи;

5.4.8.5 установлення розміру надбавок;

5.4.9 уживає заходів щодо зміцнення трудової дисципліни працівників Управління, виконання ними термінів контрольних документів, скарг, звернень громадян тощо.

5.5. Управління утримується коштом загального фонду міського бюджету. Штатний розпис і фонд оплати праці працівників Управління визначається міським головою в межах загальної чисельності та фонду оплати праці працівників виконкому міської ради.

5.6. Працівники Управління виконують обов'язки відповідно до посадових інструкцій.

Секретар міської ради

С.Маляренко

КРИВОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

LIX сесія VIII скликання

29.01.2025

м. Кривий Ріг

№ 3365

***Про затвердження звіту про
виконання бюджету Криворізької
міської територіальної громади
за 2024 рік***

Керуючись статтею 80 Бюджетного кодексу України, підпунктом 23 пункту 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», міська рада **вирішила:**

1. Затвердити розпорядження міського голови від 24.12.2024 №310-р, 27.12.2024 №316-р «Про внесення змін до показників бюджету Криворізької міської територіальної громади на 2024 рік у частині міжбюджетних трансфертів».

2. Затвердити звіт про виконання бюджету Криворізької міської територіальної громади за 2024 рік (додається):

2.1 за доходами в сумі 10 929 091,7 тис. грн, з них: за загальним фондом – 10 098 472,2 тис. грн, спеціальним фондом – 830 619,5 тис. грн, у тому числі бюджет розвитку – 401 312,8 тис. грн;

2.2 за видатками в сумі 10 996 459,0 тис. грн, з них: за загальним фондом – 9 052 179,0 тис. грн, спеціальним фондом – 1 944 280,0 тис. грн, у тому числі бюджет розвитку – 582 200,5 тис. грн;

2.3 з повернення кредитів до спеціального фонду бюджету Криворізької міської територіальної громади в сумі 395,9 тис. грн.

3. Департаменту фінансів виконкому Криворізької міської ради забезпечити оприлюднення рішення у визначений чинним законодавством України термін та спосіб.

Секретар міської ради

Юрій ВІЛКУЛ

ДОДАТОК Е

Таблиця Е.1 - Звіт про виконання бюджету Криворізької міської ТГ, 2023 рік
2023 рік

Коди бюджетної класифікації	Показники бюджету Криворізької міської територіальної громади	Уточнений план на 2023 рік	у тому числі:			Виконано за 2023 рік	у тому числі:			Відхилення
			загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку		загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=7-3
НАДХОДЖЕННЯ										
	ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ	7 984 613,4	7 954 663,4	29 950,0	0,0	8 193 062,8	8 161 508,6	31 554,2	0,0	208 449,4
	у тому числі:									
110100 00	податок та збір на доходи фізичних осіб	4 309 700,0	4 309 700,0	0,0	0,0	4 366 694,7	4 366 694,7	0,0	0,0	56 994,7
110200 00	податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	32 800,0	32 800,0	0,0	0,0	55 833,7	55 833,7	0,0	0,0	23 033,7
130300 00	рендна плата за користування надрами загальнодержавного значення	83 000,0	83 000,0	0,0	0,0	101 747,6	101 747,6	0,0	0,0	18 747,6
140219 00	акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	21 500,0	21 500,0	0,0	0,0	23 412,9	23 412,9	0,0	0,0	1 912,9
140319 00	акцизний податок з ввезених на митну тер. України підакцизних товарів (продукції)	82 000,0	82 000,0	0,0	0,0	88 700,9	88 700,9	0,0	0,0	6 700,9

14040000	акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	315 000,0	315 000,0	0,0	0,0	323 311,7	323 311,7	0,0	0,0	8 311,7
18000000	місцеві податки:	3 110 663,4	3 110 663,4	0,0	0,0	3 201 807,1	3 201 807,1	0,0	0,0	91 143,7
18010000	податок на майно:	2 809 680,0	2 809 680,0	0,0	0,0	2 855 372,4	2 855 372,4	0,0	0,0	45 692,4
18010100	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	13,8	13,8	0,0	0,0	123,2	123,2	0,0	0,0	109,4
18010200	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	92,5	92,5	0,0	0,0	1 123,9	1 123,9	0,0	0,0	1 031,4
18010300	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	3 913,7	3 913,7	0,0	0,0	9 281,5	9 281,5	0,0	0,0	5 367,8
18010400	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	15 130,0	15 130,0	0,0	0,0	22 448,4	22 448,4	0,0	0,0	7 318,4

18010500	земельний податок з юридичних осіб	489 200,0	489 200,0	0,0	0,0	489 476,3	489 476,3	0,0	0,0	276,3
18010600	орендна плата з юридичних осіб	2 185 500,0	2 185 500,0	0,0	0,0	2 208 731,8	2 208 731,8	0,0	0,0	23 231,8
18010700	земельний податок з фізичних осіб	14 800,0	14 800,0	0,0	0,0	17 058,4	17 058,4	0,0	0,0	2 258,4
18010900	орендна плата з фізичних осіб	100 000,0	100 000,0	0,0	0,0	105 654,9	105 654,9	0,0	0,0	5 654,9
18011000	транспортний податок з фізичних осіб	460,0	460,0	0,0	0,0	810,9	810,9	0,0	0,0	350,9
18011100	транспортний податок з юридичних осіб	570,0	570,0	0,0	0,0	663,1	663,1	0,0	0,0	93,1
18030000	туристичний збір	1 138,0	1 138,0	0,0	0,0	1 537,1	1 537,1	0,0	0,0	399,1
18050000	єдиний податок	299 845,4	299 845,4	0,0	0,0	344 897,6	344 897,6	0,0	0,0	45 052,2
19010000	екологічний податок	29 950,0	0,0	29 950,0	0,0	31 555,2	0,0	31 555,2	0,0	1 605,2
12020900	податок з власників наземних, водних транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	-1,0	0,0	-1,0
НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ		257 307,0	77 842,0	179 465,0	0,0	266 947,1	86 467,7	180 479,4	0,012	9 640,1
у тому числі:										
21010300	частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	500,0	500,0	0,0	0,0	-861,2	- 861,2	0,0	0,0	
22010000	плата за надання адміністративних послуг	31 000,0	31 000,0	0,0	0,0	30 935,1	30 935,1	0,0	0,0	-64,9

21082400	кошти гарантійного та реєстраційного внесків, що визначені Законом України «Про оренду державного та комунального майна», які підлягають перерахуванню оператором електронного майданчика до відповідного бюджету	215,0	215,0	0,0	0,0	279,5	279,5	0,0	0,0	64,5
22020400	плата за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів	9 000,0	9 000,0	0,0	0,0	9 000,0	9 000,0	0,0	0,0	0,0
22080400	надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	5 000,0	5 000,0	0,0	0,0	6 343,8	6 343,8	0,0	0,0	1 343,8
21081100+ 21081800	адміністративні штрафи та інші санкції	1 372,5	1 372,5	0,0	0,0	1 729,5	1 729,5	0,0	0,0	357,0
22090000	державне мито	4 020,5	4 020,5	0,0	0,0	5 069,1	5 069,1	0,0	0,0	1 048,6
24060300	інші надходження	9 131,2	9 131,2	0,0	0,0	14 488,3	14 488,3	0,0	0,0	5 357,1
24062100	грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	50,0	0,0	50,0	0,0	12,3	0,0	12,3	0,0	-37,7

24062200	кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву без спеціального дозволу; відшкодування збитків за погіршення якості ґрунтового покриву тощо та за неодержання доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок	17 602,8	17 602,8	0,0	0,0	19 483,6	19 483,6	0,0	0,0	1 880,8
25000000	власні надходження бюджетних установ	179 415,0	0,0	179 415,0	0,0	180 467,1	0,0	180 467,1	0,0	1 052,1
24110700	плата за гарантії, надані Верховною Радою АР Крим та міськими радами	0,012	0,00	0,012	0,012	0,012	0,0	0,012	0,012	0,0
24110900	відсотки за користування довгостроковим кредитом, що надається з місцевих бюджетів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	0,0	0,0	0,0	0,0	0,012	0,0	0,012	0,0	0,012

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ		7 612,5	0,0	7 612, 5	7 612, 5	11 056, 7	0,8	11 055,9	11 055,9	3 444,2
у тому числі:										
31030000	кошти від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим та майна, що перебуває в комунальній власності	5 560,0	0,0	5 560, 0	5 560, 0	10 573, 9	0,0	10 573,9	10 573,9	5 013,9
31020000	надходження коштів від Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	0,8
33010000	кошти від продажу землі	2 052,5	0,0	2 052, 5	2 052, 5	482, 0	0,0	482,0	482,0	-1 570,5
50110000	цільові фонди, утворені Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади	0,0	0,0	0,0	0,0	1 222, 9	0,0	1 222,9	0,0	1 222,9
	УСЬОГО ДОХОДІВ власних та закріплених:	8 249 532,9	8 032 505, 4	217 027, 5	7 612, 5	8 472 289, 5	8 247 977, 1	224 312,4	11 055,9	222 756,6
40000000	субвенції, дотації, одержані з інших бюджетів	1 398 199,3	1 222 301, 9	175 897, 4	175 897, 4	1 373 657, 4	1 222 213, 8	151 443,6	151 443,6	-24 541,9
	РАЗОМ ДОХОДІВ:	9 647 732,2	9 254 807, 3	392 924, 9	183 509, 9	845 946, 9	9 470 190, 9	375 756,0	162 499,5	198 214,7
ВИТРАТИ										
010 0	Державне управління	334 757,9	323 611,5	11 146,4	10 811,0	319 206,5	310 506, 2	8 700, 3	8 405, 9	-15 551, 4
100 0	Освіта	3 191 259,0	3 074 744,4	116 514,6	40 036,5	3 074 357,8	2 973 719, 5	100 638, 3	30 138, 7	-116 901, 2
200 0	Охорона здоров'я	625 395,9	469 196,5	156 199,4	155 810,4	514 369,0	409 606, 0	104 763, 0	104 374, 0	-111 026, 9
300 0	Соціальний захист та соціальне забезпечення	811 825,1	781 026,1	30 799,0	0,0	748 635,2	718 476, 8	30 158, 4	0,0	-63 189, 9
400 0	Культура і мистецтво	179 463,1	169 134,1	10 329,0	4 608,0	169 398,1	160 461, 9	8 936, 2	4 103, 4	-10 065, 0

Продовження табл. Е.1

500 0	Фізична культура і спорт	158 812,4	154 862,9	3 949,5	192, 9	146 466, 9	143 342, 3	3 124, 6	184, 8	-12 345, 5
600 0	Житлово-комунальне господарство	929 166,9	740 912,1	188 254,8	185 146, 1	867 554, 9	692 877, 0	174 677, 9	171 569, 2	-61 612, 0
	<i>у тому числі:</i>									
601 1	Експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду	24 571,8	24 571,8	0,0	0,0	22 329, 4	22 329, 4	0,0	0,0	-2 242, 4
601 2	Забезпечення діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії	90 000,0	90 000,0	0,0	0,0	90 000, 0	90 000, 0	0,0	0,0	0,0
601 3	Забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства	284 095,9	249 363,3	34 732,6	34 732, 6	275 781, 3	249 206, 7	26 574, 6	26 574, 6	-8 314, 6
601 5	Забезпечення надійної та безперебійної експлуатації ліфтів	134 167,5	0,0	134 167,5	134 167, 5	133 593, 6	0,0	133 593, 6	133 593, 6	- 573, 9
603 0	Організація благоустрою населених пунктів	344 983,2	328 627,8	16 355,4	16 246, 0	310 018, 0	298 507, 6	11 510, 4	11 401, 0	-34 965, 2
608 4	Витрати, пов'язані з наданням та обслуговуванням пільгових довгострокових кредитів, наданих громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла	53,9	53,9	0,0	0,0	53,9	53,9	0,0	0,0	0,0
608 5	Здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов	1 000,0	1 000,0	0,0	0,0	4,1	4,1	0,0	0,0	- 995, 9
609 0	Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства	50 294,6	47 295,3	2 999,3	0,0	35 774, 6	32 775, 3	2 999, 3	0,0	-14 520, 0
713 0	Здійснення заходів із землеустрою	2 467,6	245,8	2 221,8	0,0	245, 8	245, 8	0,0	0,0	-2 221, 8
730 0	Будівництво та регіональний розвиток	103 689,8	0,0	103 689,8	103 689, 8	32 731, 4	0,0	32 731, 4	32 731, 4	-70 958, 4
731 0	Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства	53 100,0	0,0	53 100,0	53 100, 0	2 263, 3	0,0	2 263, 3	2 263, 3	-50 836, 7
732 1	Будівництво освітніх установ та закладів	1 204,7	0,0	1 204,7	1 204, 7	1 202, 7	0,0	1 202, 7	1 202, 7	-2,0

732 2	Будівництво медичних установ та закладів	6 767,8	0,0	6 767,8	6 767, 8	5 630, 3	0,0	5 630, 3	5 630, 3	-1 137, 5
733 0	Будівництво інших об'єктів комунальної власності	3 350,2	0,0	3 350,2	3 350, 2	3 349, 6	0,0	3 349, 6	3 349, 6	-0,6
735 0	Розроблення схем планування та забудови територій (містобудівної документації)	3 972,9	0,0	3 972,9	3 972, 9	0,0	0,0	0,0	0,0	-3 972, 9
736 3	Виконання інвестиційних проектів в рамках здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	2 912,4	0,0	2 912,4	2 912, 4	2 912, 4	0,0	2 912, 4	2 912, 4	0,0
737 2	Реалізація проектів (заходів) з відновлення освітніх установ та закладів, пошкоджених / значених внаслідок збройної агресії, за рахунок коштів місцевих бюджетів	13 282,6	0,0	13 282,6	13 282, 6	8 584, 7	0,0	8 584, 7	8 584, 7	-4 697, 9
737 4	Реалізація проектів (заходів) з відновлення установ та закладів соціальної сфери, пошкоджених / значених внаслідок збройної агресії, за рахунок коштів місцевих бюджетів	2 100,0	0,0	2 100,0	2 100, 0	1 415, 1	0,0	1 415, 1	1 415, 1	- 684, 9
737 5	Реалізація проектів (заходів) з відновлення об'єктів житлового фонду, пошкоджених / знищених внаслідок збройної агресії, за рахунок коштів місцевих бюджетів	16 999,2	0,0	16 999,2	16 999, 2	7 373, 3	0,0	7 373, 3	7 373, 3	-9 625, 9
740 0	Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство	2 237 063,7	2 201 512,9	35 550,8	35 550, 8	2 170 786, 6	2 135 505, 9	35 280, 7	35 280, 7	-66 277, 1
	<i>у тому числі:</i>									
741 3	Інші заходи у сфері автотранспорту	123 424,7	123 424,7	0,0	0,0	115 489, 6	115 489, 6	0,0	0,0	-7 935, 1
742 1	Утримання та розвиток наземного електротранспорту	903 120,7	903 120,7	0,0	0,0	881 359, 3	881 359, 3	0,0	0,0	-21 761, 4
742 6	Інші заходи у сфері електротранспорту	24 465,6	0,0	24 465,6	24 465, 6	24 195, 5	0,0	24 195, 5	24 195, 5	- 270, 1

Продовження табл. Е.1

743 0	Утримання та розвиток місцевих аеропортів	36 792,0	36 792,0	0,0	0,0	36 472,3	36 472,3	0,0	0,0	- 319,7
745 0	Інша діяльність у сфері транспорту	6 235,1	6 235,1	0,0	0,0	5 890,4	5 890,4	0,0	0,0	- 344,7
746 1	Утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури за рахунок коштів місцевого бюджету	1 143 025,6	1 131 940,4	11 085,2	11 085,2	1 107 379,5	1 096 294,3	11 085,2	11 085,2	-35 646,1
750 0	Зв'язок, телекомунікації та інформатика	113 385,5	50 276,1	63 109,4	731,0	99 805,0	36 713,9	63 091,1	712,7	-13 580,5
	<i>у тому числі:</i>									
752 0	Реалізація Національної програми інформатизації	95 705,5	32 596,1	63 109,4	731,0	89 911,9	26 820,8	63 091,1	712,7	-5 793,6
753 0	Інші заходи у сфері зв'язку, телекомунікації та інформатики	17 680,0	17 680,0	0,0	0,0	9 893,1	9 893,1	0,0	0,0	-7 786,9
760 0	Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	495 583,6	66 731,9	428 851,7	389 960,0	426 476,9	61 595,5	364 881,4	352 800,6	-69 106,7
761 0	Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва	1 208,0	1 208,0	0,0	0,0	152,3	152,3	0,0	0,0	-1 055,7
762 2	Реалізація програм і заходів в галузі туризму та курортів	1 950,0	1 950,0	0,0	0,0	1 567,4	1 567,4	0,0	0,0	- 382,6
764 0	Заходи з енергозбереження	152 029,2	381,8	151 647,4	151 647,4	135 119,2	105,0	135 014,2	135 014,2	-16 910,0
765 0	Проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки чи права на неї	87,0	0,0	87,0	87,0	49,5	0,0	49,5	49,5	-37,5
767 0	Внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання	238 225,6	0,0	238 225,6	238 225,6	217 736,9	0,0	217 736,9	217 736,9	-20 488,7
768 0	Членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування	1 019,2	1 019,2	0,0	0,0	1 019,2	1 019,2	0,0	0,0	0,0

769 1	Виконання заходів за рахунок цільових фондів, утворених Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади і фондів, утворених Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і місцевими органами виконавчої влади	36 790,9	0,0	36 790,9	0,0	9 980,0	0,0	9 980,0	0,0	-26 810,9
769 3	Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю	64 273,7	62 172,9	2 100,8	0,0	60 852,4	58 751,6	2 100,8	0,0	-3 421,3
800 0	Інша діяльність	843 706,2	177 519,6	666 186,6	602 147,2	756 943,1	127 706,0	629 237,1	572 606,5	-86 763,1
	у тому числі:									
810 0	Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	123 533,2	39 733,2	83 800,0	83 800,0	99 182,1	18 105,4	81 076,7	81 076,7	-24 351,1
	у тому числі:									
811 0	Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха	118 890,3	35 090,3	83 800,0	83 800,0	95 061,9	13 985,2	81 076,7	81 076,7	-23 828,4
812 0	Заходи з організації рятування на водах	4 642,9	4 642,9	0,0	0,0	4 120,2	4 120,2	0,0	0,0	- 522,7
820 0	Громадський порядок та безпека	503 789,6	103 284,5	400 505,1	400 497,2	457 779,3	84 091,5	373 687,8	373 679,8	-46 010,3
	у тому числі:									
823 0	Інші заходи громадського порядку та безпеки	4 987,3	4 987,3	0,0	0,0	2 852,3	2 852,3	0,0	0,0	-2 135,0
824 0	Заходи та роботи з територіальної оборони	498 802,3	98 297,2	400 505,1	400 497,2	454 927,0	81 239,2	373 687,8	373 679,8	-43 875,3
834 0	Охорона навколишнього природного середовища	64 031,5	0,0	64 031,5	0,0	56 622,6	0,0	56 622,6	0,0	-7 408,9
841 0	Фінансова підтримка засобів масової інформації	24 159,4	24 159,4	0,0	0,0	23 985,4	23 985,4	0,0	0,0	- 174,0

Продовження табл. Е.1

870 0	Резервний фонд	128 192,5	10 342,5	117 850,0	117 850,0	119 373,7	1 523,7	117 850,0	117 850,0	-8 818,8
	у тому числі:									
871 0	<i>Резервний фонд місцевого бюджету</i>	8 818,8	8 818,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8 818,8
872 4	<i>Заходи із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у будівлі закладу освіти за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету</i>	49,8	49,8	0,0	0,0	49,8	49,8	0,0	0,0	0,0
874 1	<i>Заходи із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайної ситуації у будівлі або споруді житлового призначення за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету</i>	1 473,9	1 473,9	0,0	0,0	1 473,9	1 473,9	0,0	0,0	0,0
877 5	<i>Інші заходи за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету</i>	117 850,0	0,0	117 850,0	117 850,0	117 850,0	0,0	117 850,0	117 850,0	0,0
900 0	Міжбюджетні трансферти	879 214,9	781 128,2	98 086,7	98 086,7	833 168,0	769 163,8	64 004,2	64 004,2	-46 046,9
	у тому числі:									
911 0	Реверсна дотація	367 900,6	367 900,6	0,0	0,0	367 900,6	367 900,6	0,0	0,0	0,0
915 0	Інші дотації з місцевого бюджету	281 399,9	281 399,9	0,0	0,0	281 399,8	281 399,8	0,0	0,0	-0,1

Продовження табл. Е.1

9241	Субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для сімей осіб, визначених пунктами 2-5 частини першої статті 10-1 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I - II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антигерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській обл., забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначених пунктами 11 - 14 частини другої статті 7 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов	1 787,0	1 787,0	0,0	0,0	1 787,0	1 787,0	0,0	0,0	0,0
------	---	------------	------------	-----	-----	------------	------------	-----	-----	-----

924 2	Субвенція на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11-14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19-21 частини першої статті 6 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», та які потребують поліпшення житлових умов	12 451,4	12 451,4	0,0	0,0	12 451,4	12 451,4	0,0	0,0	0,0
951 8	Субвенція з місцевого бюджету на виконання окремих заходів з реалізації соціального проекту «Активні парки - локації здорової України» за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	176,6	176,6	0,0	0,0	176,6	176,6	0,0	0,0	0,0
957 0	Субвенція з місцевого бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за рахунок залишку коштів відповідної субвенції з державного бюджету	4 069,7	4 069,7	0,0	0,0	459,9	459,9	0,0	0,0	-3 609,8
977 0	Інші субвенції з місцевого бюджету	27 297,7	22 221,4	5 076,3	5 076,3	26 245,3	21 169,0	5 076,3	5 076,3	-1 052,4
980 0	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	184 132,0	91 121,6	93 010,4	93 010,4	142 747,4	83 819,5	58 927,9	58 927,9	-41 384,6
	УСЬОГО ВИДАТКІВ:	10 905 791,6	8 990 902,1	1 914 889,5	1 626 770,4	10 160 145,2	8 539 920,6	1 620 224,6	1 376 912,1	-745 646,4

Продовження табл. Е.1

800 0	Інша діяльність	610,0	0,0	610,0	0,0	561,4	0,0	561,4	0,0	-48,6
	<i>у тому числі:</i>									
882 1	Надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/придбання житла	897,3	0,0	897,3	0,0	897,3	0,0	897,3	0,0	0,0
882 2	Повернення пільгових довгострокових кредитів, наданих молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/ придбання житла	-287,3	0,0	-287,3	0,0	-335,9	0,0	-335,9	0,0	-48,6
888 1	Надання коштів для забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	62 522,6	0,0	62 522,6	62 522,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-62 522,6
888 2	Повернення коштів, наданих для виконання гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	-62 522,6	0,0	-62 522,6	-62 522,6	0,0	0,0	0,0	0,0	62 522,6
	РАЗОМ ВИТРАТ БЮДЖЕТУ:	10 906 401,6	8 990 902,1	1 915 499,5	1 626 770,4	10 160 706,6	8 539 920,6	1 620 786,0	1 376 912,1	-745 695,0

ДОДАТОК Ж

Таблиця Ж.І – Звіт про виконання бюджету Криворізької міської ТГ, 2024 рік

Коди бюджетної класифікації	Показники міського бюджету	Уточнений план на 2024 рік	у тому числі:			Виконано за 2024 рік	у тому числі:			Відхилення
			загальний фонд	спеціальний фонд (за кошторисними призначеннями)	у тому числі бюджет розвитку		загальний фонд	спеціальний фонд	у тому числі бюджет розвитку	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11=7-3
НАДХОДЖЕННЯ										
10000000	ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ	8 459 848,0	8 435 898,0	23 950,0	0,0	8 535 806,5	8 505 399,2	30 407,3	0,0	75 958,5
	у тому числі:									
11010000	податок та збір на доходи фізичних осіб	3 645 000,0	3 645 000,0	0,0	0,0	3 688 137,1	3 688 137,1	0,0	0,0	43 137,1
11020000	податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності	26 600,0	26 600,0	0,0	0,0	16 331,9	16 331,9	0,0	0,0	-10 268,1
13030000	рендна плата за користування надрами загальнодержавного значення	223 594,3	223 594,3	0,0	0,0	223 602,2	223 602,2	0,0	0,0	7,9
14021900	акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)	21 150,0	21 150,0	0,0	0,0	22 476,0	22 476,0	0,0	0,0	1 326,0
14031900	акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	134 850,0	134 850,0	0,0	0,0	138 376,7	138 376,7	0,0	0,0	3 526,7

Продовження табл. Ж.1

1404000 0	акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів	303 700,0	303 700,0	0,0	0,0	309 539,1	309 539,1	0,0	0,0	5 839,1
1800000 0	місцеві податки:	4 081 003,7	4 081 003,7	0,0	0,0	4 106 936,2	4 106 936,2	0,0	0,0	25 932,5
1801000 0	податок на майно:	3 532 084,0	3 532 084,0	0,0	0,0	3 547 422,5	3 547 422,5	0,0	0,0	15 338,5
1801010 0	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	14,7	14,7	0,0	0,0	15,7	15,7	0,0	0,0	1,0
1801020 0	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фіз.особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості	183,5	183,5	0,0	0,0	348,5	348,5	0,0	0,0	165,0
1801030 0	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений фізичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	3 698,8	3 698,8	0,0	0,0	3 555,2	3 555,2	0,0	0,0	- 143,6

Продовження табл. Ж.1

1801040 0	податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості	8 437,0	8 437,0	0,0	0,0	9 325,1	9 325,1	0,0	0,0	888,1
1801050 0	земельний податок з юридичних осіб	474 800,0	474 800,0	0,0	0,0	476 052,9	476 052,9	0,0	0,0	1 252,9
1801060 0	орендна плата з юридичних осіб	2 932 440,0	2 932 440,0	0,0	0,0	2 945 799,0	2 945 799,0	0,0	0,0	13 359,0
1801070 0	земельний податок з фізичних осіб	11 880,0	11 880,0	0,0	0,0	11 787,1	11 787,1	0,0	0,0	- 92,9
1801090 0	орендна плата з фізичних осіб	98 380,0	98 380,0	0,0	0,0	97 744,7	97 744,7	0,0	0,0	- 635,3
1801100 0	транспортний податок з фізичних осіб	1 500,0	1 500,0	0,0	0,0	2 131,1	2 131,1	0,0	0,0	631,1
1801110 0	транспортний податок з юридичних осіб	750,0	750,0	0,0	0,0	663,2	663,2	0,0	0,0	- 86,8
1803000 0	туристичний збір	1 340,0	1 340,0	0,0	0,0	1 552,4	1 552,4	0,0	0,0	212,4
1805000 0	єдиний податок	547 579,7	547 579,7	0,0	0,0	557 961,3	557 961,3	0,0	0,0	10 381,6
1901000 0	екологічний податок	23 950,0	0,0	23 950,0	0,0	30 407,3	0,0	30 407,3	0,0	6 457,3
2000000 0	НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ	457 997,8	92 391,0	365 606,8	0,01 2	481 075,0	108 810,6	372 264,4	0,01 2	23 077,1
у тому числі:										
2101030 0	частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного місцевого бюджету	900,0	900,0	0,0	0,0	177,8	177,8	0,0	0,0	- 722,2

Продовження табл. Ж.1

2201000 0	плата за надання адміністративних послуг	37 700,0	37 700,0	0,0	0,0	38 348,1	38 348,1	0,0	0,0	648,1
2108240 0	кошти гарантійного та реєстраційного внесків, що визначені Законом України «Про оренду державного та комунального майна», які підлягають перерахуванню оператором електронного майданчика до відповідного бюджету	163,0	163,0	0,0	0,0	128,3	128,3	0,0	0,0	- 34,7
2202040 0	плата за ліцензії на провадження діяльності з організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів	0,0	0,0	0,0	0,0	-4 620,0	-4 620,0	0,0	0,0	-4 620,0
2208040 0	надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності	6 000,0	6 000,0	0,0	0,0	6 702,5	6 702,5	0,0	0,0	702,5
2108110 0+ 2108180 0	адміністративні штрафи та інші санкції	1 066,0	1 066,0	0,0	0,0	938,8	938,8	0,0	0,0	- 127,2
2209000 0	державне мито	6 350,0	6 350,0	0,0	0,0	6 613,0	6 613,0	0,0	0,0	263,0
2406030 0	інші надходження	6 522,3	6 522,3	0,0	0,0	21 058,6	21 058,6	0,0	0,0	14 536,3

Продовження табл. Ж.1

2406210 0	грошові стягнення за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності	50,0	0,0	50,0	0,0	5 601, 9	0,0	5 601, 9	0,0	5 551, 9
2406220 0	кошти за шкоду, що заподіяна на земельних ділянках державної та комунальної власності, які не надані у користування та не передані у власність, внаслідок їх самовільного зайняття, використання не за цільовим призначенням, зняття грунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу; відшкодування збитків за погіршення якості грунтового покриву тощо та за неодержання доходів у зв'язку з тимчасовим невикористання м земельних ділянок	33 689,7	33 689,7	0,0	0,0	39 463, 5	39 463, 5	0,0	0,0	5 773, 8
2500000 0	власні надходження бюджетних установ	365 556,8	0,0	365 556,8	0,0	366 662, 4	0,0	366 662, 4	0,0	1 105, 6

Продовження табл. Ж.1

2411070 0	плата за гарантії, надані Верховною Радою Автономної республіки Крим та міськими радами	0,012	0,00	0,012	0,01 2	0,01 2	0,0	0,01 2	0,01 2	0,0
3000000 0	ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ	17 652,5	0,0	17 652,5	17 652, 5	23 591, 9	7,5	23 584, 4	23 584, 4	5 939, 4
	у тому числі:									
3103000 0	кошти від відчуження майна, що належить Автономній Республіці Крим та майна, що перебуває в комунальній власності	15 600,0	0,0	15 600,0	15 600, 0	23 110, 7	0,0	23 110, 7	23 110, 7	7 510, 7
3102000 0	надходження коштів від Державного фонду дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння	0,0	0,0	0,0	0,0	7,5	7,5	0,0	0,0	7,5
3301000 0	кошти від продажу землі	2 052,5	0,0	2 052,5	2 052, 5	473, 7	0,0	473, 7	473, 7	-1 578, 8
5011000 0	цільові фонди, утворені Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та місцевими органами виконавчої влади	0,0	0,0	0,0	0,0	505, 6	0,0	505, 6	0,0	505, 6
УСЬОГО ДОХОДІВ власних та закріплених:		8 935 498,3	8 528 289,0	407 209,3	17 652, 5	9 040 979, 0	8 614 217, 3	426 761, 7	23 584, 4	105 480, 6
4000000 0	субвенції, дотації, одержані з інших бюджетів	1 995 421,2	1 591 552,8	403 868,4	377 739, 0	1 888 112, 7	1 484 254, 9	403 857, 8	377 728, 4	-107 308, 5

Продовження табл. Ж.1

РАЗОМ ДОХОДІВ:		10 930 919,5	10 119 841,8	811 077,7	395 391,5	10 929 091,7	10 098 472,2	830 619,5	401 312,8	- 1 827,9
В И Т Р А Т И										
0100	Державне управління	410 065,0	391 428,9	18 636,1	7 380,3	399 432,0	381 011,8	18 420,2	7 237,6	-10 633,0
1000	Освіта	3 847 594,8	3 432 223,3	415 371,5	231 165,6	3 633 048,3	3 344 578,4	288 469,9	142 446,0	-214 546,5
2000	Охорона здоров'я	733 002,6	429 817,3	303 185,3	301 857,5	629 196,8	410 760,0	218 436,8	217 109,0	-103 805,8
3000	Соціальний захист та соціальне забезпечення	959 996,6	937 531,1	22 465,5	2 586,4	947 594,0	925 800,4	21 793,6	2 506,6	-12 402,6
4000	Культура і мистецтво	194 501,6	182 588,7	11 912,9	6 141,5	178 130,9	167 463,2	10 667,7	5 462,8	-16 370,7
5000	Фізична культура і спорт	209 427,4	188 247,0	21 180,4	7 848,4	195 896,4	180 632,2	15 264,2	7 720,6	-13 531,0
6000	Житлово-комунальне господарство	1 890 028,7	1 814 063,4	75 965,3	75 688,3	1 792 578,7	1 721 992,0	70 586,7	70 309,7	-97 450,0
у тому числі:										
6011	Експлуатація та технічне обслуговування житлового фонду	89 020,4	88 743,4	277,0	0,0	80 171,1	79 894,1	277,0	0,0	-8 849,3
6012	Забезпечення діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії	49 753,1	49 753,1	0,0	0,0	49 753,1	49 753,1	0,0	0,0	0,0
6013	Забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства	81 976,1	81 576,1	400,0	400,0	81 959,1	81 563,4	395,7	395,7	-17,0
6015	Забезпечення надійної та безперебійної експлуатації ліфтів	182,0	0,0	182,0	182,0	171,8	0,0	171,8	171,8	-10,2
6030	Організація благоустрою населених пунктів	1 556 956,6	1 540 726,5	16 230,1	16 230,1	1 479 739,4	1 463 510,4	16 229,0	16 229,0	-77 217,2

Продовження табл. Ж.1

6083	Проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа	58 876,2	0,0	58 876,2	58 876,2	53 513,2	0,0	53 513,2	53 513,2	-5 363,0
6084	Витрати, пов'язані з наданням та обслуговуванням пільгових довгострокових кредитів, наданих громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла	8,6	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,6
6085	Здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов	485,0	485,0	0,0	0,0	478,0	478,0	0,0	0,0	-7,0
6090	Інша діяльність у сфері житлово-комунального господарства	52 770,7	52 770,7	0,0	0,0	46 793,0	46 793,0	0,0	0,0	-5 977,7
7130	Здійснення заходів із землеустрою	475,3	475,3	0,0	0,0	430,2	430,2	0,0	0,0	-45,1
7300	Будівництво та регіональний розвиток	220 038,8	0,0	220 038,8	220 038,8	133 545,7	0,0	133 545,7	133 545,7	-86 493,1
7310	Будівництво об'єктів житлово-комунального господарства	15 323,1	0,0	15 323,1	15 323,1	5 876,8	0,0	5 876,8	5 876,8	-9 446,3
7321	Будівництво освітніх установ та закладів	69 412,0	0,0	69 412,0	69 412,0	38 569,8	0,0	38 569,8	38 569,8	-30 842,2
7322	Будівництво медичних установ та закладів	18 826,2	0,0	18 826,2	18 826,2	8 586,9	0,0	8 586,9	8 586,9	-10 239,3
7330	Будівництво інших об'єктів комунальної власності	50 785,9	0,0	50 785,9	50 785,9	48 349,4	0,0	48 349,4	48 349,4	-2 436,5

Продовження табл. Ж.1

7372	Реалізація проєктів (заходів) з відновлення освітніх установ та закладів, пошкоджених / знощених внаслідок збройної агресії, за рахунок коштів місцевих бюджетів	13 959,2	0,0	13 959,2	13 959,2	6 117,3	0,0	6 117,3	6 117,3	-7 841,9
7374	Реалізація проєктів (заходів) з відновлення установ та закладів соціальної сфери, пошкоджених / знощених внаслідок збройної агресії, за рахунок коштів місцевих бюджетів	657,0	0,0	657,0	657,0	657,0	0,0	657,0	657,0	0,0
7375	Реалізація проєктів (заходів) з відновлення об'єктів житлового фонду, пошкоджених / знищених внаслідок збройної агресії, за рахунок коштів місцевих бюджетів	51 075,4	0,0	51 075,4	51 075,4	25 388,5	0,0	25 388,5	25 388,5	-25 686,9
7400	Транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство	1 084 570,5	1 050 577,5	33 993,0	33 993,0	1 068 162,7	1 035 621,0	32 541,7	32 541,7	-16 407,8
	у тому числі:									
7411	Утримання та розвиток автотранспорту	25 363,1	25 363,1	0,0	0,0	23 185,2	23 185,2	0,0	0,0	-2 177,9
7413	Інші заходи у сфері автотранспорту	56 140,3	56 140,3	0,0	0,0	56 081,5	56 081,5	0,0	0,0	-58,8
7421	Утримання та розвиток наземного електротранспорту	899 557,9	899 557,9	0,0	0,0	890 163,4	890 163,4	0,0	0,0	-9 394,5
7426	Інші заходи у сфері електротранспорту	39 114,9	5 121,9	33 993,0	33 993,0	36 189,3	3 647,6	32 541,7	32 541,7	-2 925,6
7430	Утримання та розвиток місцевих аеропортів	44 424,0	44 424,0	0,0	0,0	42 573,0	42 573,0	0,0	0,0	-1 851,0
7450	Інша діяльність у сфері транспорту	19 970,3	19 970,3	0,0	0,0	19 970,3	19 970,3	0,0	0,0	0,0
7500	Зв'язок, телекомунікації та інформатика	240 291,9	65 213,5	175 078,4	10 527,7	234 550,6	59 848,5	174 702,1	10 151,3	-5 741,3

Продовження табл. Ж.1

у тому числі:										
7520	Реалізація Національної програми інформатизації	240 291,9	65 213,5	175 078,4	10 527,7	234 550,6	59 848,5	174 702,1	10 151,3	-5 741,3
7600	Інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю	784 190,3	129 357,6	654 832,7	654 832,7	603 046,5	119 581,6	483 464,9	483 464,9	-181 143,8
7610	Сприяння розвитку малого та середнього підприємництва	667,4	667,4	0,0	0,0	232,2	232,2	0,0	0,0	- 435,2
7622	Реалізація програм і заходів в галузі туризму та курортів	90,0	90,0	0,0	0,0	90,0	90,0	0,0	0,0	0,0
7630	Реалізація програм і заходів в галузі зовнішньоекономічної діяльності	2 869,7	2 869,7	0,0	0,0	2 846,9	2 846,9	0,0	0,0	-22,8
7640	Заходи з енергозбереження	596 047,1	39 605,9	556 441,2	556 441,2	422 354,5	36 047,6	386 306,9	386 306,9	-173 692,6
7650	Проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки чи права на неї	70,1	0,0	70,1	70,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-70,1
7660	Підготовка земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них комунальної власності для продажу на земельних торгах та проведення таких торгів	90,9	0,0	90,9	90,9	84,5	0,0	84,5	84,5	-6,4
7670	Внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання	98 230,5	0,0	98 230,5	98 230,5	97 073,5	0,0	97 073,5	97 073,5	-1 157,0
7680	Членські внески до асоціацій органів місцевого самоврядування	1 019,2	1 019,2	0,0	0,0	1 019,2	1 019,2	0,0	0,0	0,0
7693	Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю	85 105,4	85 105,4	0,0	0,0	79 345,7	79 345,7	0,0	0,0	-5 759,7

Продовження табл. Ж.1

9150	Інші дотації з місцевого бюджету	311 129,9	311 129,9	0,0	0,0	311 067,1	311 067,1	0,0	0,0	-62,8
9241	Субвенція з місцевого бюджету на виплату грошової компенсації за належні для отримання житлі приміщення для сімей осіб, визначених пунктами 2-5 частини першої статті 10-1 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», для осіб з інвалідністю I-II групи, яка настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в АТО, її, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, визначених пп.11-14 ч.другої статті 7 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	12 803,7	12 803,7	0,0	0,0	12 661,4	12 661,4	0,0	0,0	- 142,3

Продовження табл. Ж.1

9242	Субвенція з місцевого бюджету на виплату грошової компенсації за належні для отримання житлі приміщення для внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів, та визнані особами з інвалідністю внаслідок війни III групи відповідно до пунктів 11 - 14 частини другої статті 7 або учасниками бойових дій відповідно до пунктів 19 - 21 частини першої статті 6 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»	40 502,2	40 502,2	0,0	0,0	40 483,6	40 483,6	0,0	0,0	-18,6
------	--	-------------	-------------	-----	-----	-------------	-------------	-----	-----	-------

9518	Субвенція з місцевого бюджету на виконання окремих заходів з реалізації соціального проекту «Активні парки - локації здорової України» за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	187,1	187,1	0,0	0,0	187,1	187,1	0,0	0,0	0,0
9770	Інші субвенції з місцевого бюджету	157 319,8	157 319,8	0,0	0,0	157 291,6	157 291,6	0,0	0,0	-28,2
9800	Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів	104 759,1	25 619,9	79 139,2	79 139,2	51 561,7	23 171,3	28 390,4	28 390,4	-53 197,4
УСЬОГО ВИДАТКІВ:		12 271 936,3	9 760 457,9	2 511 478,4	2 086 878,7	10 996 459,0	9 052 179,0	1 944 280,0	1 582 200,5	-1 275 477,3
8000	Кредитування бюджету	37 941,5	0,0	37 941,5	37 941,5	- 395,9	0,0	- 395,9	0,0	-38 337,4
	у тому числі:									
8821	Надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла	143,0	0,0	143,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	- 143,0
8822	Повернення пільгових довгострокових кредитів, наданих молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла	-143,0	0,0	-143,0	0,0	- 395,9	0,0	- 395,9	0,0	- 252,9
8881	Надання коштів для забезпечення гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії	37 941,5	0,0	37 941,5	37 941,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-37 941,5

Продовження табл. Ж.1

Фінансування бюджету (дефіцит (+), профіцит (-))		1 370 044,8	-359 383,9	1 729 428,7	1 729 428,7	66 971,4	-1 046 293,2	1 113 264,6	1 180 887,7	-1 303 073,4
208000, 602000	Зміни обсягів бюджетних коштів	912 175,6	-817 253,1	1 729 428,7	1 729 428,7	-368 224,5	-1 492 753,9	1 124 529,4	1 180 887,7	-1 280 400,1
208100, 602100	На початок періоду	937 368,1	887 772,2	49 595,9	6 830,9	937 368,0	887 772,2	49 595,8	6 830,9	-0,1
208200, 602200	На кінець періоду	25 192,5	16 167,4	9 025,1	0,0	1 305 592,5	1 184 050,6	121 541,9	56 128,2	1 280 400,0
208320, 602302	Передача коштів із спеціального до загального фонду бюджету	0,0	33 739,9	-33 739,9	0,0	0,0	33 709,5	-33 709,5	0,0	0,0
208400, 602400	Кошти, що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку (спеціального фонду)	0,0	-1 722 597,8	1 722 597,8	1 722 597,8	0,0	-1 230 185,0	1 230 185,0	1 230 185,0	0,0
301100, 401202	Зовнішні запозичення	457 869,2	457 869,2	0,0	0,0	449 753,5	449 753,5	0,0	0,0	-8 115,7
208310, 602301	Курсова різниця	0,0				-3 292,8	-3 292,8			-3 292,8
205000, 602000	Зміни обсягів бюджетних коштів на рахунках бюджетних установ	0,0	0,0	0,0	0,0	-11 264,8	0,0	-11 264,8	0,0	-11 264,8
205100, 602100	На початок періоду	0,0	0,0	0,0	0,0	29 007,2	0,0	29 007,2	0,0	29 007,2
205200, 602200	На кінець періоду	0,0	0,0	0,0	0,0	39 511,7	0,0	39 511,7	0,0	39 511,7
205340, 602304	Інші розрахунки	0,0	0,0	0,0	0,0	- 760,3	0,0	- 760,3	0,0	- 760,3

Таблиця Ж.2 – Таблиця абсолютних і відносних відхилень фактичних і планових надходжень до бюджету КМТГ у 2023–2024 рр.

Показники бюджету КМТГ	План, тис. грн	Факт, тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
2023 рік				
Податкові надходження	7 984 613,4	8 193 062,8	+208 449,4	+2,61 %
Неподаткові надходження	257 307,0	266 947,1	+9 640,1	+3,75 %
Доходи від операцій з капіталом	7 612,5	11 056,7	+3 444,2	+45,25 %
Власні та закріплені доходи	8 249 532,9	8 472 289,5	+222 756,6	+2,70 %
Субвенції, дотації	1 398 199,3	1 373 657,4	-24 541,9	-1,76 %
Разом доходів	9 647 732,2	9 845 946,9	+198 214,7	+2,05 %
2024 рік				
Податкові надходження	8 459 848,0	8 535 806,5	+75 958,5	+0,90 %
Неподаткові надходження	457 997,8	481 075,0	+23 077,2	+5,04 %
Доходи від операцій з капіталом	17 652,5	23 591,9	+5 939,4	+33,64 %
Власні та закріплені доходи	8 935 498,3	9 040 979,0	+105 480,6	+1,18 %
Субвенції, дотації	1 995 421,2	1 888 112,7	-107 308,5	-5,38 %
Разом доходів	10 930 919,5	10 929 091,7	-1 827,8	-0,02 %

Таблиця Ж.3 - Абсолютні та відносні відхилення планових надходжень до бюджету КМТГ у 2024 році порівняно з 2023 роком

Показники бюджету КМТГ	План 2023 р., тис. грн	План 2024 р., тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Податкові надходження	7 984 613,4	8 459 848,0	+475 234,6	+5,95 %
Неподаткові надходження	257 307,0	457 997,8	+200 690,8	+77,99 %
Доходи від операцій з капіталом	7 612,5	17 652,5	+10 040,0	+131,91 %
Власні та закріплені доходи	8 249 532,9	8 935 498,3	+685 965,4	+8,32 %
Субвенції, дотації	1 398 199,3	1 995 421,2	+597 221,9	+42,71 %
Разом доходів	9 647 732,2	10 930 919,5	+1 283 187,3	+13,30 %

Таблиця Ж.4 - Абсолютні та відносні відхилення фактичних надходжень до бюджету КМТГ у 2024 році порівняно з 2023 роком

Показники бюджету КМТГ	Факт 2023 р., тис. грн	Факт 2024 р., тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Податкові надходження	8 193 062,8	8 535 806,5	+342 743,7	+4,19 %
Неподаткові надходження	266 947,1	481 075,0	+214 127,9	+80,19 %
Доходи від операцій з капіталом	11 056,7	23 591,9	+12 535,2	+113,39 %
Власні та закріплені доходи	8 472 289,5	9 040 979,0	+568 689,5	+6,71 %
Субвенції, дотації	1 373 657,4	1 888 112,7	+514 455,3	+37,46 %
Разом доходів	9 845 946,9	10 929 091,7	+1 083 144,8	+10,99 %

Таблиця Ж.5 – Планова структура надходжень до бюджету КМТГ

Показники бюджету КМТГ	Питома вага у 2023, %	Питома вага у 2024, %	Відхилення питомої ваги, в.п.
Податкові надходження	82,77 %	77,37 %	-5,40
Неподаткові надходження	2,67 %	4,19 %	+1,52
Доходи від операцій з капіталом	0,08 %	0,16 %	+0,08
Власні та закріплені доходи	85,52 %	81,74 %	-3,78
Субвенції, дотації	14,48 %	18,26 %	+3,78
Разом доходів	100,00 %	100,00 %	0,00

Таблиця Ж.6 – Фактична структура надходжень до бюджету КМТГ

Показники бюджету КМТГ	Питома вага у 2023, %	Питома вага у 2024, %	Відхилення питомої ваги, в.п.
Податкові надходження	83,19 %	78,12 %	-5,07
Неподаткові надходження	2,71 %	4,40 %	+1,69
Доходи від операцій з капіталом	0,11 %	0,22 %	+0,11
Власні та закріплені доходи	86,01 %	82,76 %	-3,25
Субвенції, дотації	13,96 %	17,24 %	+3,28
Разом доходів	100,00 %	100,00 %	0,00

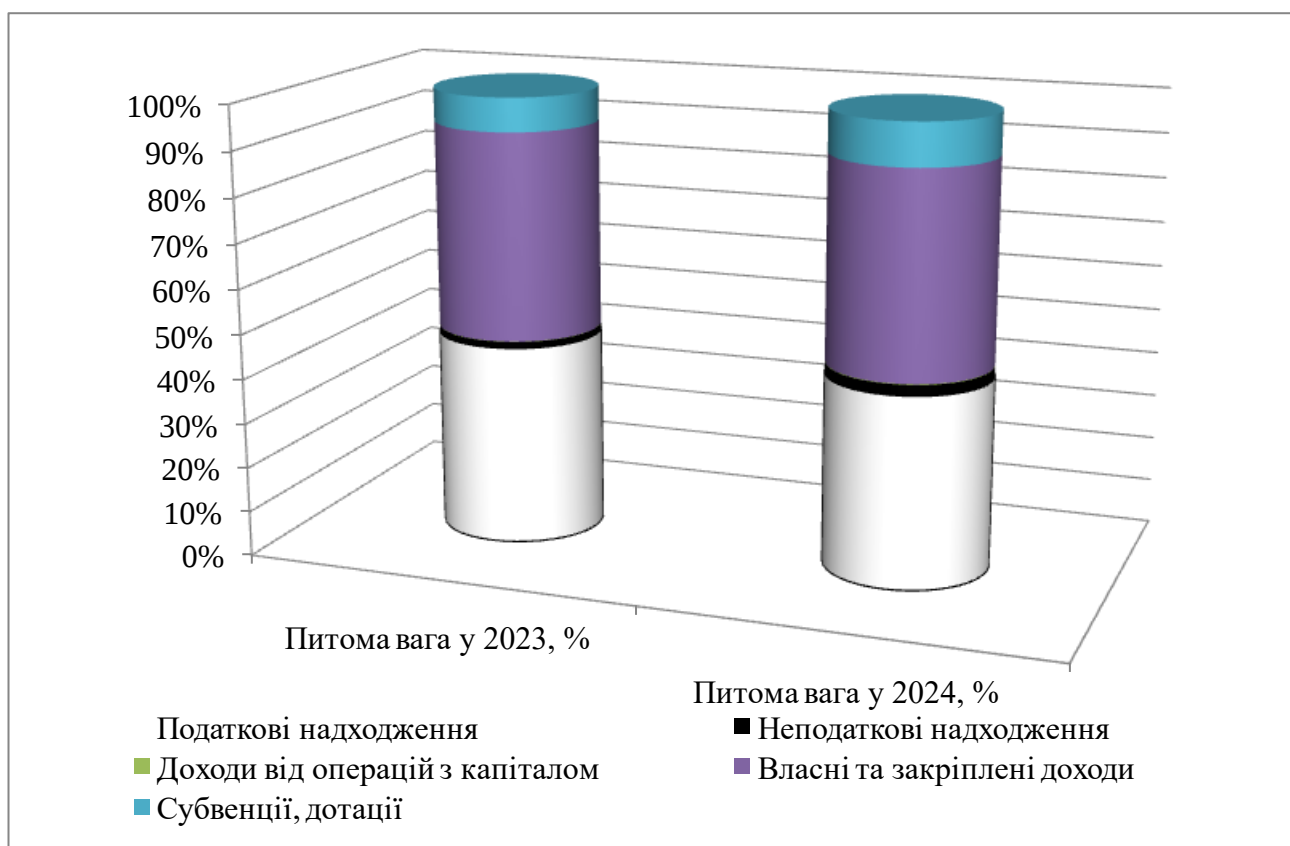

Рис. Ж.1 – Візуальне представлення планової структури надходжень до бюджету КМТГ

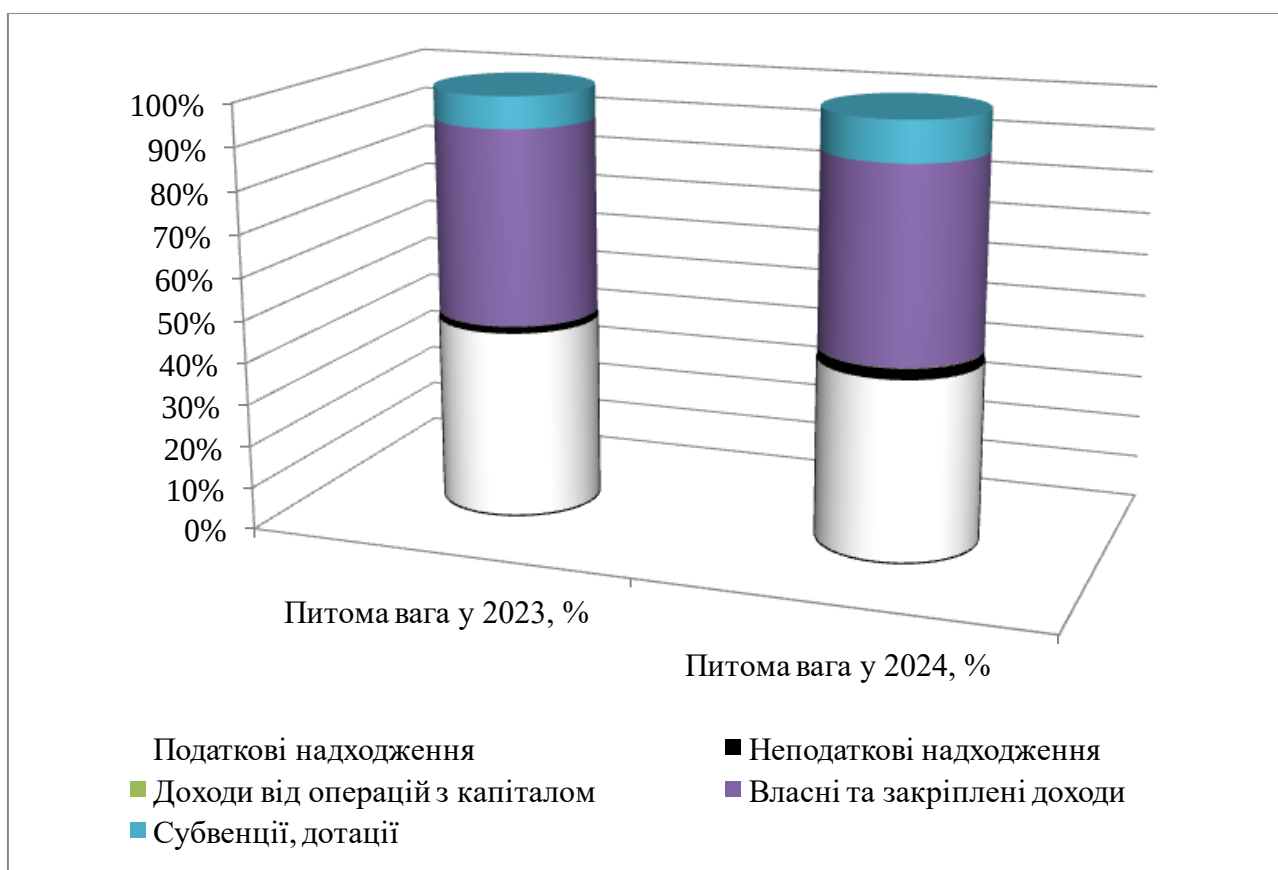

Рис. Ж.2 – Візуальне представлення фактичної структури надходжень до бюджету КМТГ

Таблиця Ж.7 - Абсолютні та відносні відхилення фактичних витрат бюджету КМТГ від планових за укрупненим статтями за 2023–2024 рр.

Код	Показник	Абсолютне відхилення від плану, тис. грн	Відносне відхилення від плану, %
1	2	3	4
2023 рік			
0100	Державне управління	-15 551,4	-4,64
1000	Освіта	-116 901,2	-3,66
2000	Охорона здоров'я	-111 026,9	-17,75
3000	Соцзахист	-63 189,9	-7,78
4000	Культура і мистецтво	-10 065,0	-5,61
5000	Фізична культура і спорт	-12 345,5	-7,77
6000	ЖКГ	-61 612,0	-6,63
8000	Інша діяльність	-86 763,1	-10,28
8200	Громадський порядок та безпека	-46 010,3	-9,13
8340	Охорона навколишнього природного середовища	-7 408,9	-11,57
8410	Фінансова підтримка ЗМІ	-174,0	-0,72
8700	Резервний фонд	-8 818,8	-6,88
9000	Міжбюджетні трансферти	-46 046,9	-5,24
9150	Інші дотації	-0,1	~0
9770	Інші субвенції	-1 052,4	-3,86
9800	Субвенція місц. бюджету держ. бюджету	-41 384,6	-22,49
РАЗОМ ВИТРАТ БЮДЖЕТУ (2023)		-745 695,0	-6,84
2024 рік			
0100	Державне управління	-10 633,0	-2,59
1000	Освіта	-214 546,5	-5,58
2000	Охорона здоров'я	-103 805,8	-14,16
3000	Соцзахист	-12 402,6	-1,29
4000	Культура і мистецтво	-16 370,7	-8,42
5000	Фізична культура і спорт	-13 531,0	-6,46
6000	ЖКГ	-97 450,0	-5,16
7130	Землеустрій	-45,1	-9,49
7300	Будівництво та регіональний розвиток	-86 493,1	-39,31
8000	Інша діяльність	-463 457,3	-43,27
8200	Громадський порядок та безпека	-51 434,4	-8,71
8230	Інші заходи громадського порядку	-1 483,6	-14,04
8240	Територіальна оборона	-49 950,8	-8,61
8340	Охорона навколишнього природного середовища	-19 361,5	-57,82

1	2	3	4
8410	Фінансова підтримка ЗМІ	-449,9	-1,64
8600	Обслуговування місцевого боргу	-354,9	-9,59
8700	Резервний фонд	-388 499,0	-100,0
9000	Міжбюджетні трансферти	-53 449,3	-8,53
9150	Інші дотації	-62,8	-0,02
9770	Інші субвенції	-28,2	-0,02
9800	Субвенція місц. бюджету держ. бюджету	-53 197,4	-50,79
РАЗОМ ВИТРАТ БЮДЖЕТУ (2024)		-1 275 477,3	-10,39

Таблиця Ж.8 – Таблиця абсолютних і відносних відхилень виконання бюджету КМТГ (фактичні витрати) 2024 р. порівняно з 2023 р.

Показник	Фактично 2023 р., тис. грн	Фактично 2024 р., тис. грн	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Державне управління	319 206,5	399 432,0	+80 225,5	+25,13
Освіта	3 074 357,8	3 633 048,3	+558 690,5	+18,17
Охорона здоров'я	514 369,0	629 196,8	+114 827,8	+22,32
Соціальний захист та соціальне забезпечення	748 635,2	947 594,0	+198 958,8	+26,56
Культура і мистецтво	169 398,1	178 130,9	+8 732,8	+5,15
Фізична культура і спорт	146 466,9	195 896,4	+49 429,5	+33,74
Житлово-комунальне господарство	867 554,9	1 792 578,7	+925 023,8	+106,64
Інша діяльність	756 943,1	607 593,7	-149 349,4	-19,74
Громадський порядок та безпека	457 779,3	539 142,1	+81 362,8	+17,78
Охорона навколишнього природного середовища	56 622,6	14 138,5	-42 484,1	-75,00
Фінансова підтримка засобів масової інформації	23 985,4	26 914,8	+2 929,4	+12,21
Резервний фонд	119 373,7	0,0	-119 373,7	-100,00
Міжбюджетні трансферти	833 168,0	573 252,5	-259 915,5	-31,19
Інші дотації з місцевого бюджету	281 399,8	311 067,1	+29 667,3	+10,54
Інші субвенції з місцевого бюджету	26 245,3	157 291,6	+131 046,3	+499,22
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету	142 747,4	51 561,7	-91 185,7	-63,90
Усього видатків	10 160 145,2	10 996 459,0	+836 313,8	+8,24

Таблиця Ж.9 – Структура фактичних видатків бюджету КМТГ

Показник	Питома вага у 2023, %	Питома вага у 2024, %	Відхилення по питомій вазі, п.п.
Державне управління	3,14	3,63	+0,49
Освіта	30,26	33,04	+2,78
Охорона здоров'я	5,06	5,72	+0,66
Соціальний захист та соціальне забезпечення	7,37	8,62	+1,25
Культура і мистецтво	1,67	1,62	-0,05
Фізична культура і спорт	1,44	1,78	+0,34
Житлово-комунальне господарство	8,54	16,30	+7,76
Інша діяльність	7,45	5,53	-1,92
Громадський порядок та безпека	4,50	4,90	+0,40
Охорона навколишнього природного середовища	0,56	0,13	-0,43
Фінансова підтримка засобів масової інформації	0,24	0,24	0,00
Резервний фонд	1,18	0,00	-1,18
Міжбюджетні трансферти	8,20	5,21	-2,99
Інші дотації з місцевого бюджету	2,77	2,83	+0,06
Інші субвенції з місцевого бюджету	0,26	1,43	+1,17
Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету	1,41	0,47	-0,94
Усього видатків	100,00	100,00	0,00

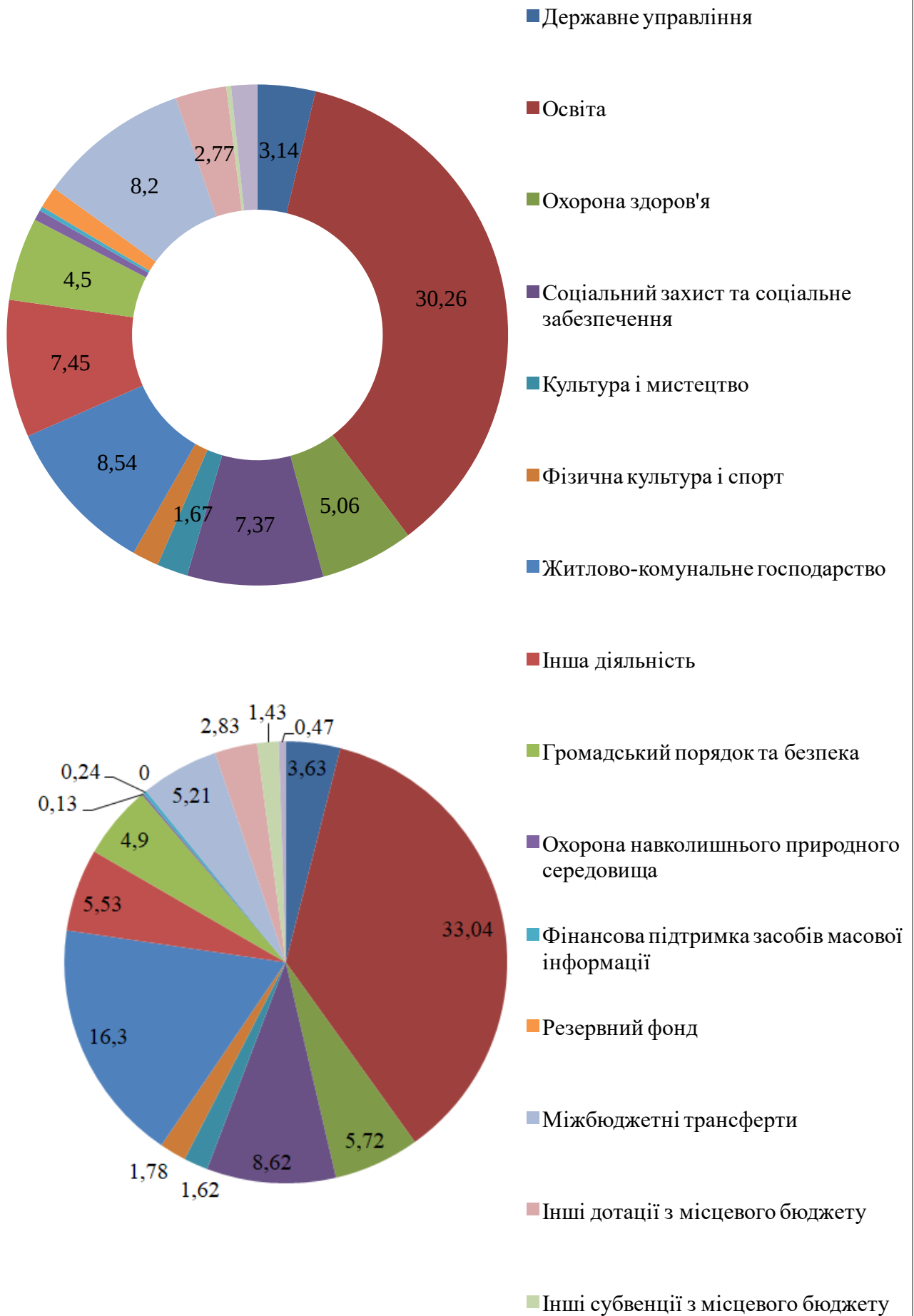

Рис. Ж.3 – Фактична структура видатків бюджету КМТГ у 2023 р. – зверху, у 2024 р. – знизу

державному бюджету
бюджету